

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

וזה מרה שהו'ף לפניו ל'עז'מי
ע'למים ולנצח נצחים (אשר בנחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת ויגש תשע"ט

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורשי עם
							התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט

או הרבה כפי הפנאי.

חזו"ן. פרק ראשון - הכל שחטין דף יב עמוד א - מתוך מהדורת 'אבן ישראל - (שטיינזולץ) קפ"ו רש"י

ונפקא מינה להדיב שריאניה שהיה לו חלב קודם לידה, והדוא לא מפתריןן בטעם חלב. ואפשר דאף רבן שמעון בן גמליאל כבר דחלב פטר. והשתא אתי שפיר דאשבתון רבן שמעון בן גמליאל דלא הייש למוטעא בריש 'כל הצלמים' (עבודה זרה מ"ב). דלא גזר שאר מקומות אטו אהו מוקם כדגור רבי מאיר הנה. ורבי יוחנן נמי אבל לרוב (תולין)

הג. ושחטת כותי ולא כדור כדור רבי מאיר. וב'עשרה יוחסין' (קדושין ט"ז) בני שני דברים שאן בן דעת לישראל ועשא הכתוב כר שמעון בני דברי יוחנן ברבן רבי מאיר סבירא ליה. והא דאמר רבי יוחנן דבי' יאן ממשעריד (עבודה זרה ל"ט). למוטעי מרידיס וגבינות בית אנויסיק, וסמטא כרבי מאיר - הנהו דהוה יוס סהם והאר כר מחלוקת בריש 'כל הצלמים' (שם מ"ב). והא דאמר רבן שמעון בן גמליאל: כל ששהה שלשים יום באדם אינו נפל, הא לא שיה - ספק הוי אפילו פנו מן הגו או אבולו. והא בפרק יד'בי אילוש' מודל' (שבת קל"ב). וקיימא לן הנהו כותיה אף על גב דרבנן איין פגליים וכן תרן שבנה ימים בבמהה סריקן הנהו, ולא אולנין בתר רובא - הנהו סמטא סריקן יבא לחלק בעיהו. והצריכא חליצה ממת תוך שלשים, ולא רצו לסמוך על הרוב ולהתירה לשוק בלא חליצה. שלא אימרו העולם שפיהק ומת רובא לדידן ולא לקולקול. ולכך נהו על ליעין אבולות פטור, שלא יבא לחלק עלהו, ועת, דכלאו הכי שו להלקל באבולות. דקיימא לן (מערך קטן ויחאו כא) הלכה כדברי המיקל באבל, ואסור כונו בן גמליאל. דגזר בבמה אטו אדם, דאי לא הא - לא קיימא הא. אי נמי, אסור בבמהה אפילו בבריאי. שלא יבא לתורה בתולה שיהא קרוב לפיהק ומת.

פסח פסח יומא איבא למימר - מנשר תאוה לא פריך, משום דריבא דמדאורייתא לא חייש רבי מאיר למיטעא אטו מדרבנן, ולדחי פריך. הכי בני שמעוןי שלא לאכול בשר כלל! ואפילו מחמיר בשאר בשר - פסח דקיימא אן יכול לחמירוי ומודק בן דהכי דלרבי מאיר יש חילוק מדרבנן בין אפטר כלל אפטר - הוא חדין ברבנן. כי פסח שלשות כו - מעיקרא הנה מצא תרנגולת שחטה בשוק, דאיכא למימר בעליה שחטה. והדר אבד דאפילו אבד שלשותו ומוטעו השליח שהיא שחטה, והשתא שלא בירוש נשחטה - אפילו הכי חוקתו שחטה.

הבי גרסינן: תולעם אין חוקה שליה כו - מפרש בפרק 'כלל מרעבי' (עירובין ל"ב). **הרי** שאברו לו גריו - הוא חדין נגב, דמשום חדשי אגבה לא חשי אגבה. דמשוםסתא קנתי בתדאי: נגבה לו תרנגולת ומנאה ר"ב. כו פליגי באשפה שבבית - הוא חדין ופליגי בשוק כלא אשפה. כדמוכח ביאלו מציאות' (כבא מעיעת כ"ב). גבי רבי תנאי ששנא גרי שחוט בן כטריא לצפיה.

מאן מצויין אצל שחטה מומחין הן. ובבית - דכילי עלמא לא פליגי דשירי; באשפה שבשוק - דכילי עלמא לא פליגי דאסור; כי פליגי - באשפה שבבית, מר סבר: אדם עשוי להפטר נכלתו באשפה שבבית, ובר סבר: אין אדם עשוי להפטר נכלתו באשפה שבבית. אמר מר, אמר רבי: נראין דכרי רבי יהודה שמצאן באשפה. מאי אשפה? אילומא אשפה שבשוק - הא אמרת: דכילי עלמא לא פליגי דאסור! אלא לאו פשטא באשפה שבבית. אימא ממש - דכרי רבי תנאי בנו של רבי יוסי הגלילי שמצאן בבית; מאי בית? אילומא בית ממש - דכרי רבי תנאי בנו של רבי יוסי הגלילי דמתיר באשפה שבבית, אן בן קסאי דרבי ארדי.

פסח - דאמר רחמנא (שמות י"ב) 'ואכלו את הבשר', ושלמים - דאמר רחמנא (שם כ"ג) 'ואכלו אותם כדור כדור בהם' מלמד שהכפרה תלויה אף באכילה, ואי איכא למימר? אלא ודאי אביל, דסמך ארובא היכא דלא אפשר, ואפילו הכי פליגי בקטן וקטנה דאפשר. לדין נמי, הכי לפינן מנייה? אלא ודאי הלכה למשה

פסח וקדשים מאי איכא למימר? אלא היכא דאפשר אפשר, היכא דלא אפשר לא אפשר; הכא נמי - היכא דאפשר אפשר, היכא דלא אפשר לא אפשר. אמר רב נחמן אמר רב: ראה אחד ששחט, אם ראהו מתחלה ועד סוף - מותר לאכול משחיטתו, ואם לאו - אסור לאכול משחיטתו. הכי דמי? אי ידע דגמיר - למה לי ראה? ואי ידע דלא גמיר - פשטא! ואלא דלא ידע אי גמיר אי לא גמיר - לימא: רוב מצויין אצל שחטה מומחין הן! מי לא תנאי: הרי שמוצא תרנגולת שחטה בשוק, או שאמר לשלוחו שמוצא שחוט, והך ומצא שחטה - חוקתו שחוט; אלא אמרין: רוב מצויין אצל שחטה מומחין הן, הכא נמי לימא: רוב מצויין אצל שחטה מומחין הן! לעולם ידע דלא גמיר, וכגון דשחט קמן חד סימן שפיר, מהו דתניא: מדהאי שפיר - הך נמי שפיר, קא משמע לן: האי אתרמיין איתרמי ליה, איתך - שחטה שחטה דרם. בענא מנייה רבי מר ויפך מרב נחמן: האומר לשלוחו 'צא ושחט', והלך ומצא שחוט, מהו? אמר לן: חוקתו שחוט. - האומר לשלוחו 'צא ותרום', והלך ומצא תרום, מאי? אמר ליה: אין חוקתו תרום. - מה פשטי? אי חוקה שליה עושה שחטה - אפילו תרומה נמי, ואי חוקה שליה עושה שחטה - אפילו שחטה נמי לא! אמר ליה: לבי תיכול עלה פורא דמלכא! לעולם אין חוקה שליה עושה שחטה; ואול שחט - רוב מצויין אצל שחטה מומחין הן; תרומה, דילמא אינש אחרינא שמע ואול תרם - הנהו ליה תרם שלא מדעת, והתורם שלא מדעת אין תרומתו תרומה. לימא, רוב מצויין אצל שחטה מומחין הן תנאי היא? דתניא: הרי שאבדו לו גריו ותרנגוליו הלך ונמצאן שחוטים - רבי יהודה אומר, רבי תנאי בנו של רבי יוסי הגלילי מתיר. אמר רבי: נראין דכריים של רבי יהודה - שמצאן באשפה. ודברי רבי תנאי בנו של רבי יוסי הגלילי: שמצאן בבית; מאי לאו בהא מציפליגי, דמר סבר: אמרין רוב מצויין אצל שחטה מומחין הן, ומר סבר: לא אמרין רוב מצויין אצל שחטה מומחין הן? אמר רב נחמן בר יצחק: לא, דכילי עלמא רוב מצויין אצל שחטה מומחין הן. ובבית - דכילי עלמא לא פליגי דשירי; באשפה שבשוק - דכילי עלמא לא פליגי דאסור; כי פליגי - באשפה שבבית, מר סבר: אדם עשוי להפטר נכלתו באשפה שבבית, ובר סבר: אין אדם עשוי להפטר נכלתו באשפה שבבית. אמר מר, אמר רבי: נראין דכרי רבי יהודה שמצאן באשפה. מאי אשפה? אילומא אשפה שבשוק - הא אמרת: דכילי עלמא לא פליגי דאסור! אלא לאו פשטא באשפה שבבית. אימא ממש - דכרי רבי תנאי בנו של רבי יוסי הגלילי דמתיר באשפה שבבית, אן בן קסאי דרבי ארדי.

מָאן תנא דלא בעינן כוונה לשחטיה — תימיה דממשע הבא חדרש שוטה וקטן לאו בני כוונה ניתיה. אפילו אחרים עומדים על נבן. ובסוף פרק שני דגיטין (בבב) תנן: הכל כשרים לכתוב את הגט, אפילו חרש שוטה וקטן. ופרך בגמרא: והלא לא בני דעה ניתיה ומשני: גודל שומד עומד על יבני. — אלאנן בני כוונה לשמה ניתיה כשגודל עומד על גביה ויש לשמור בגדול עומד על גביה דיעו

הַכִּי קְאָמְרֵי: נְרַאֲוּ דְבַרְיָ רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי תַנְיָנָא בְּנֵוּ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי בְּאִשְׁפָּה שֶׁבְּשֹׁשֶׁבֶת, שְׂאָפָּה רַבִּי תַנְיָנָא בְּנֵוּ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי לֹא נִחְלַק עָלָיו אֶלָּא בְּאִשְׁפָּה שֶׁבְּבֵיתוֹ, אֲבָל בְּאִשְׁפָּה שֶׁבְּשֹׁשֶׁבֶת מוֹדֵי לֵיהּ, וְנֶרְאִין כּו', "חֲוִין מַחְרָשׁ שְׂמֹחָה וְקָטָן, שְׂמֹחָה קְלָקְלוּ אֶת שְׁחִיתוּתָן." "שְׂמֹחָה קְלָקְלוּ" לֹא תַנְיָנָא אֶלָּא "שְׂמֹחָה קְלָקְלוּ" לְבִתְהֵי. "כֹּהֲלֵי שְׂשִׁתּוֹ וְאִתְּרֵי אִתְּרֵי אִתְּרֵי אִתְּרֵי אִתְּרֵי" "וְכֹהֲלֵי שְׂשִׁתּוֹ וְאִתְּרֵי אִתְּרֵי אִתְּרֵי אִתְּרֵי" מוֹפְרֵין אֵין מוֹפְרֵין לְתָן שְׂחִיתוּתָן מִבְּיַתְהוּ. מָאן תַּנָּא דְלֵילָא בְּעִינָן בְּוִנְיָה לְשִׁחְטוּתָהּ? אָמַר רַבָּא: רַבִּי תַנְיָנָא דְרַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אֶשְׂאֵי? וְעִירָא דְמֶן תַּרְבֵּיאַ: וְרַק סְפוֹן לְנַעֲזָה בְּבוֹתָל, וְהַלְבָּה יְשִׁחְטָהּ בְּדַרְפָּה - רַבִּי תַנְיָנָא מְכַשֵּׁיר, וְהַכְּמִים פּוֹסְלִין. הוּא תַנְיָנָא לְהּ, וְהוּא אָמַר לְהּ: הַלְבָּה רַבִּינֵי תַנְיָנָא, וְהוּא בְּעִינָן מוֹלִידֵי וְיִבְאִיא! - שְׁחִילְבָּה וְבִכָּה בְּדַרְפָּה. אָמַר רַבִּי תַנְיָנָא בְּרַבָּא, פָּעִי רַבִּי יוֹהָנָן: קָטָן יֵשׁ לוֹ מַחְשָׁבָה אוֹ אֵין לוֹ מַחְשָׁבָה? אָמַר לֵיהּ רַבִּי אַמִּי: וְתִבְעִי לֵיהּ מַעֲשָׂה! מָאי שְׂמַחָה מַעֲשָׂה דְלֵילָא קָא מְבַצְרָא לֵיהּ - דַּתְנֵן: יֵשׁ לְתָן מַעֲשָׂה, מַחְשָׁבָה נְמוּ לֹא תִבְעִי לֵיהּ - דַּתְנֵן: אֵין לְתָן מַחְשָׁבָה, דַּתְנֵן: הַאֲלוֹן וְרַמְמוֹן וְהַגְּאֵן שֶׁתְּקַבֵּים וְתִנְקוּת לְמֹאֵד, בַּתָּן עֵשֶׂה אוֹ שְׁחִיתוּתָנֵם לְכַף מְאֻזְנִים - מְמַאי, מַבְּנֵי שֵׁשׁ לְתָן מַעֲשָׂה וְאֵין

שמלמדין אותם ומזהירין אותם לעשות לשמה, אבל תבא — אחרים רואים אותם בעלמא קאמר. אף על גב דבריש פירוק (חולין גא) רק לאחרים רואין אותו "דלעולם לא גביה". אמר התאמר: דברכך 'מנות חליצה' (ביבמות קד). אמר: הדרש שחלץ, ה' הוציאתה משלחה, הוצלת מן הקטן — ה' הוציאתה משלחה. ומפרש דהו: שם הדין — משום דלא רבי קייח' ניתיה, וקטן — משום דאישי' כתיב בפרשה, והשאת, תפוק ליה דבעינן כוונה, כדאמרין בתם (קא) הלוי'ה ספילה עד שיכוננו כדאמרין ויש לומר: הלוי'ה בבית דין היה גדול עומד על גביה, שמזהירין אותו לעשות לשמה. ומיך קשה, מרחיב את התפוסתא דשוטה לאו? הלוי'ה היה, ואי חשיבי בית דין כמו גדול עומד על גביו — אפילו שוטה נמי, כמו בני גונו ושי לומר: דלגבי גונו מתי, דבגט מכוחא מילתא שו' דעביד ליה, שממתיקין לכתבו עושה ושמא עשו ויש ועס עירה, הלכך אפילו בשוטה מהני כשגודל עומד על גביה.

דְּמֶן תַּרְבֵּיאַ — מש' מוקם. כדאמרין בבבאשת רבה (סוף פרשה ג'): אבמי' חריאי מנכך בישיא היה. וזרק סכין לנעוצה בביתו — ואי חשיבי ביתו, לחיבתה, כדומכח לקטן פרהק נני (א.א.) כלל בפלה סכין לנעוצה, וקטן לכתובא דרבנן, דאף על גב דמתבי' לחיבתה — ספלי עד שיכוננו לחיבתא סימנן. אבל רב נתן מכשירי אפילו לא מתבי' לחיבתה, כגון הפיל את תפולא וחתו, כדומכח לקטן פרהק נני (שם).

לְבָנֵן יש לו מחשבה או אין לו מחשבה — פירש בקונטרס: כגון בשחטת קדשים, דיליף ברש ובזוח (א.) דביעני לשה. ושחט קטן עולה לשה. מה יזה חיה כוונה או לא? ואם תאמר, אתה להם משמע דסדמנו בני כשר. משום דביתם כהנא למען יביטו, ואני פוסל עד שיכיר שלא מעשה ליה: ודעתו דסדמנו כוונה, דאין לה דעת לחיבן שהם קדשים, וסבר שהם חולין. והיה ליה מתסלק ופסול. כדאמרין בבבאשת רבא (ב. מו.) 'בית שמאי אומרים': לשם חולין — כשריה, משום חולין — פסולה. ואפילו אומר הקטן: יודע את שהם קדשים ולכשמן אין מחשבתו לא את כוונתו כוונה, ודילמא לא מהני אם אין מעשיו מוכיחין.

הַכִּי קְאָמְרֵי — האי 'נראין' דקאמר לא סברא דידהיא הוא דבאשמעין, ולא "וראה אני' קאמר. אלא פלוגתיהו קא משמע לן במאי רבא: ודאי קאמר: נראין דרבי רבי יהודה האוסר אפילו לרבי תנינא כשמנאן באשפה בשבוק, דמדרי רבי תנינא דאסרי. ודרבי רבי תנינא בר — כ'לומר. שאף רבי תנינא מדריה אינו אלא כשמנאן באשפה בשביתו. והוא חולקין, אבל באשפה בשבוק מודה רבי תנינא. וממלא שמעתינן מדאוק פלוגתיהו באשפה שבבית — מכלל שבבית שרו. שמא קלילו לא קתי' — ואף על גב דוביעבד קמרי', בדרקתי: ושחיתון כשרה חזין מחדש שוטה וקטן. אלא שמא יקלילו — דממשע לדומעים יחל לקלקל. ואת אפרתי אין מוסרין להם חולין — כלומר, אפילו חולין כדלחלה, ואפילו אחרים עומדים על נבן, מָאן תַּנָּא דְלֵילָא בְּעִינָן כוֹנֵה לְשִׁחְטוּתָהּ — דהו חרש שוטה וקטן, ויחייב לשחטא במכונני, ואין להם דעת להכותיו לשחטה, וקתינו וכולן שחטאו וכו', דקאי נמי אחרש שוטה וקטן, ואין דפרכיני ביש פירק חולין (ב.א.) אי נימא אחרש שוטה וקטן — עלה קאי, ז'אם שחטו' מעבי ליה דהו פרכינן, אי נימא אחרש שוטה וקטן לחדייה קאי — עלה קאי, קתינא קא סליק'. ז'אם שחטו' מיבעי ליה דמן חריאי — בני הישיבה בדרבה — כדונן. ואת תני' לה — דבבית מנתתא וגרסה. והוא אמר לה חלה רבשי בתן — הוא אמר לה מרתו שהלכה כרבי נתן. והוא בעינן מוליד ומביא — כדחנן פברשי (חולין ל.ב.) שהלכה ובאה כדירבה — שחנתה להכותיו והכתה כוללת וחוור ודחכה. והוא דהו נמי דמצי לתרוצי שבין שיש בו חוור לצואר כבלא צואר, דסני ליה להכותיו לחוור כולקמן (חולין ל.ב.)

אלא בכל דהו מחדר לאוקומי, אפילו באימול. קטן יש לו מחשבתו ואין לו מחשבה — כגון בשחטת קדשים דבעי כוונה, כדילפינן בשמנתא קמייתא דובוחים (ב.א.) ושחט קטן עולה לשמה, מה יחייב כוונה או לא? אָמַר לֵיהּ רַבִּי אַמִּי: לְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבָּא וְתַנְיָנָא לֵיהּ מַעֲשָׂה אוֹ לֹא מַעֲשָׂה אוֹ אֵין לְתָן מַחְשָׁבָה לְרַבִּי יוֹהָנָן דְּמַתְרַיְתָן דְּלֹקְמָן "האלון והרמון", ותנן בהי דיש לתן מעשה — אשמעי ליה מצי אפילו אם יש מחשבה עם מעשה המוכיח עליה קטן הוא כגון דקיימא עולה בדרום. ואמרי: הייני מביא לעצמן לשחטה לעולה, שאינה כשרה בדרום, רבועי ליה נמי אי משעו להאי מעשה כוונה או לא מצי מעשה — משום דיה, משום דשמעי ליה את נתנא ב'האלון והרמון' דיש להם מעשה. מחשבה נמי לא תבעי ליה — ותפסות לה מהיא משנה גופה נתן, נבן קטן שחט בבידיו והצואר האוכל הנבן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "גְּלָאֵי צִי". כדריך שדתיקווק עושין לשחוק. שפאין — מקבלתו מומאה. שיש לתן מעשה — כגון זה, שנעשין מוכיחין ולדעם כלי נחבונן, וגם הם אומרים, אין כן כאן מעשה ומחשבה המורידים אותו לתורת כל.

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

חולין פרק ראשון - הכל שוחטין דף יג עמוד א - מתוך מהדרות 'אבן ישראל' (שטיינזולץ) קצא

1 חרש שוטק וקטן בו; פריך; וזכיה מעשה שלחן על מחשבתו, דתנין מתן העולם דרש
2 שוטק וקטן ביו וקצת תימה מה מקשה; ובתלתא סוואי דרש מקראי דאן תרומתן
3 תרומה; דבר אל בני ישראל ויחלו יתרומה - פרט לוגי, 'מאת כל איש' - פרט לקטן,
4 'אשר ידבר' - פרט לחרש שוטק וקטן; ושמן אסמכתא בעלמא דאז ומתוך שם
5 'ותשבת כלם תרומתכם' - לא מסתברא שזכיה
6 מחשבתו דאז מעשה שלו מוכיח על מחשבתו,
7 ושקין כחוב בו מחשבה - מעשה שלו מוכיח על
8 מחשבתו. פירוש: כיון שעיקר תרומה במחשבה,
9 וקטן אין לו מחשבה - לא מסתברא שזכיה
10 המעשה על מחשבתו. והדר פריך רבי יוסי קומי
11 דשמואל; דהרי גיטין שקין כחוב בו מחשבה. ואן
12 מעשה שלו מוכיח על מחשבתו, דתניא; הכל
13 כשר לכתוב את זמנו ואפילו חרש שוטק וקטן,
14 ואמר רב הונא; הדא שיש פקח עומד על גבי כוז
15 מרור; תמן הוה כחוב חזק מרשע, ולא הוא
16 הדרוש; וזמנו תרומה. ותימה לרבינו יצחק שא
17 לתרץ מנת אתרומה; ומה לא הקשה, אלא
18 הקשה מנת אהדיא דקטן יש לו מעשה, ובלא
19 ירושלמי יש לו קטן בדריבא הללו, דכיון
20 דקטן יש לו מעשה לחוביח על מחשבתו -
21 לענין גט נמי זיעיל בלא גדול עומד על גבי
22 (לחורמה) נמי זיעיל בגדול עומד על גביה;
23 **בעא** מיניה שמואל מרב הונא - משמע
24 שהיה שמואל קטן מרב הונא. וכך שרי

1 **ואין** חולשה - כגון מצא לקליפת אגוז כמו שהיה וחישיב עליה למדו, או
2 אפילו מדר בה אלא שעה בה מעשה לשם כלי. ואם בן דעת חשב עליו
3 טמאין במחשבה, דתנן (כלים פבי"ח מ"ט); כל הכלים ורודין לידו טומאין במחשבה.
4 **מחשבה גיריאל** הוא **מביעא** ליה - דשמעיה עיליה הוא. מחשבתו ניכרת מתוך
5 **מעשיו** - ר"ל ראות בעיניו, אבל אין אנו
6 יודעין אם עשה מעשה זה שלם מחשבה זו.
7 **ואתויהו לצפון** - ולא אמרו: ר' שלם כן אני
8 מוליכה לשם, לפי שאינה כשרה בדרום. או
9 דלמא מקום הוא ולא איתרביי ליה - לא
10 נראה בעיניו מקום הראשון. מפני הבנימה
11 'כינור' שבפוליס וערשים, כמו 'ותהי'
12 'הבנם' (שמות). **אינו כבי יותן** - דלא נחא
13 ליה בתיא עילי. **הדר הוה הכשר לירודין** -
14 ויתוקן אם יגיע בהם שרץ לאחר זמן, ובעיני
15 'כי יותן' דומיא דרבי יוחנן ודנחא ליה. ואם
16 נתיבין לך - בני שבת, וקולא וכן לאו
17 מכאן, קודם שינגב הטל מעליהם. הרי הן
18 כבי יותן - דהכי אמרינן בדוכתא אחריית
19 ושכח מציעא כבא; ודרוהו הטל עליו.
20 ותמה הן כבי יותן, ואף על פי שלא
21 נתכוון קודם לכן, אלא כשראה שמת. העולם
22 חרש שוטק וקטן - מפני הבנימה. **אף על פי**
23 שנתכוון לך - לאחר שירד הטל עליהם.
24 **אינו כבי יותן** - שאין מחשבתו מחשבה,
25 והכשר במחשבתו חלוי. והיא מעשה דעלייה
26 לא מעשה דהוא, דמפני הבנימה הוה. **לא**
27 **שני** - דאפילו נתכוון לא הויה כותה. **אל**
28 **שלא היפך בתן** - לאחר שירד הטל עליהם
29 מצד זה, כד שפילוי עליהם מצד אתר. אבל
30 אין כבי יותן - מדמשינו מוכיחין, אף על פי
31 שלא פירש מחשבתו, והואל וזכיר שדעתו
32 לך - הרי הן כבי יותן. דאי בשפירש
33 מחשבתו בשעת מעשה - דאי איצטריך רבי
34 יודנן לאשמעונין, וזהו כתיבא תני דרשן
35 מעשה. הכי קא מביעא דאורייתא או דרבנן
36 - דהא דאמרין ושמעיה מרוביה ומחשבתו
37 ניכרת מתוך מעשיו הויה מחשבה כאלו
38 פירשה בשעת מעשה. דאורייתא הויה -
39 וסמכין עליה אפילו לקלא. כגון בעיין
40 דלעיל דבבבאי עולה חרש לצפון ומכשרה.
41 **אי דרבינו** - היא, וחרומה בעלמא הוא.
42 דאמר רבנן ניהוי מעשה, וכי היפך בתן ניהוי
43 הכשר, אבל מאורייתא לא הוי מעשה, ונבי
44 עולה חרש הוא לא אמרו כן. שלא אמרו
45 חכמים בדריבם לחלק בדברי תורה, דנמיא
46 עוקרין, אלא להחמיר ולעשות סיני. יש לחן
47 מעשה - אם עשו מעשה מוכיח על
48 מחשבתו ופירשו שעה דעת כן עושים,
49 ובפרשין לעיל, שחבאי עולה לצפון ופירש שמפני שדרום פסול לה הוא מביאה
50 לצפון, ותיבעי ליה **מחשבה** - שחשבה בירדות, ופירש לשם עולה. ושחשבה לאו
51 מעשה מוכיח על המחשבה הוא, שכל השחשבות שוות. **הכי קא מביעא** ליה -
52 דהא דתנן (כלים פ"ו ס"ד) גבי חקיקת אלון רומני; יש להם מעשה. דאורייתא היא
53 - וסמכין עליה גבי שחטת עולה, ומכשרין. או דלמא דרבנן הוא - והומרא הוא
54 דאמרנו רבנן שרשון בלא ליטמא. אבל גבי עולה דקולא הוא לא, מדרבנן יש לו -
55 ולא סמכין עליה. **כנין** למתעסק בקדשים שהוא פסול. כגומר. מנן מתעסק בפסול בקדושה. גבי מתעסק בסכין להבדירו או לזרוקו בקדש שחטתו
56 שחטתו. אבל נתכוון לשום שחטה בעלמא - פסול, אלא של עלה לבעלים לשם חובה. זו בירידי היא - ומקרא הוה הייתי יודע. ומכאן אנו למדים שמעולה לחתובין, ואני
57 שאלתי לעלב. מנן פסא. אף נתכוון אליו פסול? **לרצונכם** תובחיהו - שנה עליו הכתוב לעבב. **משנה** שחטת נגרי - אפילו בהלכות ואחרים רואין אותו. ו**מפסא**
58 שאלתי - בגמרא פריך שמואל; **גמרא** אמר - לקמן תבא תורה. דאפילו שחטה ישראל לזרוך גזי - אפילו בהלכותה, שחתם מחשבתו וכן לעבודה זרה.
59 רבי **אמי** מניה הכי שחטת נגרי בבלה ואזי חטין לעבודה זרה - מתוך דוקא דמתניתין הכי יודיק מניה. ורבי יוחנן, רבי אמי לא פליג
60 אדרבי חיאי, דהוא מתניתין דלא כרבי אליעזר, אלא לא אצטרף ליה למידק, דממילא שמעין לה, דמוקרי ליה בבלה - שמע מינה מותרת בהנאה. **תניא** **לחא** דהנו
61 רבנן - ושמע מינה דהולכת כברייתא. מומשיה ליה דוקא דמתניתין. שחטת פין - דשיראל, וכל כשן דגוי. הוא מתניתין מיהא בישראל קיימא. מקאמרי: פירתו
62 טבליה ובניו ממורים. כסדר ורעים ענינו: אמר היה רבי אליעזר, פת כד כשר חזיר במסכת שביעית (פרק שמיני משנה פ' ספרי) - תורה נביאים וכתובים שכתבן מן.
63 **כספיי קוספין** - בניאי הבעל עליה רשע עבודה זרה כותה. והכי נמי אמרינן במסכת גיטין (שמיני ספר תורה שכתבן מן - שרף.

1 חרש שוטק וקטן בו; פריך; וזכיה מעשה שלחן על מחשבתו, דתנין מתן העולם דרש
2 שוטק וקטן ביו וקצת תימה מה מקשה; ובתלתא סוואי דרש מקראי דאן תרומתן
3 תרומה; דבר אל בני ישראל ויחלו יתרומה - פרט לוגי, 'מאת כל איש' - פרט לקטן,
4 'אשר ידבר' - פרט לחרש שוטק וקטן; ושמן אסמכתא בעלמא דאז ומתוך שם
5 'ותשבת כלם תרומתכם' - לא מסתברא שזכיה
6 מחשבתו דאז מעשה שלו מוכיח על מחשבתו,
7 ושקין כחוב בו מחשבה - מעשה שלו מוכיח על
8 מחשבתו. פירוש: כיון שעיקר תרומה במחשבה,
9 וקטן אין לו מחשבה - לא מסתברא שזכיה
10 המעשה על מחשבתו. והדר פריך רבי יוסי קומי
11 דשמואל; דהרי גיטין שקין כחוב בו מחשבה. ואן
12 מעשה שלו מוכיח על מחשבתו, דתניא; הכל
13 כשר לכתוב את זמנו ואפילו חרש שוטק וקטן,
14 ואמר רב הונא; הדא שיש פקח עומד על גבי כוז
15 מרור; תמן הוה כחוב חזק מרשע, ולא הוא
16 הדרוש; וזמנו תרומה. ותימה לרבינו יצחק שא
17 לתרץ מנת אתרומה; ומה לא הקשה, אלא
18 הקשה מנת אהדיא דקטן יש לו מעשה, ובלא
19 ירושלמי יש לו קטן בדריבא הללו, דכיון
20 דקטן יש לו מעשה לחוביח על מחשבתו -
21 לענין גט נמי זיעיל בלא גדול עומד על גבי
22 (לחורמה) נמי זיעיל בגדול עומד על גביה;
23 **בעא** מיניה שמואל מרב הונא - משמע
24 שהיה שמואל קטן מרב הונא. וכך שרי

רש"י

בניו מפורים — שאינו מקפיד על אשתו ומפקדה. מין — זה הארוך בעבודת זרה, כגון כומר. ומן ישראל חמור משמנו לעבודה זרה. והמקין ארוה בזה וכל מחשבותיו לה. אין רוב אומות מינין — הלכך הוה לזו מינין מיעוט, ולמיעוט עלמא פברך כבודא דהויית (א.א.) וניחא קא על פי פירוש עובדי עבודה זרה לא אמרינן לשחוקי עבודה זרה ויהי לזמנה דמכל מקום

גוים שנחנה לארץ לא עובדי עבודה זרה הם — הלכך בארץ ישראל נמי אין אדוקין כל כך שיהיו משגיחי על עובדי עבודה זרה. **שחיטתן** מן ישראל אסורה דהיי מביעת — ואם תאמר. הילמא מין ישראל גרע. דהא עובד עבודה זרה הוה מין לכולי עלמא פברך כבודא דהויית (א.א.) וניחא קא על פי פירוש עובדי עבודה זרה לא אמרינן לשחוקי עבודה זרה ויהי לזמנה דמכל מקום

מין גו אדוק בעבודה זרה ויהי יותר פשוט דרשיתיה לעבודה זרה מינין ישראל. **אבל** מאומת העולם כולל כלל לא — ואם תאמר: אם כן לשחוקי קרא מינה. דהוכיח דהיי מקבליה דא אימרינן 'אישי אישי' לבריתיה ויהי לזמנה. דמכל מקום טעמא דרתי. דבעינן אמונת העולם כגמלי. דלבי אחא קריא למעשיניהו לנמי. ואם תאמר. דהא תריב וקריא (כב) 'משכר וכמת נתנוק וברחת' וגו'. וכתיב (שם) 'ומיך גו נכר לא תקרובי את אלהי'. דא דמתיים תקרובי שני לזמנה. דלעולם תמתיים נמי לא. ואתא קרא כבעלי זמון לעבוד עליהם בלאו ועשה. **שחיטת עובדי זרה וזרה דלא כרבי יהודה** — כן בתרא — מןשבת וכן דרבנן כל מקשי תקרובת עבודה זרה לזמנה. וכן משמע פברך אין 'מעשינן' (עבודה זרה ל.כב.) גבי בשר דבנסב לעבודה זרה וזוהי אסורה. וקאמר בגמרא: 'דתיבא אסור — אי חציפא דליבא תקרובתא מן רבי יהודה כן בתרא. דא. וקשה רבינו תם. דלעיל בהדאא פירקא (שם ט.כג.) גבי של של גוים דאסור בתראה, משמע בגמרא דקאמר לן מדאיתא לזבא חובי לזמנה. ולא נפקא ר' יהודה כן בתרא. דא. כדקאמר גבי בשר דהוינא ויהי קשה רבינו. דלעיל. מתניתין דייק נבלח. אין איסור בתראה. כל שחטין דלא כרבי אלעזר. דאירבי אלעזר — האמר סתם מחשבת נכרי לעבודה זרה. ומאי קשיא? לשלום מתניתין כרבי אלעזר. דהא דלא אסור בתראה — משום דלא איחא רבינו יהודה כן בתרא. ודמיא ומתא שי לדחות ולפשי. דקאמר. מתניתין דלא כרבי אלעזר. ומאי דמוק מתניתין כרבי יהודה כן בתרא. ומאי לפשי. דלענין איסור לא פליגי. דמקמי. דקאמר רבנא למען איסור תראה. דהא כתיב איבה בקרא (התלים ק) 'ואיכלו רבוי מתים'. ובטומאה הוה פלגי. דרבי יהודה כן בתרא. ממשע. דרבי יהודה כן בתרא. לא נקט אלא טומאה. וגיבי בשר דהוינא. דמוקי לה כרבי יהודה כן בתרא — ממשע דהוינא. 'מיני שדוא כובדי מתים'. ולא דחי צריך למוחי. בין דחנא אסור. דלא מתירא לשון משמע דמטנא באהל הבית. ומתירא. אי לא מתירא. מלשן 'ובדו מתים' גבי אפשר לדרק. מדידין לקמן פברק שי (מ.א.) גבי

בניו מפורים — שאינו מקפיד על אשתו ומפקדה. מין — זה הארוך בעבודת זרה, כגון כומר. ומן ישראל חמור משמנו לעבודה זרה. והמקין ארוה בזה וכל מחשבותיו לה. אין רוב אומות מינין — הלכך הוה לזו מינין מיעוט, ולמיעוט עלמא פברך כבודא דהויית (א.א.) וניחא קא על פי פירוש עובדי עבודה זרה לא אמרינן לשחוקי עבודה זרה ויהי לזמנה דמכל מקום

הדם לוודוק לעבודה זרה הוא עירך. אפילו הכי בראש הגג שוחטין. ואין חוששין לשמא יאמרו לך אנא. השמימם עלה לחשטו. או אם מקבל כפלי הכל יודיען שאי אפשר לו לתפא על הגג. ואין כאן חשד. ובספתינו נמי. דכל יודיעין דכיון דבספתינו דהוה על כרוח הוא שוחט לתוך הים. שאי אפשר לו לתפא על הספינה. **אבוקה** — היא דקתני: שוחטין בלילה לבתחלה — בשאבוקה כנגדו. ומתניתין — כלא אבוקה. מתניתין גנא לילה טומא בחיי הדדי.

השוחט לשם הרים שחיטתו פסולה. פסולה אף. ובודו מתים לא. ורמינהו השוחט לשם הרים כו' ורזי אלו רבוי מתים. ומאי קשיא? ולמא דהיא כרבי יהודה כן בתרא. ומתניתין כרבנן כלא היא אין בתראה ממשע תקרובת שייך למינני 'ובדו מתים' אף על גב דלא מטנא באהל. ואף על גב דלדבנן ליבא טומאה אהל. טומאה בעלמא מידו מדרבנא איבא. כדאמרינן פברק 'רבי ששעמאי' (עבודה זרה ג.ב.) איסור דארייתא לא בטלה. טומאה דרבנא טומאה אהל כרבי יהודה היא טומאה אהל דארייתא. דהא חותן פברק 'כל הצלמים' (שם ט.ה.) כל עובד חתימה. ואם עובד נמשך בגמרא: דהא דמיא דלא אפשר לדרבא

משה

הדם לוודוק לעבודה זרה הוא עירך. אפילו הכי בראש הגג שוחטין. ואין חוששין לשמא יאמרו לך אנא. השמימם עלה לחשטו. או אם מקבל כפלי הכל יודיען שאי אפשר לו לתפא על הגג. ואין כאן חשד. ובספתינו נמי. דכל יודיעין דכיון דבספתינו דהוה על כרוח הוא שוחט לתוך הים. שאי אפשר לו לתפא על הספינה. **אבוקה** — היא דקתני: שוחטין בלילה לבתחלה — בשאבוקה כנגדו. ומתניתין — כלא אבוקה. מתניתין גנא לילה טומא בחיי הדדי.

השוחט לשם הרים שחיטתו פסולה. פסולה אף. ובודו מתים לא. ורמינהו השוחט לשם הרים כו' ורזי אלו רבוי מתים. ומאי קשיא? ולמא דהיא כרבי יהודה כן בתרא. ומתניתין כרבנן כלא היא אין בתראה ממשע תקרובת שייך למינני 'ובדו מתים' אף על גב דלא מטנא באהל. ואף על גב דלדבנן ליבא טומאה אהל. טומאה בעלמא מידו מדרבנא איבא. כדאמרינן פברק 'רבי ששעמאי' (עבודה זרה ג.ב.) איסור דארייתא לא בטלה. טומאה דרבנא טומאה אהל כרבי יהודה היא טומאה אהל דארייתא. דהא חותן פברק 'כל הצלמים' (שם ט.ה.) כל עובד חתימה. ואם עובד נמשך בגמרא: דהא דמיא דלא אפשר לדרבא

השוחט

חולין פרק ראשון - הכל שחטיך דף יד עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ) קצבה רש"י

משינה ביום הבשרים - מתחייב כרת. גמרא אסורה באכילה - משום שחית שבת. לויפא - ואפילו בן לאכול בשר זה. ונבכין חבריא - בני הישיבה עלה על דעתם לומר, דמתניין פדרישה רב דאסורה באכילה ליומא - משום דקסבר מתניין רבי יוחנן איהו. דריק טעמא לנקטן, מוקתיני שבת דומיא דיום הבשרים - אלמא אסורה באכילה ליומא

משינה ביום הבשרים - מתחייב כרת. גמרא אסורה באכילה - משום שחית שבת. לויפא - ואפילו בן לאכול בשר זה. ונבכין חבריא - בני הישיבה עלה על דעתם לומר, דמתניין פדרישה רב דאסורה באכילה ליומא - משום דקסבר מתניין רבי יוחנן איהו. דריק טעמא לנקטן, מוקתיני שבת דומיא דיום הבשרים - אלמא אסורה באכילה ליומא

משינה לחטוף קשבת וזבוח הכהנים, אף על פי שמתחייב גנפש - שחיתותו קשרה. גמרא אמר רב הונא, דרש היא

פר רב משינה דרב: אסורה באכילה ליומא, ונבכין חבריא למימר רבי יהודה היא. הי רבי יהודה? אמר רבי רבא: רבי יהודה דהקנה היא. דהנין: מתקחין את הידילווען לפני הקהה ואת הנקה לפני הקלבים, רבי יהודה אומר: לא אם היתה נקה מערב שקת - אסורה, לפי שנתן נמי הונא: אין בין דלא איתקו מאלמול - אסורה, הא נמי בין דלא איתקו מוקן לאדם והשתא מוקן לקלבים, הקא מעיקרא מוקן לאדם והשתא מוקן לאדם? מי קברת: הקהה פתיה לאסורה עומרת? בהמה פתיה לגדל עומרת! אי הכי, בהמה דרבי יהודה ביום טוב היכי שחיתין? אמר לו: עומרת לאסורה ועומרת לגדל; שחיתה - הנהרהה לאסורה ועומרת, לא שחיתה - הנהרהה לגדל עומרת. והא ליך ליה לרבי יהודה פירוקא: מי קאן? אי נקא ומתניין: הלוקח יין מבוין הביתים, אומר: "שני לוגין שאני עתיד לתפוש שנין מן תותימין הביתים, מעשר ראשון, תשעה - מעשר שני" ויתחל ושתיה קדי, דרבי רבי מאיר. רבי יהודה רבי יוחנן ורבי שמעון אורשין: התם

סבירא ליה לתנא דמתניין, הי רבי יוחנה - מאי משנת את רבי יהודה שמע רב דאסורה באכילה וילויפא? התלתין: התלושין. ואת תלוש? אפילו מנה היום בשבת. שאנת מן המוכן - אתמול שקדש היום אל היתה עומדת לתאכל כלבים. דלא איתין - דלא אומנת כלף. האב - במתניין, נמי אתמול אל היתה עומדת לכף, כדפרשש אפילו לגמה - דלגול לולדת היתה עומדת, ואסורה משום מוקחיה ומוקצה אסורה מדרבנן. נשחטה - כשהיא שחיתה מנדרה דלאבילה עומדת, לא נשחטה - כגון זו שלא שחטה אתמול, ומשנת אל הניהח על מנת לשחטה בשבת, הלכך הובררה שקדש היום דלגול עומדת. ואת לית לה לרבי יוחנה ברירא - ואי בהמה ביהיה ליה לרבי יוחנה לחרה קיימא, כי שחית לה ביום טוב היכי משתריא? דלמא מאתמול עתתה ליה חיה חיה חולקין יין מבין הביתים - לא שמועתינן דכותים שחיתין על התרומה. ואיני כעמי הארץ שהלוקח מוקן את צריך להפריש תרומה גדולה. כדתנן (סוטה מגא.) לפי ששלו יוחנן כזה גדול בכל גבול ישראל, ראה שאין מפרשין לא תרומה גדולה כלבד, אלמא אתרומה לא

אשמועינן כדכותים חשידי אתרומה, דבקתינ: שני לוגין שאני עתיד להפריש בו, ומשנת זו קודם תקנה דגורו על יום נשנית. אומר שני לוגין בו? אם אין לו כלים להפריש (כו), או שהיתה חשיכה בליל שבת, שאין שדות להפריש. חייך תירומה - בתוכו למאה גוב, ושחל - מעשרש שני, הואיל כותליה ולתקנו באימיה בעלמא ודלומר: היא אחת מחולל על משת של יין בתוך ביתה, לא התירו לו חכמים לשותו ולסמקו על הברירה. אבל בתרומה ושאר מעשרות סומנין אבריריה, ולאחר השבת כשפרשטא אמינין: הוברר הדבר שוה היא התרומה, חזי לא שחתי אלמא חולין. אורשין - אלמא לרבי יהודה לית לה ברירה, ודחיש משם תרומה שתה.

הכשר יפה ופועל כל היום מן הדין שרשי, אבל אפילו אל נעלה כל כך הושה, ואף על פי שנפלט מבפנים מצד זה לצד זה, אינו אסור עד שפירשו לחוץ, כדאמרינן (פירוש רש"י) וחלץ קבא, ובי כר שחתי על בשר דרשי, אבל עניי ודמו עדיין. והא איתוי פירש: "כל הבשר" (חולין קכב.) על פי גב דמלא ורגנא ורגנא, חרי מאי טעמא לא? משום דפריש מהאי ובלע האי. חרי מאי פריש מהאי ניסא ובלע בהאי ניסא אתה פריש לגמרי לחוץ מהאי ניסא קאמר. והא אדמרינן פרק קמא דיביעא (יא.) שאין שחיתוך עליו בשר לצלי - לא משום דליתמר בלא מליחה, אלא מנהא דלוי לא מולח בשר לצלי. וב"ה דקאמינן רבה' (מנחות כא.) דאמר: מולוח והדבר חזרו ומלוח, דריקט: אמר רבי יוחנן דקריד'ה, ולא רטיטין יוכן אכלי'.

מתחיתין - לא היה יחולק לפני הבמה - אומר רבינו תם: דמיירי כשנתלש מן המחובר בשבת, ודמיא דנבלה שנתגבלה בשבת. ועריך לומר לפירושו, דאיירי בעגן שאין לאסור הידילווען, אל משום שנת יעלה היחלש, ודאי משום לדתי בנדרותה ועומקיה. דתרי טעמי איכא לאסור דרב הגלקט מן המחובר, דברשי בינה (א.) אסרינן פדות העשרין משום שנת יעלה היחלש, וברשי אין צורך (שם דה.) עין שיהיה צורך לישאול, אם יש מאותו מין במחובר - רבי פירש בקניטוס דברשי בינה משום מדה הדיה בנדרותה ועומקיה, ומדלא יתקנו מאתמול אפילו בעצמה. וכו' נראה, ובספק מינין היא מילה משעמטא. ואיירי בהא שכן הלך בו בתומה. דדיי מוכן לתבוחא אפילו במחובר. והא אדמרינן פרק "כל תרבי" (שבת קכב.) דלא יעמוד אדם בתומה על בני מוקצה, פירוש: עשיבים שנתלשו בשבת - זה פריש בקניטוס ההם: גון שדעי עומיין בתוכן במקום שלא תהיה הבמה יכולה לאלץ. אם יש, אלא איירי ביטוש ומצפה נמי תילשו, ובתומה נמי איירי ביטוש ומצפה שימא יחשונה ורש שטתה וקטן וואריים וראין אותם. גון צריך לומר על ערך, דהיי "רביש יומציא" ביביעה (ג.) מנה דרבא ודאי דאין ורש ומצפה אתו ליה לרבי שמתין מוקחיה. ולכתי' דלמשה נמי שמת יחלש ואלץ אלץ בפרות האילן שום קליים לחשידי, ודוק, דאדם מתאזהר להם וסוכת. ובן משקח - שם יסמיל אדם לבחשתו דוקף "כל תרבי" (שבת קכב.) ועשה כבש לידו. וכן אסרינן לישאול שריש גמא עינייש. ולא משום שמת יצוד, אלא משום מוקצה בנדרותה. דרבי דאין נמי שפילא אדם לבחשתו דוקף "כל תרבי" (שבת קכב.) ועשה כבש לידו. וכן אסרינן לישאול שריש גמא עינייש. ולא משום שמת יצוד, אלא משום שחית שחית יסמיל וישחית עונתה שבת. ועוד שי פריש, איתמר תכליש מערב שבת. וכו' תניא: אצל דריש למתרחא אכילא, וכו' שחיה אכילא לרב ותנא, כדאיית ליה בפרק בתרא דשבת (קנהא.) ולרב יוחנה כדאיית ליה. והא דלא תנא ליה התם גבי פסקיי עמייר ואינין דלעיל - משום דמילי דידחתן גויה בתוי הדדי.

אלא אל היתה נבלה מערב שבת - ארטיטין. ולא רטיטין מערב יום שבת, כדאמרינן (א.) קאמרא: רבי סתם לן שאר כרבי שמעון, דתנן: מתחיתין את הידילווען בו. ודי קריי ליה מוכן לאדם - אל שהיה ראוי לשוחטה, אבל ברב דבעי מרא חוציא - לא. וכן רגיס נצטרחה ביום טוב דאסרי - לא משום שמת יצוד, אלא משום דהתם, אמרו לו: מנה דן וכל עלגנ שולדו מן התרופה שחתיך ר. ופרשין. אמאי שחתיך ר? לויא דתנן: ודאי מוכן לאדם שחית מוכן לאדם, ודיקן תנא אדם, וב"ה כדאמרינן (א.) דתנן: אם לא היתה נבלה בו, מוכן כלבדים הוי מוכן לאדם? והשתא, אמאי לא מפרש טעמא משום דדיי מוקצה מחמת אסורו? וכי תניא: בעיק טעלה שראוי ליחנה זי פלפי זין ואיי, למיה ליה לאוקמייה בני האי אונאי? לוקמה דאין ראו דהברכה עומדת, והיי מוקצה מחמת אסורו? ומפרש רבינו ריק: דתנן: רתאגא אסורה ליה לית למתני בו לפי שאינו מן הבהמן? כילמא טעמא דכילמא מוקחיה מחמת אסורו, גון ברב שראוי להאבילו זי אדם ביום טוב, אסור שחית מעשה ועומד אסורה עומדת בתולה. בהמה לרבי יהודה ביום טוב היכי שחיתין - משמע דקסבר אבוי דסתמא לאבילה עומדת. ובוי תרגלת אמר אבוי ברש ביה (ר.) דעומדת לאבילה עומדת לגדל ביצים. מדתניא הלוקח יין - לא רטיטין דתנן', דבמשנה לא הני אלא מלתייה רבי מאיר, וכולי ברייה פורש פרק "כל דגמי" (גיטין דף ה.) ו"בומד" (בבא קמא ט.) ובפרק "כל מערבין" (עירובין לו.)

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39

1 התם כדקתני טעמא וכו' - קשיא לי. הדיבא אליבא דרב קיימינן, ורב לית ליה דעמא
2 ממש בקיעת דבור, בפרק "בבב מערבין" (עירובין ל"ב). דקאמר: ליתא למנותחין
3 מקמי איו הדלוקין וין, וליה ויה דטעמא דרבי יהודה משום דאין ברידה ורבינו משמין
4 מוקצין הקשה. הדיבא מיידי הבא הווא דאין אחר שרודה הווא הדלוקין. הא בפרק "בבב
5 מערבין" (שם) משמע דאין הבא הווא הדלוקין
6 הווא אמנא דליתא לראוי מקמי מנותחין, דפרין
7 התם לרב אדרבה, ליתא לראוי מקמי מנותחין
8 ושנינו לא סלק אהרן, דשמועין ליה לרב
9 יהודה דלית ליה ברידה, והניא הדלוקין וין!
10 תראה לי הדיבא דריחיא בעלמא הווא דקאמר:
11 התם כדקתני טעמא, ועיקר סמיך אדאין, דאין
12 לזכיתא מהדיא דלוקין דלית ליה ברידה כל
13 כמב דלית ליה ברידה, וליתא דלוקין, וליתא מקמי מנותחין
14 דעירובין, להכי מיידי לראוי, דהשתא לא
15 מנותחין מקמי תרתייהו.
16 מודה רבי יהודה בגלי תרעובים - תימה
17 בלאו הכי, אמאי לא מודה למשקין
18 דגרוינן שמו יסוחו, הדיבא נמי בני בדיה למוח
19 שמו יסוחו ועוד, אמאי נסבין חרביא למימר
20 דרבי יהודה הדיבא לא שכן דאיתא רבנן, דגוי
21 שמו יסוחו אפילו בשאר פירותו ועוד, הדיבא
22 מודה שמו יסוחו לשמוע טעמא שקל הדיבא
23 וליתא מלשוחטו רי תומר, ודאי לא דמי,
24 דליתא לא מודה לא למשקין, אבל מודה שמו
25 יסוחו דבדיה העומדת לשוחטו לשמוע יסוחו
26 פירות העומדת לאבילה, אבל כיוסנא לא
27 איתא, דלא אשכחן גרוינן שמו יסוחו אלא
28 בעומדים למשקין, והא דאסי רבכולהו - משום
29 דגרוינן עומדין לאבילה אטו עומדין למשקין,
30 אבל לרבי יהודה דשרי בשאר פירות העומדין
31 לאבילה, ואסר ביותים גרוינן ועביש ואף על גב
32 דעומדים לאבילה משום דממילך יסוחו, והוא
33 דרין בחימה דגרוינן.
34 אימר דשמעת ליה לרבי יהודה במקוצה
35 מחמת מיאוס, רב לרבי יהודה בעלמא
36 דהא, דמקוצה מחמת יסוחו ותר תימה במקוצה
37 מחמת מיאוס, דהא לקמן אמר, עד כאן לא שרי
38 רבי מאיר אלא בבנשל, אבל שוחט איתא אורי
39 לבוס לא, ובהדיא שמעין ליה לרבי מאיר
40 בפרק "כרדה" (שבת מד"א) לית ליה מקוצה
41 מחמת מיאוס, דקאמר כל דגרות ממטלין
42 אפילו רב ישן, דרין מנר שהדליקו בה באותה
43 שבת, ומאי מנותחין כרבי יהודה דבבשל
44 משום דלית מנותחין מחמתין שמו יסוחו
45 מחמת אסור, דמשמע ליה שבת דומיא דיה
46 דבפרים אפילו היה לו חילה הבריא, כמו
47 שאפרש בסמוך.

1 התם — טעמא לאו משום דאין ברידה הוא, אלא דהייש שארקה אהו,
2 והוברר שלא היה עתיד לבא ליהי הפרשה, ושהו טבליה למפרע. לבשבק —
3 נראה כלומר, דלא היישין להכי, איז — שם חכם, אין אדם מתנה — עירובין
4 (ל"ב). אמרינן: מתנה אדם על עירובו, ומניח שני עירובין, אחד בסוף אלפים למרח
5 עבר ואחד בסוף אלפים למערב, ואומר: אם
6 בא חכם למרח, שיהיה חכם עתיד לבא
7 ממוקם אחר ולשבות חוץ לחמות ולדרוש —
8 עירובין של מרח, יקנה לי שביטה למרח,
9 ואודה בשבת במקום עירובי, ויש לי משם
10 ההלאה אלפים. ואם יגידו לי שבא חכם
11 למערב — יקנה עירובי שבמערב, בא לבאן
12 ולכאן, אם יבאו שני חכמים זה למרח וזה
13 למערב — לאיה מום שמתנה, והוינן בה
14 הליכתא, ועל שם בריה של מחר יקנה לי
15 עירובי יומם, דכל קניית עירובין כל השמטת
16 והיא, ועל נאי, דפגלו רבי יהודה אסיפא
17 דקתני: בא לבאן ולכאן, וקאמר רבי יהודה:
18 איך אדם מתנה על שני דברים שני חכמים.
19 איך אם בא חכם כו' — על חכם אחד שבא
20 ואין ידוע לו לאיז רוח יבא מתנה, והוינן בה
21 מאי שנא כו' דאין בריה — כשיבא למרח
22 למרח — שמו כקניית השמטת לא היתה
23 דעתו לכך, וקנה לו עירובו של מערב, והרי
24 הוא נמי ששבת במערב, וממוקם אותה
25 שביטה ש' על אלפים לכל רוח, ומנצא
26 האלפים האחרונות המורדות כלות לביתו,
27 ואין לו מבטו ולמרחו כשפת אוחה
28 מורח ומערב נמי — כשהתנה על חכם אחד
29 ונתלה תנאו בביאת חכם — נמי אין בריה,
30 דאם בא חכם למרח לאחר שקדש יום —
31 שמו כשקדש יום היה ברשותו למערב, וזה
32 הלה בדתעו של חכם, אהובם יכול לילך
33 בשבת ארבעת אלפים אמה, כדרימין
34 עירובין (מט"ב). אם ארע שחשבה וזה
35 מכיר אילן או גדר שהוא בסוף אלפים אמה,
36 אומר: שביטתי עיקרו, וממילך ממוקם
37 רגליו ועד עיקרו אלפים, ומעיקרו ולהלן
38 אלפים, והבא נמי אימב למימר: חכם או
39 בשעת קניית עירוב לא בא למרח עדיין,
40 דעתו היה למערב ואמר רבי יוחנן וכבר
41 בא חכם — מנותחין בביתו עסקין, שכבר
42 בא חכם קודם קנין העירוב, אבל זה לא ידע
43 להיכן בא, ואין כאן עירוב עירובי, שכן
44 מתנה: לצד שהחכם בא עירובי קונת.
45 ואין הדבר תלוי, אלא גלוי מילתא —
46 כשיגידו למרח שבמרח בא, נמצא שקנה
47 עירוב המרח. שביתו נשילין — אפילו
48 עתרבו דיום שבת. שיהיו עושין בתו מעין
49 מלאכה — שתהא מותרת כולי עליהם. מעין
50 מלאכה — כלומר, רב על פן שאין ראיה
51 כלל.

1 למלאכה ממש, אלא לבסוף בעלמא. — הוראשונה. קפחה — תבשל עב, דהיינו מעין עב. **הבא נמי** — מיון דלא איתא מאתמול לאבילה. **הבא**
2 **מעיקרא אובל** — לעל כדרך בהמה בחיה לאבילה עומדת, דמאקמינן לעיל, דאי לגול — בתמה לרבי יהודה דכי שחטין ביום טוב: **אדפירת** — שבת באבילה, והבידו
3 ובפרק "בהמה המקשה" (חולין ע"ג). חבורי אובלין כמאן דמפרתי דמו, שפיר דמי — דלאו גולד חשבין ליה. חסיטה אב מלאכה היא. **אבוין** — תעמא דמשקין שזבו
4 אסורין, מפרשין שבשעתא קמיתא דביעה (א"א). גורה שמו יסוחו. **אם לאבילין היוצא מהם מותר** — אם היו עומדין לאבילה ולא לסחות — היוצא מהם מותר. דכין
5 דלא ינאה ליה, ליבא למיגור לא שרית להו בשביחה היום אתי לסחות, דהא לאו אהכי קיימי. **ואם למשקין** — הואיל ונתקיימה מחשבתו, אי שרית להו בשבוה איבא
6 למיגור ברו שמו יסוחו, דהא להכי קיימי. שמוע מניח מיהא, דמשום גולד לא אסר להו רבי יהודה מודה רבי יהודה בסלי וזימם ועבבים — שפאלו היצטין לאבילה
7 הואיל ורוב בהו שמוקם סוחטין אותם — האי נמי ממילך עלייהו, ואי שרית להו שחטן שזבו מהן איתו למיטח. כיון דלהכי קיימי — סתם עבבים. **היב דעתיה** — עלייהו
8 למשקין, וכי וכו' שחטן הוה ליה תקיימה מחשבתו, והוה שמו יסוחו. ולפלוגתיהו בתתייהו ריטוינים. **הבא נמי כלי** — שאלוהייה קיימא **היב דעתיה** — ידא משתחא
9 אביל, ליה וכו' דעתייהו בחי גרוינן בא נמי, אי שרית ליה לאבילה איה לבתחלה למיטח. **מיוו הוה טמא אביל** — אריב — אי שניא אלביא רוב משניין לא, דאיהו
10 אמר: לרבי יהודה אסורה באבילה ליומא. חלוק היה — ומתיר, והבא נמי אמאי אסורה ליומא? נר חיש — שלא הדליקו בו מעולם. נר של חרס, ובשוחו חרש חוי
11 למורי ביה פירי, **אבל לא ישן** — דמקוצה הוא מחמת מיאוס, שדעת קצה בו, ודך בתמה נמי, כשקדש יום היא מקוצה מחמת אבר מן הדי, שלא נשחטה. **אימר**
12 **דשמעת ליה כו'** — דמיידי דנמאי מקצה איניש מדעתיה לגומר.

חזו"ן. פרק ראשון - הכל שחטין דף טו עמוד א - מתוך מהדורת 'אבן ישראל - (שטיינזולץ) קצט רש"י

כל היות של מחבת פגמלמים - דשל מחבת בו מאסי אפילו ישנים, כגון של נחשת וכיבאג בקון. חזו"ן שבת - שזדה נר דולק בו בין השמשות, דמוקעה מחמת איסור שאסור לכבות נר - נאסר נה הוא לטלטל, וכיון שהוקעה לכבד השמשות הוקעה לכל היום. כ"ר - שדחלו"ק בו, נהר, אבל בהמה דמלא מידעא אימר דודק היא. יאכל - הוא

עצמו, ובו ביום, ואין צורך להמתין עד הערב כבדי שיעשו. דהא דאמרין בעלמא לערב כבדי שיעשו - ליה ליה לרבי מאיר אלא דהכא דעבד ישראל איסורא גמדי, ואידי הנהא דזבא, דלא נמטיה הנהא מאיסורא, אבל יאכל - במיד - דאבייא איסורא. לא יאכל - בו ביום עד שתחשב ויבדי שיעשו, והוא דחין לאחרים נמי, דאסור למכילה בו ביום, דטעמא משום דלא נמטיה הנהא מאיסורא הוא, וכי שהי לאורתא בבדי שיעשו לא מטי לז הנהא מניה. ואידי הנהא רישא בדידה דאשמעין רבותא לחתיא - תנא נמי סיפא בדידה, רבי יהודה אומר בשוגג יאכל במוציא שבת - על דא שבת, והוא דחין לאחריי. דאק על גב דבשוגג חזוב סבדי ליכא, עבידא מידא איכא, ועבידן סבדי שיעשו ולא נמטיה הנהא מעבידה, ואידי דבעי למתני סיפא לא יאכל עולמית בדידה, אבל לאחריי שרי, ואידי דהא איסורא קסחודי רבנן אבל אחריי לא דעבד רישא נמי בדידה. ומתניתין נמי דקתני אסורא באכילה ליומיה, לדידה ולאחריי - בשוגג מתוקמא, ורבי יהודה דאי. ולקמן פרקי. והא מתחייב בנפש קתני והא לכיח לממה, רישא נמי דוקא איהו, אבל אחריי שרו בו ביום, ואידי אסור משום דקסו שוגג אטו מדי, ומתניתין דאסר ליה ליומיה אפילו אחריי לאו רבי יהודה היא, דאם כן, דקסא דרישא אטו מדי הוא, אמאי מישתרי הוא לאורתא? והא קתני גבי מיד לא יאכל עולמית לא טעמא משום דלא ליהתני מעבידה הוא, ולא שנה הוא ולא שנה אחריי. רבי יוחנן הגהדור אומר בשוגג יאכל למוציא שבת - בבדי שיעשו, כרבי יהודה דמשי ליה עבידא אף בשוגג, וערישא מדריי בדידי דאילו רבי יהודה שרי ליה לאורתא אפילו לדידה, דלא קיסו שוגג אטו מדי, ורבי יוחנן קיסו שוגג אטו מדי. הלכך, אידי דעבד איסורא - קיסו רבנן אחריי, ורבי יאכל עבד איסורא - לא קיסו, אלא בבדי שיעשו מתניתין, דלא ניתני מעבידה. במיד לא יאכל עולמית בו - לא משום קסא הוא, דהא אחריי לא עבד איסורא. אלא מקריא ליקף לה רבי יוחנן בתבנותא ביאלו געיות' (לד, ובבבא קמא פסק 'מרוברח' (ע.א.ב.) 'שמרחתא את השבת כי קדש' וגו',

כל גרות של מחבת מטלמלין, חזן מין הנר שהתקין בו פאותה שבת. - ודלמא שאני התם, דהוא דחי ליה בידים! אלא אמר רב אשי: רבי יהודה דמכילת היא, דתנן: המכילת בשבת, בשוגג - יאכל, במיד - לא יאכל, דכרי רבי מאיר; רבי יהודה אומר: בשוגג יאכל במוציא שבת, במיד - לא יאכל עולמית; רבי יוחנן הסנדלר אומר: בשוגג - יאכל למוציא שבת לאחרים ולא לו, במיד - לא יאכל עולמית; לא לו ולא לאחרים. - ונוקמה במיד, ורבי מאיר; לא קלמא דעתך, דקתני דומיא דיום הכפורים, מה יום הכפורים, לא שנה בשוגג ולא שנה במיד - לא אכיל, אף הכא נמי, לא שנה בשוגג ולא שנה במיד - לא אכיל. - ומה מצית מוקמת לה בשוגג ורבי יהודה? והא 'אף על פי שמתחייב בנפשו' קתני? הכי קאמר: אף על פי דבמיד מתחייב בנפשו הוא, הכא דבשוגג שחיתו כשרה. - ונוקמה כרבי יוחנן הסנדלר דאמר: לא שנה בשוגג ולא שנה במיד לא אכיל! - רבי יוחנן הסנדלר קמפלגי במוציא שבת - לאחרים ולא לו, תנא דרין 'שחיתו כשרה' קתני, לא שנה לו ולא שנה לאחרים. תני תנא קמיה דרבי המכילת בשבת, בשוגג - יאכל, במיד - לא יאכל, ומשתיק ליה רב. מאי מעמא משתיק ליה? אולימא משום דסבירא ליה פרבי יהודה, לתנא תני פרבי מאיר? משום דסבירא ליה פרבי יהודה, מאן דתני פרבי מאיר משתיק ליה? ועוד, מי סבר לה פרבי יהודה? והאמר רב תנן בר אמר: פי מורי יהוה רב לתלמידיה - מורי להו פרבי מאיר, וכי דרש בפרקא תנא דרש פרבי יהודה, משום עמי הארין! וכו' תימא: תנא בפרקיה תנא קמיה, אטו כולי עלמא לתנא יחיי? אלאמא יחיי? אמר רב תנן בר יצחק: תנא, שחיתו תנא קמיה דרבי. השוחט בשבת, בשוגג יאכל, במיד - לא יאכל. אמר ליה: מאי דעתך, פרבי מאיר? עד כאן לא יאשרי רבי מאיר אלא במכילת, דרמיא לכוס, אבל שוחט דאין ראוי לכוס - לא! - והא מתניתין, השוחט הוא, ואמר רב הונא, דרש תניא רב רב משמיה דרבי: אסורא באכילה, לומא, ונסבין כשריא למיור רבי יהודה היא, הא רבי מאיר שרי! - פי שרי רבי מאיר, כגון

המכילת בשבת בשוגג יאכל - אפילו בו ביום, דרבי מאיר לא קיסו כלל שוגג אטו מדי, דמכמה ב'תקין' (גיטין נג.) ובפרק 'ביצה' (שבת לח.) נמי משמע דשרי בו ביום, גבי הא דבעי מרבי חיאי בר אבא, שבת קדיה על גבי כרי בו, במיד לא יאכל - לא הוא ולא אחרים בו ביום, אבל במוציא שרי אטו מדי לדידה, ומתניא לאתניא מתניתין כרי רבי מאיר ובמיד, ומתניתין דומיא דיום הכפורים קתני, דאסור בו ביום בין לו בין לאחרים, ושחיתו כשרה' קתני, לא שנה לו ולא שנה לאחרים, כדאמרין בסמוך. ועוד, רבי במיד לא יאכל עולמית לרבי מאיר, אם כן היינו מודי דרבי יהודה כמו שאפרש, וכן שוגג דרבי יהודה, דלא אמר מוקי מתניתין בשוגג רבי יהודה, ובמיד לא יאכל עולמית ולא אחרים אכילים למוציא שבת, דאי לא יאכלו עולמית - אם כן היינו מודי דרבי יוחנן הסנדלר, ועוד, דב'מרוברח' (בבא קמא ע.א.) מוקי דרבנן דפרשו בעטב בשבת משחלומי ארבעה וחמשה כרבי יוחנן הסנדלר, ולא מוקי לה כרבי יהודה, וכעי נהא חתם סעמא דרבי יוחנן הסנדלר, ולא בני מאי טעמא דרבי יהודה. כללא דמילתא: מודי דרבי מאיר - שוגג דרבי יהודה, מודי דרבי יהודה - שוגג דרבי יוחנן הסנדלר. מורי' לדו פרבי מאיר - משמע שכן הלכה. וכי ודרש רבי כרבי 'ביצה' (שבת לח.א.) עין שם) כרבי מאיר. וקשה מבאן לפרוש דהקנטרס דריש 'אין צורך' (ביצה ד.ב.) גבי נמי שהביא דרוין לישראל, אם יש אסורו דמין במוצאי - וליכרע נמי שאתו בבדי שיעשו. ופירש הקנטרס דטעמא דאסורין בבדי שיעשו - כד יבא דעת מלמלתא עין טוב. דרבי יעקב בשבת, דבשוגג יאכל אף על גב דנהגה ממלכתא שבת ומיזו ליה לומר, דאין נהגה כל כן, כד דבאלו בשול ראו לכוס. אבל קשה שמוחט בשבת בשוגג, דלרבי מאיר דהכא דהיה לו חולה מנעדי אי הברייתא כדאמרין בסמוך, משום דלא הוי מוקצה, ולא אסר משום שנדה ממלכתא שבת ושי לומר: דבמילתא דלא שבת לא נהו. כ"י שרי רבי מאיר כגון שזיה לו חולה מבעד יום - ואם האמר: נוקי מתניתין בשוגג ורבי מאיר, ולא היה לו חולה כלל ושי לומר: דדומיא דיום הכפורים קתני, דאסור אף על גב דהיה לו חולה, ואם האמר: והא על כרחך לא היה לגמרי דומיא דיום הכפורים, דשבת לא הוה כברייתא מותר אפילו לרבי יוחנן ורבי יהודה, דבמקום שיעך דוכי קא מדמה שבת ליום הכפורים, כדתינן 'אף על פי שמתחייב בנפשו, כגון

והא מתניתין, השוחט הוא, ואמר רב הונא, דרש תניא רב רב משמיה דרבי: אסורא באכילה, לומא, ונסבין כשריא למיור רבי יהודה היא, הא רבי מאיר שרי! - פי שרי רבי מאיר, כגון מה קדש אסור באכילה - אף מעשה שבת אסורים באכילה. יכול אפילו בשוגג? תלמוד לומר 'מחללה מות יומת' - במיד אמרתי ולא בשוגג. ונוקמה במיד ורבי מאיר הוא - דאמר אביה ליומא. מה יום הכפורים בו? - לא יאכל בו. דיום יום עניני הוא. ונוקמה כרבי יוחנן הסנדלר דאמר - כי לא יאכל בו ביום, ולא הוא ולא אחרים. ואית דמפרשי דהא במיד ולא ובשוגג לא יאכל דרבי יהודה - לא יאכל אחרים שרי, והאי 'אסורא באכילה ליומיה' דקאמר רב נמי - לדידה קאמר, אבל לאחריי שרי, ולא מילתא. והא דומיא דיום הכפורים קתני, דלא שנה לו ולא שנה לאחרים אסור. ועוד, 'אסורא באכילה ליומיה' לגמרי משמע, כי מורי' להו רב לתלמידיה - במבשל שבת הוראה ביחוד, מורי להו כרבי מאיר דמקל. בפרקא - ביום השבת שריע, וכי תימא תנא בפרקיה קמיה - ברביה חיה שונה משנה זו ביום הדרשה, ויבש רבי לעמי הארין אי שמינו קולו. אטו - בני העולם הבאים לשמוע מה שזיה בו דרש. לתנא צייתי - כלומר, מה עמין און התלמידים השועים שם וטוהן איש שמינו לעצמן? לאמורא - שזיה עומד בפניו רב ומשמעו לרבים מה שראש הדרשה לוחש לו אליו, דהו שמועין עד כאן לא קשרי רבי מאיר - אלא במבשל בשוגג. דכיון דאסור שבת ליכא, דשוגג הוא - איסור מוקצה נמי ליכא. ומשתיקא חזי ויז לכוט חיה. אבל שחט בשוגג - נהו דאסור שבת ליכא, משום מוקצה מידא אסורה, דבין השמשות לא היה חזיא לכוס. כל אכילה שלא כדבריה קרי 'כוסט', מנא (ברכות לח.) 'הכוסט את החטין' 'הכוסט את האורו', 'כס מפלגי ביומא דכפרתי' (שב ס"ב.) הא רבי מאיר שרי - במא מעבידן לאוקמה רבי יהודה, מכלל דקסבר רב דרבי מאיר שרי!

1 **בגו** שהיה לו חולה הבריא - ואם תאמר: אם יש מוקצה לחצי שבת, אמאי שרי לרבי
 2 מאיר בשבת לחולה הבריא? רבי יהודה נמי, אמאי לא אפי' משום מוקצה? ולא
 3 אפי' אלא משום דקמי' שונג אטו מויה, כדאמרינן ב"רזיקין (גיטין נגב), דבעיא היא
 4 שריעותה או שחור (ביצה כ"ב), אם יש מוקצה לחצי שבת אם לאו ויש לומר: כיון
 5 שגילתה הוא צדו לחולה - לא אהי מוקצה,
 6 כמו גמור ביד אדם שרי, תחם, אי נמי, ר' 1
 7 גופה מספקא ליה דשמנא אין מוקצה לחצי
 8 שבת, ולחכי לא אוקמינה כפי מאיר אלא כרבי
 9 יודנה, דאסר משום דקמי' שונג אטו מויה,
 10 **בגו** שקצין לו דלעת - פירש בקונטרס:
 11 מדנקט 'קצין' משמע אדריי' מן המחבר, וקשה
 12 דאם כן מאי איימא מבשל? אפילו כל לא נתבשל
 13 נמי אסורו ואומר רבנו מה בתולשה איירי,
 14 ושיך נמי בתולשה לשון קציעה, כמו 'כאן'
 15 קצין כן עניא 'תרומיס תרומה' (פסחים ב"מה'
 16 מילוקין' (שבת ל"ב), וירוש פרק אחד ירי
 17 ממונת' (סנהדרין לגב), 'אדמוקדי יקוד קיץ'
 18 קיץ ורלי', ודבולשה איירי, הוא ולא נקט
 19 לשון תחכה, כדרגו (שבת ק"ג), 'מחבתין לא'
 20 הידלווקין - לפי שדחך לקוצצן בחיבתה
 21 גדולה כשבאין לבשל שייך בו לשון קציעה,
 22 ובמשל אסור - משמע דלעת לא חייא לבוס'
 23 כדאמרינן במסכת מועד (כ"ב), לא מדיד לא
 24 תפלט קמי רבך בר מיקרא חיאי, דבפתילה של
 25 אבר דמיא, ואם תאמר: הוא חויא לבהמה,
 26 ומזכין לביבסיה דהי מן ארס, כדמיס פסוק
 27 קמא דריב' (א.ב.) אין בפרח שלוליה בים וכו'
 28 ויש לומר: כיון דלעת עומדת לארס ואינה
 29 ראויה לארס - הוי מוקצה, אף על גב דחויא
 30 לבהמה, **אלא** דהי וקנה בתולשה לא - ואם
 31 תאמר: ודלמא נקט לשון דיעבד משום מגיל יד,
 32 כדאשכחן בריש "כל הפסולין" (יבום ל"ב),
 33 דנקט "ששתי" משום טמא, אף על גב דהייס
 34 ונשתי ועבדיש שוחטין לבתולשה ויש לומר:
 35 דהתם נידא ליה למעקט כל הפסולין בעבודה
 36 יחד, ודשיחטה כשרה, אבל כאן - מה לו לשנות
 37 יחד כשרים לבתולשה על כשרים דיעבדי? ואם
 38 תאמר: אפלי' "ביבית" (ירובת קמא), קנה:
 39 "הדחיק דיעבד, משום מי מנחה" אף על גב
 40 דתמי ברייה אפילו לבתולשה לוי לומר: דעומש
 41 חייב קנהי זמני טבריא ביהו מי עשה - למיכר
 42 נמי דמי מערה חמין דומיא דמי טבריא, כדאמר
 43 התם,
 44 **ורמינהו** בכל שוחטין בין בעור - הוה מצי
 45 למינהו בשלמא נקא אקנה לא
 46 קשיא, הא בסמוכיא דאגמא הא בשאר קנה,
 47 כמו שמחלק לקמן (ט"ו), אלא צור אצור
 48 קשיא,
 49 **לחודיעך** כחור דרבי - ולא חישי לאשמעינן
 50 כח הדחייתא דרבי חיאי, דכבר אשמעינן
 51 בבירייתא דבכל שוחטין בין בתולש בין בחבור
 52 **כאן** מחובר מעיקר - לעיל גבי רבי
 53 לא הוה מצי לשניי הכי, דכיון דמחובר
 54 מעיקר כח דרביע, למת אפילו לבתולשה
 55 דאי משום שמיא עניא, ידורס, אם כן תולש לבסוף
 56 דחבר נמי **או** שריח צור עומד נאילי - לאו
 57 למעטיי נטעו אדם קאלי, והדואו נמי חשיב
 58 מחובר מעיקר, אפילו למאן דאמר המתחזה לבית אסור - המתחזה לאילין לא
 59 אסור, וכל תוספת דוקא, ולא נקט אבה עבד נאילי אלא גלולת על צור הדואו מן
 60 הכולל, דאריי' בבולח מערה, דומיא דקנה העומד מאלו.

1 **בגו** שהיה לו חולה - מערב שבת, דכיון דשונג הוא כדאוקמינן, וליכא אסור שבת -
 2 איסור מוקצה נמי ליכא, דעומדת לשוחטה היתה בין השמשות, ואפילו ביום
 3 הדוליל דפיקח נפש דוחה את השבת, **מאי** **עומדת** **רבי** **יהודה** - הא אפילו במידי
 4 איסור שבת ליכא, וכל שכן בשונג **הברייתא** - דהוה בשבת, איסור מוקצה ליכא, דהא
 5 חלה השמשות חולה יהודה, והלכך רבי מאיר
 6 דלא משוי שונג דאסור שבת - שרי, ולרבי
 7 יהודה אסור, דאיסור שבת שונג אובי, דהא
 8 הבריא, **וכי** **הא** - כלומר, הא דאוקמינא
 9 מדשום איסור מוקצה שחוקה רב לנחמ, ואף
 10 על גב דבאיסור שבת שונג היה, היינו כי הא
 11 דאמר רב, **השוחט** **לחולה** - שנחלה ביום
 12 השבת, **אסור** - לאכול בריא מאותה ברהמ
 13 בו ביום, דאף על גב דאיסור שבת ליכא, דפיקח
 14 אובי, כדאן חלה השמשות מוקצה הוא, ולא היתה
 15 ראויה לישטח בשבת, דהוי ערוין לא היה
 16 חולה, **המבשל** - בשר שהיתה שוחטה
 17 נאמנולו, ובשלה יהוים לחולה שנחלה יהוים -
 18 מותר לבריא, **מאי** **עומדת** **האי** - בשר היה
 19 חיו' לחאי בריא כן השמשות לבוס, ה, הילכך
 20 אין כאן איסור מוקצה, ואיסור שבת נמי אין
 21 כאן, דאף לחולה בשלה, **לחיי** - שחולל לא
 22 היה בין השמשות ולא **רובי**, ואיכא איסור
 23 מוקצה, אף על גב דאיסור שבת ליכא, **עמיים**
 24 **ששוחטום** - לחולה מותר לבריא לבוס, נטק
 25 שהיה לו חולה מבעוד יום, דאין כאן לא איסור
 26 מוקצה ולא אילעתי שבת, **והמבשל** - לחולה
 27 שנחלה יהוים, אסור לבריא, **בגו** **שקצין** **דלעת**
 28 אין מן המחבר ובשלה לו, שדש כאן איסור
 29 מוקצה, דמחברות היתה בין השמשות, ואית
 30 דמרפשי ברילעתי תולשה, ומוקצה דיהו משום
 31 דקשה היה, ולא היא, חוץ - דלעת רבה היא
 32 יותר מן הבשר, ועד, "קצין" - מן המחבר
 33 משמע, דאי בתולשה לא שייך קציעה אלא
 34 חיתוך, כען (שבת ק"ג), 'מחבתין את הידלווקין
 35 לפני הבמה', **הליכא** **השוחט** **לחולה**
 36 **בשבת** - לחולה מבעוד יום, **במבטא** -
 37 לבוס, **אצירתא** **דחולה** **קא** **שתיב** - וליכא
 38 לנגזר שמת יריבה בשוחטה בשביל בריא, דהא
 39 חלה ההוא ית חולה בעי למשחט כלה,
 40 **פשה** **במגיל** **יד** - "פשיע'א בלעו, ויש שרי
 41 פיות, האחת חלקה סככין, והאחת יש בה
 42 פנימות, הברא שוחטין ובכל שוחטין - מילה
 43 מפרש גמול, מגל קציר - שחורצין בה
 44 התבואה, "פשיע'א בלעו, שפנימותה נותת
 45 כולן לצד אחד בשיפע, מניחה - סכין מלא
 46 פנימותה, ואין שפנימותה של כולן צמר אלא
 47 כמותה, שיש לפנימה מורשט כאמבן ואמבן
 48 כסותם פנימותה, אונרת מגירה בלעו סייעא,
 49 **שיעב** - התחייבם חילין של בהמה, **והצפון**
 50 - מחוברת, שהם חצופין - שאין חתוכי,
 51 אלא קורעין מוחתם הפנימות, והאי חתוקין -
 52 אשארין קאי ולא אצפון, דטעמא דצפון
 53 מפרש בגמרא משום מחובר, ומריא דלמא אתי
 54 לעובד באיך גיסא - במוקם הפנימות,
 55 ושעומד מהא דסכין פנימה ויש בה כדי לשחט
 56 מן הפנים והולין - גיסא לשחט בה בלתימה
 57 דהא חבא גווינן משום איש גיסא, וכל שכן כן כדבחיא גיסא גופה פנימה, **קרייתא**
 58 צלע של קנה, רבי אבד - לקמן נפקא לן מ"רזיקתא את המאכלת, **ורבי** **אבי** **מבשר**
 59 - ומתניחין דקתי שחטתו כשרה לא מתוקמא כרבי אלא כרבי חיאי, ולבתולשה מיתה
 60 לא שחטין, ואשמעינן מתניחין דאן כו', **בין** **שחטין** **למעלה** - כיען כל
 61 **בין** **שחטין** **למטה** - ונתניחין דקתי
 62 **למעלה** **למטה** **אין** **חייא** **אפילו** **לבתולשה** -
 63 **למעלה** **למטה** **אין** **חייא** **אפילו** **לבתולשה** -
 64 **למעלה** **למטה** **אין** **חייא** **אפילו** **לבתולשה** -

1 **בגו** שהיה לו חולה הבריא - ואם תאמר: אם יש מוקצה לחצי שבת, אמאי שרי לרבי
 2 מאיר בשבת לחולה הבריא? רבי יהודה נמי, אמאי לא אפי' משום מוקצה? ולא
 3 אפי' אלא משום דקמי' שונג אטו מויה, כדאמרינן ב"רזיקין (גיטין נגב), דבעיא היא
 4 שריעותה או שחור (ביצה כ"ב), אם יש מוקצה לחצי שבת אם לאו ויש לומר: כיון
 5 שגילתה הוא צדו לחולה - לא אהי מוקצה,
 6 כמו גמור ביד אדם שרי, תחם, אי נמי, ר' 1
 7 גופה מספקא ליה דשמנא אין מוקצה לחצי
 8 שבת, ולחכי לא אוקמינה כפי מאיר אלא כרבי
 9 יודנה, דאסר משום דקמי' שונג אטו מויה,
 10 **בגו** שקצין לו דלעת - פירש בקונטרס:
 11 מדנקט 'קצין' משמע אדריי' מן המחבר, וקשה
 12 דאם כן מאי איימא מבשל? אפילו כל לא נתבשל
 13 נמי אסורו ואומר רבנו מה בתולשה איירי,
 14 ושיך נמי בתולשה לשון קציעה, כמו 'כאן'
 15 קצין כן עניא 'תרומיס תרומה' (פסחים ב"מה'
 16 מילוקין' (שבת ל"ב), וירוש פרק אחד ירי
 17 ממונת' (סנהדרין לגב), 'אדמוקדי יקוד קיץ'
 18 קיץ ורלי', ודבולשה איירי, הוא ולא נקט
 19 לשון תחכה, כדרגו (שבת ק"ג), 'מחבתין לא'
 20 הידלווקין - לפי שדחך לקוצצן בחיבתה
 21 גדולה כשבאין לבשל שייך בו לשון קציעה,
 22 ובמשל אסור - משמע דלעת לא חייא לבוס'
 23 כדאמרינן במסכת מועד (כ"ב), לא מדיד לא
 24 תפלט קמי רבך בר מיקרא חיאי, דבפתילה של
 25 אבר דמיא, ואם תאמר: הוא חויא לבהמה,
 26 ומזכין לביבסיה דהי מן ארס, כדמיס פסוק
 27 קמא דריב' (א.ב.) אין בפרח שלוליה בים וכו'
 28 ויש לומר: כיון דלעת עומדת לארס ואינה
 29 ראויה לארס - הוי מוקצה, אף על גב דחויא
 30 לבהמה, **אלא** דהי וקנה בתולשה לא - ואם
 31 תאמר: ודלמא נקט לשון דיעבד משום מגיל יד,
 32 כדאשכחן בריש "כל הפסולין" (יבום ל"ב),
 33 דנקט "ששתי" משום טמא, אף על גב דהייס
 34 ונשתי ועבדיש שוחטין לבתולשה ויש לומר:
 35 דהתם נידא ליה למעקט כל הפסולין בעבודה
 36 יחד, ודשיחטה כשרה, אבל כאן - מה לו לשנות
 37 יחד כשרים לבתולשה על כשרים דיעבדי? ואם
 38 תאמר: אפלי' "ביבית" (ירובת קמא), קנה:
 39 "הדחיק דיעבד, משום מי מנחה" אף על גב
 40 דתמי ברייה אפילו לבתולשה לוי לומר: דעומש
 41 חייב קנהי זמני טבריא ביהו מי עשה - למיכר
 42 נמי דמי מערה חמין דומיא דמי טבריא, כדאמר
 43 התם,
 44 **ורמינהו** בכל שוחטין בין בעור - הוה מצי
 45 למינהו בשלמא נקא אקנה לא
 46 קשיא, הא בסמוכיא דאגמא הא בשאר קנה,
 47 כמו שמחלק לקמן (ט"ו), אלא צור אצור אצור
 48 קשיא,
 49 **לחודיעך** כחור דרבי - ולא חישי לאשמעינן
 50 כח הדחייתא דרבי חיאי, דכבר אשמעינן
 51 בבירייתא דבכל שוחטין בין בתולש בין בחבור
 52 **כאן** מחובר מעיקר - לעיל גבי רבי
 53 לא הוה מצי לשניי הכי, דכיון דמחובר
 54 מעיקר כח דרביע, למת אפילו לבתולשה
 55 דאי משום שמיא עניא, ידורס, אם כן תולש לבסוף
 56 דחבר נמי **או** שריח צור עומד נאילי - לאו
 57 למעטיי נטעו אדם קאלי, והדואו נמי חשיב
 58 מחובר מעיקר, אפילו למאן דאמר המתחזה לבית אסור - המתחזה לאילין לא
 59 אסור, וכל תוספת דוקא, ולא נקט אבה עבד נאילי אלא גלולת על צור הדואו מן
 60 הכולל, דאריי' בבולח מערה, דומיא דקנה העומד מאלו.

השחטות, ובין שחטין למטה וצואר בהמה למעלה - ולא חישינן שנא יכבר הצואר על הסכין ויתא חותם שחטין ויכיר, **ורבי** **אבי** **מבשר**
 נמי מכשר, **קשיא** **ורבי** **אריב** - דהא קנהי בבירייתא רב פוסלי, דשמעינן דיעבד, מחובר מעיקר - פוסל ואפילו בדיעבד, **במובני** - גלגל שקורין "טיר", והשככי בו הסכין חוזו
 למעלה, ולגלג ושחט. **נעין** **סכין** **בבולח** - והולין והביא צואר בהמה עליה.

חולין, פרק ראשון - הכל שוחטין דף טז עמוד ב - מתוך מהדרות 'אבן ישראל' (שטיינזולץ)

תוספות

1 תלוש ולבסוף חברו לענין שחיטה מאי - תימה מאי קמביעא ליה? והא אסקאגא עליל
2 (טו) ולרבי דיעבר כשר, ולרבי חיאי כשר נמי לבתחלה ואי לא ידע הנהו
3 ברייתא, מכל מקום על כרחך יש להכיח ממתנין התלוש ולבסוף חברו בדיעבר כשר
4 ולא לבתחלה. ואפילו מתינתין במחבר מעיקרו, ואסור לבתחלה שמת ידרוס -
5 הכי נמי תלוש ולבסוף חברו יאסר לבתחלה

1 לענין שחיטה מאי - וההוא דלעיל לא משמע ליה לרבא, כדמפרש ואילי. הא
2 שבע במחבר לקרקע בו - ואוקימנא לעיל בתלוש ולבסוף חברו. דלמא פריש
3 קא מפיש לה - בספיא: מאי מחובר לקרקע דאמאי לך כשרה - כגון ענין סכין
4 כבוחל, דלאו חבור הוא. ודאי לא מבטל ליה דהם. דאז גבי חדין קתי לזו
5 לעיל, וענין סכין כבוחל סכין בהדא

6 מהאי טעמא ויש לומר: דאליבא דרבי מבטיא
7 ליה, דלמא הוי בתלוש ובשרה כדמבין
8 לעיל, לא שמת לרבי אין חילוק בין תלוש
9 ולבסוף חברו לדיעבר מעיקרו, ופסולה
10 ומתנין דמכשר דיעבר - רבי חיאי,
11 ולבתחלה לא. שמת ידרוס. וברייתא דמכשר
12 דיעבר - בעפא דקליל בדמשע לבק, אף
13 על גב דקתינה בה ברמא. הא נמי רבדי
14 דאמר לרדוף קתי, ובעזרא ברמא למטה שר
15 לבתחלה אפילו מחובר מעיקרו, וכשואר
16 ברמא למעלה אסור לבתחלה שמת ידרוס
17 ובכל מחובר איירי. וקא בעי למיפשט מברייתא
18 דהיה עז יוצא מן הבחל דשחיטה פסולה
19 על כרחך רבי חיאי. אבל קשה להכיכי נמי
20 לאוקמי מתינתין רבי חיאי: אא פסול צפור
21 במחובר במתנין אפילו דיעבר ואמאי דהיה
22 בעי לאוקמי לעיל מתינתין רבי חיאי לא
23 קשיא. אלא קיטמא מטקא רבי. אמר שמואל
24 לא שנו אלא שהסכין למעלה כו' - משמע
25 דאפילו בבי יחי' ונותא לא מנכשר אלא בדיעבר.
26 דאברייתא דנעץ סכין אף, ולא הויא דבכל
27 שוחטין לזן בתלוש בין מחבר, וזאם בן בעזרא
28 ברמא למעלה וסכין למטה אף פסול אפילו
29 בדיעבר. וקשה דאם כן הוה ליה למימה:
30 חיישנין שמת ידרוס. כיון דהוא לפסול דיעבר
31 ויש לומר דאפילו אמר רבי ל' שלא דרסתי -
32 פסולה. שמת ידרוס פעם אחת. וכתיב ונותא
33 אמרין גבי שחיטת בגמל קציר דרך הליכה.
34 ביה חלל משחיין, ומה רבי יוחנן אף בן
35 הלל לא הכשירו אלא לטהרה מידי נבלה אבל
36 באבילה אסורה. אף על גב דאל שחט אלא דרך
37 הליכה, גורדין ומבאי אחריני שמת יולץ
38 ואמאי

1 תלוש ולבסוף חברו לענין שחיטה מאי? תא שמע:
2 הוה צור יוצא מן הבחל, או שהיה קנה עולה מאילו
3 ויחטבו בו - שחיטתו פסולה. - הכא במאי עסקינן -
4 כבוחל מערה. דיקא נמי, דקתיני דיימאי דקנה עולה
5 מאילו, שמע מינה. תא שמע: נעץ סכין כבוחל ויחטבו
6 בה - שחיטתו כשרה. - שאני סכין, ולא מבטל
7 ליה. תא שמע: כבוחבר לקרקע - שחיטתו כשרה.
8 דלמא פריש קא מחובר לה: מאי מחובר לקרקע
9 סכין, ולא מבטל ליה. אמר מר: נעץ סכין כבוחל
10 ויחטבו בה - שחיטתו כשרה. אמר רב עקי' אמר
11 שמואל: לא שנו אלא שהסכין למעלה ויצוא בהמה
12 למטה, אבל סכין למטה ויצוא בהמה למעלה -
13 חיישנין שמת ידרוס. - והא קתיני: בין שהסכין למטה
14 ויצוא בהמה למעלה, בין שהסכין למעלה ויצוא
15 בהמה למטה: אמר רב זכדי, לגרדין קתיני: סכין
16 למטה ויצוא בהמה למעלה - בתלוש, סכין למעלה
17 ויצוא בהמה למטה - במחובר. רב פפא אמר:
18 בעופא דקליל. אמר רב הדיא דרבי יצחק, ואמרי
19 לה בבתמינתא תנא, חמשה דברים אמרו בקרומות
20 של קנה: אין שוחטין בה, ואין מלין בה, ואין מחתכין
21 בה בשר, ואין מוחיצין בה שינים, ואין מנחנים בה.
22 אין שוחטין בה. והתניא, בכל שוחטין: בין בצור,
23 בין בכוכית, בין בקרומות של קנה! אמר רב פפא:
24 בסימונא דאנמא. 'ואין מחתכין בה בשר'. רב פפא
25 מתקף בה קרבי דגים דייגין, רבה בר רב הונא מתקף
26 בה עופא דרפידי. 'ואין מנחנים בה'. תיפוק ליה
27 משום דאמר מר: המנחם דברך שאורו שולטת בו -
28 שינוי גושלות! אמר רב פפא: קיניו פי מפה קאמרינן.
29 'הכל שוחטין, ועולם שוחטין'. הכל שוחטין - הכל
30 בשחיטתו, ואפילו עוף. לעולם שוחטין - מאן תמא?
31 אמר רבה: רבי ישמעאל היא, דתניא: 'פי ירחיב
32 ה' אלהיו את בשרך כאשר דבר דך ואמרתי אבקה
33 בשר' וגו' - רבי ישמעאל אומר: לא גא קתבין
34 אקא לתתיר להם בשר תאוד, שפתחלה יאסר להם
35 בשר תאוד, משנכנסו לארץ הותר להם בשר תאוד;
36 ועקשיו שגלו כול יחורו לאיסורן הראשון? לך
37 שנינו: לעולם שוחטין. מתקוף לה רב יוסף: האי

1 דמחבר לקרקע הוא, ואיכא למימר
2 דפרישא דרישא הוא. לא שנו - דנעץ
3 סכין כבוחל כשרה. אלא שהסכין למעלה
4 פיו כלפי קרקע. ויצוא בהמה לפסול -
5 ומליך ומכאי צואר בהמה. חיישנין שמת
6 ידרוס - מתוך שהצואר סובב גבי הסכין,
7 והא קתיני - לעיל (חולין טו) נבי מחובר
8 סכין שהסכין למעלה לו. לגרדין קתיני -
9 דהא וישא דברייתא טאן תלוש ומחבר,
10 כדקתיני: בכל שוחטין בין בתלוש בין
11 במחבר, וכי יחדו חטין ספיא: בין שהסכין
12 למעלה כו' - לאו תרווייהו אתלוש
13 תרווייהו אמחבר קימי, אלא דהא תלוש
14 דהיא אמחבר. סכין לפסול ויצוא בהמה
15 למעלה תלוש - דאדם אחוה בסכין למטה
16 ושוחט, והבהמה תלויה באויר, והוה מוליך
17 ומביא לסכין. והא דקתיני סכין למטה,
18 וצואר בהמה למטה - אמחבר, כלומר, אף
19 אמחבר. רב פפא אמר - לא תוקמא
20 בשנייה דדקא, אלא תרווייהו אתלוש
21 ואמחבר קימי, ואפילו הכי לא תקשי לרב
22 עקי', דהא דקתיני סכין למטה וצואר למעלה
23 במחבר - בעפא דקליל, ובהמה דקתיני
24 לאו דקא. המשה דרביים כו' - ברזוח
25 משום כשדוחקין אותם סכין נתיח
26 ומפרשיה הימנא. ואיכא סנתא במילה -
27 שלא תקוב הגיד ומשוו ליה כרות שפכה,
28 גבי שחיטה - דלמא נמקא להו לסימנין,
29 וכן לגבי קיטח - דלמא נמקא לברשית.
30 בסמימא דאגמא - עשב הגדל באגמי מים
31 וקרי 'לשקיא', ושהוא כיון שחוד תוחך
32 וקצין קיטמא נבדלים הימנא. דייט - צלילימ
33 ואם יכנס בהם קיסם דימנא. זיז - **קלדי
34 בלעז, כעין מראה שקורין **מיוודיה.
35 דרביך - ואין צריך לדוחקו בחתיכה, ואין
36 קסמין נבדלין. שינוי נשירתי - שני הפרק
37 ושני הכרשאי שהיא מחוברת ברוך
38 בעצמותיהן, כעין תלולית בשר. הכל
39 בשחיטה? והכי משמע: כל צורך צורך
40 לשחוט, ואפילו עוף ואף על גב דאלא בתוב
41 ביה שחיטה בהדיא. לעולם שוחטין -
42 לעולם מותר לשחוט ולאכול. מאן תנא -
43 דמתניתין, דאיצטרך ליה למימר דהישראל
44 מותרין לשחוט ולאכול? דהא תנא לה
45 רישא 'וכל שוחטין (בא) לאיתרי כל תוך
46 דאיצטרכי לאתרי שראון לשחוט, כוותי כתיב
47 ומשומר ומטא בתולין לתתיר להם בשר
48 תאוד - כשבואו לארץ וכולו לאכול בשר
49 לתאותן בלא שום הקרבה. שבתחלה -
50 כשזיחו במדבר משדוקים המיטין, נאכר להם
51 בשר תאוד - שאין יוכלין לאכול אלא בשר שלמים, ואם היו שוחטין בלא קרבן היו עונשים כרתיב (ויקרא יז) 'ואל פתח אהל מועד לא הביאור וגו'. נכנסו
52 לארץ - בתרוקן מן המדבה. הותר להם - מן המקרא ושיחובו בשר לתאותן ועבשו. ועקשיו שגלו כו' - לאו רבי ישמעאל קאמר, אלא רבה קאמר רבי
53 יאוקמי דמתניתין דרבי ישמעאל היא. כלומר, ולרבי תנא 'עולם שוחטין'. דלא תימא בעשוי שגלו יחורו לאיסורן שנסבסו לארץ, ללא שנינו רבי. לעולם
54 שוחטין ואוכלין בעניי ליה - כיון דלאו להככות שחיטה אתי לאורי, אלא לתתיר אכילת בשר חתה לארץ, ליתני: לעולם שוחטין ואוכלין, שחייב כולו לעקר מילתא
55 ונקט שחיטה לחודה? ומדכשר לאבילה - שמע מינה לא איצטרך לאורי לן אלא מידי דשחיטה. ועוד, למה ליה לאשמעינא? וכי מדיחין תיסק ארעתין למימר
56 יחורו לאיסורן הראשון מעיקרו - מנבר. מאי נמקא אתרבי משום דהוי מיקרי' למשכן - והוי יוכלין להקריב קרבנות מכלי בשר תאותן, ויקריבו דהם והחלב
57 לבד ואוכלין הבשר. ולבסוף - כשבנסו לארץ, והיתה ארעם חרבה והרחוקים לא היו יוכלים לבא בירושלים ביה כול.

1 'לעולם שוחטין', 'לעולם שוחטין ואוכלין' מבעי ליה! ועוד, מעיקרא מאי מעמא אחיכסר
2 - משום דהוה מקריב למשכן, ולבסוף מאי מעמא אישתרו - דהוה מרחין למשכן,
3 בשר תאוד - שאין יוכלין לאכול אלא בשר שלמים, ואם היו שוחטין בלא קרבן היו עונשים כרתיב (ויקרא יז) 'ואל פתח אהל מועד לא הביאור וגו'. נכנסו
4 לארץ - בתרוקן מן המדבה. הותר להם - מן המקרא ושיחובו בשר לתאותן ועבשו. ועקשיו שגלו כו' - לאו רבי ישמעאל קאמר, אלא רבה קאמר רבי
5 יאוקמי דמתניתין דרבי ישמעאל היא. כלומר, ולרבי תנא 'עולם שוחטין'. דלא תימא בעשוי שגלו יחורו לאיסורן שנסבסו לארץ, ללא שנינו רבי. לעולם
6 שוחטין ואוכלין בעניי ליה - כיון דלאו להככות שחיטה אתי לאורי, אלא לתתיר אכילת בשר חתה לארץ, ליתני: לעולם שוחטין ואוכלין, שחייב כולו לעקר מילתא
7 ונקט שחיטה לחודה? ומדכשר לאבילה - שמע מינה לא איצטרך לאורי לן אלא מידי דשחיטה. ועוד, למה ליה לאשמעינא? וכי מדיחין תיסק ארעתין למימר
8 יחורו לאיסורן הראשון מעיקרו - מנבר. מאי נמקא אתרבי משום דהוי מיקרי' למשכן - והוי יוכלין להקריב קרבנות מכלי בשר תאותן, ויקריבו דהם והחלב
9 לבד ואוכלין הבשר. ולבסוף - כשבנסו לארץ, והיתה ארעם חרבה והרחוקים לא היו יוכלים לבא בירושלים ביה כול.

חלוץ, פרק ראשון - הכל שוחטין דף יז עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" תוספות

כאן שהולך והביא - וזה מצי לשוני: הא דקיימא ארישא דסבינא, הוא דקיימא באמצע **אבישרא** - אוטופרא - אבישרא משום ושט, ואוטופרא משום קנה. **פנימא** און בבכור פנימא מום בקרשים - איצטריך תרידוה, פנימא און בבכור - לישטע עליו במדינה, וקרשים ארישרא משום ערוה של נקבה רלא הואי בכלל בכור.

אי נמי, איצטריך קרשים - וזאן גימא פנימא מום ליפסול מעב גבי המזבח היא פתוח מתורת הצפור, והא רלא חשיב בהדידיה פנימא מוחב, ולימא ארבע פנימא חן - מצינו לעיננו: משום דפנימא מוחב בהדיא כתוב (דברים כז) "אבנים שלמות", אף על גב דבקרשים נמי כתוב "תמים" - לא משמע ממש בלא פנימא, דבכמה מקומות לא היישין אם נחרך ממנו הבהר או העצם. וכמה

ספין שלש בה פנימות הרבה - תידון פמוןגרה, ושאין בה אלא פנימה אחת, אוגרת - פסולה, מסוככת - פשרה. היכי דמא אוגרת, היכי דמא מסוככת? אמר רבי אילעור: אוגרת - משתו רוחות, מסוככת - מרוח אחת. מאי שפא משתי רוחות - דמורשא קמא מחליש ומורשא בתרא בעו, מרוח אחת נמי - חורפא דפנימא מחליש, מורשא בעו! - דקאים ארישא דסבינא. - סוף סוף, פי אולא מורשא, פי אהא בעו! - קגון שהולף ולא הביא.

אמר רבא, שלש מדות פספין: אוגרת - לא ישחוט, ואם שחט - שחיטתו פסלה; מסוככת - לא יושחו בה לכתחלה, ואם שחט - שחיטתו פשרה; עולה ויורד פספין - שוחט בה לכתחלה. אמר ליה רב הונא בריה דרב נתנה לרב אשי: אמרת לן משמיה דרבא מסוככת פסלה, והא אמר רבא: מסוככת - פשרה! - לא קשיא: פאן שהולף והביא, פאן שהולף ולא הביא. אמר ליה רב אהא בריה דרב און לרב אשי: דמא לכאסאה, מאי? אמר ליה: מאן היכי לן מבשריה ואכלין, אמר רב הסדא: מנין לבריקת ספין מן התורה? שפאמ: "ישחטתם בזה ואכלתם". פשיטא, פיון דכי נקב מריפה פנימא בדיקה! - לךסם קאמרינו. - והאמר רבי יוחנן: לא אמרו לתראא ספין לךסם אלא מפני כבודו של תבס! - מורגנו, וקרא אסמכתא בעלמא הוא. פנערבא ברין ליה בשמישא. פנהדרעא ברין ליה במיא, רב ששחט ברק ליה בריש לישניה. רב אחא בר עקב ברק ליה בחוט השערה. בסורא אמרי: בישרא אכלה, בישרא לברקה. אמר רב פפא: צריבא בריקה אבישרא ואוטופרא ואתלתא רוחתא. אמר ליה רבינא לרב אשי, אמר לן רב ספא בריה דרב מרשרא בשמך, דאמרת ליה משמיה דרבא: צריבא בריקה אבישרא ואוטופרא ואתלתא רוחתא. אמר ליה: אבישרא אמרי, ואתלתא אמרי, ואמרי לא אמרי. רבינא רב אחא בריה דרבא יהו רבאי קמיה דרב אשי. איתויה ספין לקמיה דרב אשי לברקה, אמר ליה לרב אחא בריה דרבא: בריקא? בריקה אטופרא ואבישרא ואתלתא רוחתא. אמר ליה: יושר, וכן אמר רב פהנא. רב יומר אמר: אטופרא ואבישרא צריבא, אתלתא רוחתא לא צריבא. מי לא אמר רבי יורא אמר שמואל: ליבן ספין ושחט בה - שחיטתו פשרה, שהודיה קודם לליבוניה, ושאיין לן: האיכא צרדין! ואמרינו: בית השחיטה מרווח רווח, הכא נמי - בית השחיטה מרווח רווח! אמר רב הונא בר רב קטינא אמר רבי שמעון בן לקיש, שלש פנימות הן: פנימא עצם פפסה, פנימא און בבכור, פנימא מום בקרשים; ורב הסדא אמר: אף פנימא ספין. ואידך? בחלוץ לא קא מיורי. וכולן, פנימתן כפי פנימת המזבח. וכמה

1 ספין שיש בה פנימות הרבה תידון פמוןגרה - ואין בה חלוק בין פנימא למסוככת, 2 אפילו כולם מסוככות פסלה. ומסוככת היינו כאן לפניהם אעוק אחר, ועוקץ 3 השני הוחלק במשוחות, ומכשרין לה לקמן כי איכא חרא פנימה שהולף ולא הביא, שלא 4 פנימה השחיטה בעוקץ משוגעו לסימנין. והוא דקיימא ארישא דסבינא - ששהיגעו 5 לעוקץ עדיין לא נחטבו הבר הושר, שקיע 6 העוקץ ואן הסימן בירידתו. אבל כאן שיש 7 פנימות הרבה, אפילו כולן מסוככות - עוקץ 8 ש פם הראשון מחליש הושר הבהר, והפסם 9 השני בא לסימן וקדור. והא דהנן תולין תא:א, 10 השוחט במגל קציר ודא הליכה בית הדלל 11 מכשרין - מפני שגול קציר עוקץ הפנימות 12 כפופים מאד מאד ואין קורעים דרך הליכתם 13 כלל, אבל עוקץ שאינו עוקץ קורע פסול 14 בירידתו, שהסימן יורד ממנו ונכנס לתוך הפסם. 15 מסוככת כשרה - דהכופרש אוילי, סיני 16 רוחות - שיש שני עוקצים לפסם, אחד לראש 17 ואחד לסוף. "אוגרת" לשון (משלי ו) "אגרה 18 בקציר מאלכל", לשון אסיפה, שאוגרת הצפורין 19 לוחבב בה שני עוקציה. מרוח אחת - שאין 20 לפנימא אלא עוקץ אחר, והשני הוחלק במשוחות, 21 ואינה אוגרת אלא מסוככת הסבין הבהר. 22 ולשון כספון "משגליר" בלעז, כמו (שמיני 23 וע) "וסככתי מצרים משגלים". מורשא קמא 24 מחליש - עור ובשר לפני השחט, חסני בא הפועל 25 בסיומן וקדור. חורפא דסבינא - קודם שיע 26 לפסם. מחליש - *אסטיבשוש"ט חלשע, כמו 27 (תבנות ועז.) "חשיל דודי ובמב" דלעיל, 28 מנייהו כלו ויך פברק לפני אידיוך" (עבודה ורה 29 טז.) וכל עוקץ הפסם קורעין ון ואין תוחבין, 30 כן בפגועו ובין כשהוא יורד ממנו כן שעתיה. 31 וכן היא, שחור שנינו: ספין שיש בה פנימות הרבה 32 תולין במדינה. ואפילו למסוככות קאמר, 33 אפילו למסוככות בחרא אין אוררת למסוככות ומובא 34 לא מרפליה, ומשעט אפילו כל עוקציה לעד אחר 35 לעד ראש הסבין הולך ולא הביא, אלמא 36 בירידתו נמי קורע. דקיימא ארישא דסבינא 37 - שהתחיל להולץ לא היה בה לסבין 38 לחליש עור שדבר הפסם, אבל כאן ספק שמא 39 נגע העוקץ בסיומן. שחיטתו כשרה - 40 ודאקרא ברישא דסבינא, ואתלתא, 41 הביא, אפילו הכי לא שוחטן בהתחלה, שמא 42 יולץ ויביא. עולה ויורד - כגון שנפגמה פסם 43 גדול הוחלקו העוקצים שחטתו ודאי דקיי 44

מנחם ש מסוככת פסולה - אפילו דיעבר. דמיא אבסאה - *ארישא"א, וכן השבילים שאינו חלק. כן ספין שאין פיה חלק פסא אלא פסם אלא, *ארישא"א בלעז. ושחטתם 1 כוה - בשאלו כתיב, ומתקבא "היה טעמו מיה סבין ברק להם. רבינן ראי נקב - לוהשט מירפא - פשיטא דבעין בריקה, דהא אי איכא פסם נקב! לא אמרו בו" - ואנן 2 מקרא ילפינן לה. כשיפשא - נתונים אותה בשמש וראין בחדה. מפי רבי. לישנא אחרנא: הולך ומעמידה בשמש, חודה למעלה, ומסתכל בעילה של סבין, ואם יש פסם בסבין ניכר 3 הוא בעל, שחטתה נכנסה פסום. כמיא - הפך חודה לטהה ומישיב על פני רפיס ומינע מעט, ואם יש פסם עוקץ עושה מן חרץ מים בריביתה. לישנא אחרנא: הופך חודה למעלה 4 ואתוחו בידו שביעיה, ראשה לטהה, ומשיך על חודה באצבעו, אם יש פסם פגלים שם ואין יכולים לילך עד ראשה. לשון מר. בישרא אכלת - דאן באה לחתוך בה, לפיכך עוקץ 5 בריקה בבשר, או בריש לישנא או בארץ פסם אצבע, אם ארץ בר שר הסימן, אבל בדרא חרל לא הואי בריקה, שמא יורב קשה עובר על פסם כשן ואינו יורג, או 6 דבר שהוא רך יותר מראי נכנס לתוך פסם קטן, אף על פי שאין פסם לקלל הסימן. אבישרא - כשר אצבעו, ואתלתא רוחתא - באצבעו חרוד ובכודין, שמא פסם עובי חרוד בעידיה, 7 ותאוחו הסימן בעוקץ וקטר. יישר - פיה עשית. וכן אמר רב כהנא - דרך צריכה. כל הכא דאמר משמיה דפגול לא שמעה ממנו. ולא מריחין שמוע שקבלה ממנו. כי דא בר 8 אש לא ראה את רבא ממש, בדאמא בבישרה זיחסין (קדושין עבג.) יום שנת רבא נולד רב אשי. אתלתא רוחתא לא צריבא - ואם יש פסם בעידיה לא יאכפל לך, דאין עידי 9 הסבין נוגעין, בסיומן מכיון שחטבו חודה של סבין הוא מתרווח לכאן ולכאן. שהודיה קודם לליבוניה - קודם שכתיבה הסימן בליבון הוא נחרך בחדוה. הא איכא צרדין - שנובו 10 בעידי הסבין קודם שתנמי שחטה. הרי סימני טרפת נולחין בה כיון שהשוחט נשרף ואפילו הכי קיימא לן כרב אחא רב כהנא ורב אשי וכולהו אמרואי, דאמרי: צריבא אבישרא ואוטופרא 11 ואתלתא רוחתא, ואם שחט ולא ברק קודם שחטה - בודק לאחר שחטה. שלש פנימות הן - לשיעור אחר. פנימא עצם פפסה - לעובר עליה בלא דיעבא לא חשברו בר ושמות 12 יבן, פנימא און בבכור - לידות בו מום לישטע עליו במדינה, דהנן (בכורות ויא.) יום שנת רבא נולד רב אשי. נפגמה אונן מן הסחוס. והוא הריץ לחיטת מומין של פנימה, ותבשרים שם, ומקריבין אונן 13 בקרשים - נקבות, כן תנאה ושלמיים, שיש בהם פנימות שאינן נהגות בבכור, וברתנן דהם בכבורות (לעב.) נפגם הוונן בבכור, או הערה - שפת פיה דירוס של נקבה - מביקשוין. 14 ואיצטריך למנטק בה לאשחוטויין דאף על גב דא מינבירא בה פנימה מלי הוא, אפילו הכי שפיריה חבדי שתלחו בה צפור, אי קשיא: אפילו פנימא מום בקרשים חולץ בכלל, דהא 15 כגון בכלל כל הקרישים און תנא הכי, הוא מצינא ליפסול פנימא אחר בכדי חזרת פנימא אונן מן הסחוס. ומינן ליה לביעיה. ומינן ליה לביעיה ופסין בבמהה וכן 16 הבהר נשטע עליהן, כדתנן (בכורות מא.א.) ואלו שאין שוחטין עליהם לא במקדש ולא במדינה בו, ולהכי תנא פנימא און בבכור, שהחזרה בכבורות לענין לישטע במדינה. מוחב - 17 שנפגם פסלו, כדלפינן בשחיטת קדשים פברק "קדשי קדשים" (ובחס וט.א.) "וחבת עליו את עלותיון ואת שלמך" וגו', עליו וכו' אהא וחס? אלא בומן שהוא שלם ולא בומן שהוא חסר. 18 והאי עליר - בשבילו הוא, כלומר כשהוא בחוקתו.

חז"ל. פרק ראשון – הכל שחטין דף יח עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" ר"א תוספות

1 **שחטורו** – "אדרישטי" **באנא** – כל דהו, כדתיב "אבנים שלמות". **דלא מר סבינאי**
 2 שלא ארעה סבינו לרובם. **מעברין** ליה – מאומנותו, שלא ימכור בשר עור. **נמצאת**
 3 **סבינו יפה** – משמתינו ליה משום אפקרותא, שחצתין פניו, כדקימא לן: מנרו על
 4 כבוד ליה, בכרובת פקרי נמי שמו" (ט.א.) **בפרתא** – פקש, פרתא תרגום של "פרש".
 5 **דאפילו רובי לא מוכרי** – והבא נמצאת

6 סבינו יפה מכריזין עליה דטרופה היא, משום
 7 קנסא, ולגוסי מרדא שקבטין ליה לזבנה.
 8 **שפתיה ועבריה** – דקסברי כי אמר רבא
 9 מעברין ליה, אפילו נמצאו סבינו יפה קאמר,
 10 לזביה – דרבא רב דזנא. **במילתיה** – של
 11 שבו זה, הוא אולי תמצאו לו זכות, **טפלי** – בניס
 12 קנטים תלויים עליו לוח, ועריך להשחבר, טפלא
 13 תרגום של "סוף", **ואבשריה** – דקסברי, הא
 14 דאמר רבא מעברין ליה – בשאלא נמצאת
 15 סבינו יפה קאמר. **לסבא** – לרבא רב דזנא,
 16 שהעברו רבא ואתה מנשרה. **שליחותיה קעברין**
 17 – שדרי צינו למצאו לו זכות, ועבשו שמעו
 18 אן נאו צריכין לחזור ולדמיכלן בו, שן תלושה
 19 – שנתלת הלחן מן האדם, אם בהבנה.
 20 לאפקו מנשרה דבעלי חיים. **הא ברתיה** –
 21 דאפילו תלושה שן הוה וקבועת בלחן הוה
 22 כסבין פגומה, שיש הפרש בין לו. **בחדא** –
 23 כשרה, אלא על גב דאין כל רוחב, את קימא לן
 24 היכא דהולק רוביא אפילו סבין כל שדוא
 25 כשרה. **מחברת** – בעליל חיים, רבי, דאמר
 26 אין שחטין במחבר. **למה מגל קציר** – דרך
 27 הליכתא חוץ קורעת רביה הלל מפי
 28 שראשית כפתים מאה. **ישיא אבל באבילה**
 29 **אמרה** – עירוד וחבלה אטו הובאה, איסור
 30 הדיור שייך גינה באבילה. **אלא פוסלין**
 31 **ומכשירין בו** – ולשון פסול הדיבור אשחיה
 32 קאי, לביב שמאי פסולה שחטתו ונבלה היא,
 33 ולביב הלל שחטתו כשרה אף באבילה, ואל
 34 תדוק מנה סייעתא לרבי יוחנן, ומיהו, דרבי
 35 יוחנן איחא, דגמרא גמיר ליה מרבו. **שה**
 36 **השוחט מתוך הבעבע** – מטבעת גזלה
 37 שדאי עלזנה לבולן קאמר, שאר טבעת
 38 למעלה הימנה. **ושירי בה מלא החוט על פני**
 39 **כולה** – לצד הראש, שלא תהא לסבין לצאת
 40 מן הטבעת לצד הראש על גמור כל הטבעת
 41 כולה – **הוא חוטו** – כלומר, על
 42 דהו. אבל אם קודם שנגמר את כולה הגרים את
 43 הסבין לצד הראש ויצא מן הטבעת, וגמר את
 44 השחטתו למעלה מן הטבעת, שאר מקום
 45 שחטה, שהיא הגרמה שאנמרה למשח סימני
 46 אף על פי ששחט רוב הקנה במוקם שחטה –
 47 שפלי רובא, הוה חוטו פסול. **רבי יוסי ברבי**
 48 **יהודה אומר מלא החוט על פני רובה** –
 49 אם שירי בה מלא חוט השערה מן הטבעת לצד
 50 הראש על פני רוב הטבעת, כלומר, שחתיך רוב
 51 הקנה בתוך הטבעת, ובמיטעה הגרים ויצא ממנו לצד הראש, וגמר השחטתו למעלה
 52 הימנה – כשרה, דברובא אבשריה לל שחטה, ומקרינן "לא ידך כי קשטו" – מתוך בשר בעלמא
 53 הוא. ואת דמפרשי רבכל הטבעת חשיב הגרמה לרבנן ולרבי יוסי, דכין שחתיחל
 54 לשחט בתוך הטבעת צריך שימור כל השחטתו לזכות לרבנן, וא רובא לרבי יוסי, ואינו
 55 כן, דברדיא חשיב תופסא דאין חילוק מוקם הקנה בין חות הטבעת לאורי שבין
 56 טבעת לטבעת, ופולגתיהו בטבעת הגדולה, לפי שאין מוקם שחטה למעלה הימנה. דרבי תנאי בתופסא (פרק א) מצות שחטתו מן הטבעת ועד היראה, ומגורמת פסולה בו מש
 57 ולמעלה, ורבי טעמי אן טבעתו מכשירי, שירי בה בחוט שחטתו ראש מקף את כולה – כשרה. ורבי יוסי ברבי יהודה אומר: אם הוה רובה מקף כלבנה – כשרה. ומקרינן "כל טבעת
 58 ועד היראה" חוטו מנה טבעת גזולה שחטה ראשונה קאמר. ואל דקרי ליה טבעת סתמא – משום דאין בכל הקנה טבעת גזורה אלא היא, שאינו שלמות – אבל צרועת בשר
 59 מלכותא לזכור של קנה ומחבריה ראשי שחטה, מקרינן "סמוך לראש" שמע מנה דלא חיש אי פסוק מנה ולמטה, אלא ממנה ולמעלה, מלא ממנה דלא חיש ראש שלמות שחטה הוא. **ישיא**
 60 **הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה** – דרובא כבולה. **ואף רבי יוסי ברבי יהודה** – כלומר, אף על גב דלרבי יוסי רובא כבולה, אלא אמר שתהא שחטתו כשרה בתוך
 61 הטבעת. **אלא במנעת גזולה שחטתא את כל הקנה** – הלך שחטתו קנה. **אבל בשאר** – כמנעות – אין שחטתו כשרה בתוכן כלל, אלא כן טבעת לטבעת, דכין שאין מקיפין
 62 את כל הקנה בדפרשיה, שרעית השבט שחטתו – לא קנה נהיה, ואף על גב דמקיפין רובא, דכי איה ליה לרבי יוסי רובא כבולה, הני מילי במקום שחטה שחטת רובא, אלא מילתא
 63 אמרין רבא קנה כבולה. אבל לשחיה מוקם בשר לשחטה משום איה טעמא, אל אמרין רובא כבולה. טבעת את איקרי קנה, מדקאמר "אין מקיפין את כל הקנה" שמע מיה קיום
 64 שבתוך הטבעת המכסה אותו מבפנים מוקף קנה.

1 **וכמה** פנימת המזבח כשי שחטורו דף צפון – ואם תאמר: והיאך נהי המזבח? דאנה
 2 יעמא אבנים בלא פנימה? ואם תליקוי בברול – אינא איסורא ד"ל אנתף
 3 עליון ברזלי? ולכא לממר נמי על ידי שמה, דעל כרחך על ידי שמר נמי לא ידו
 4 חלקות שלא תתגור בן הצפון, מדאמר במסכת עבודה זרה פרק ח"ו "שטימלא" (ב.ב.)
 5 בני אבני מזבח שחטתו אבני עץ גזונות תי

6 **וכמה פנימת המזבח? פרי שחטורו בה צפון, מיתובי:**
 7 **קמה פנימת המזבח? רבי שמעון בן יוחאי אומר: מקפה,**
 8 **רבי אליעזר בן יעקב אומר: פניתי! – לא קשיא: הא**
 9 **בסדאי, הא באבנא. אמר רב הונא: האי מקפחא דלא מר**
 10 **סבינאי קמי רבם – משקטנין ליה, ורבא אפרו: מעברין**
 11 **ליה, ומכריזין אבשריה דטרופה היא. ולא פליגי: קאן**
 12 **בשמינצא סבינו יפה, קאן בשלא נמצאת סבינו יפה.**
 13 **רבינאי אמי: היכא דלא נמצאת סבינו יפה – ממשכמ**
 14 **ליה בפרתא, דאפילו לזוי נמי לא מוכרינן, והוא ממשכמ**
 15 **דלא מר סבינו קמיה דרבא בר חיינא, שפתיה ועבריה**
 16 **ואקרוי אבשריה דטרופה היא; אקלעו מר וזמרא ורב**
 17 **אשי לזביה, אמר להו: ליעניו רבה במלכותיה, דתלו ביה**
 18 **טפלי, ברהקא רב אשי לסימניה ונמצאת יפה, ואבשריה.**
 19 **אמר ליה מר וזמרא: ולא ליהוש מר לכבאי? אמר ליה:**
 20 **שליחותיה קא עברין. אמר רבה בר הונא: שן תלושה**
 21 **וצפון תלושה – מותר לשחוט בה לבתחלה. והא**
 22 **אנן תנן: חוין מופגל קציר ותקנהו, והשנינים והצפון,**
 23 **מפני שנתן חזקתו? שן אשן לא קשיא: הא בתלושה, הא**
 24 **במחברת. צפון אצפון לא קשיא: הא בתלושה, הא**
 25 **במחברת. משנה השוחט במגל קציר בדרך הליכה**
 26 **בית שמאי פוסלין, ובית הלל מבשרין, ואם תליקוי**
 27 **שינה – הרי היא כסבין. גמרא אמר רבי ישיא בר אבא**
 28 **אמר רבי יוחנן: אף כשהקשירו בית הלל, לא הקשירו**
 29 **אלא לטהרה מידי גבילה, אבל באבילה אסורא. אמר**
 30 **רב אשי: דיקא נמי, דקתני "בית שמאי פוסלין ובית**
 31 **הלל מבשרין", ולא קתני "בית שמאי אוקריין ובית הלל**
 32 **מתירין" – וליתמינן, ליתני: "בית שמאי ממשכמין ובית**
 33 **הלל מקטריין"! אלא, פוסלין ומכשירין, ואוקריין ומיתין**
 34 **היא מילתא היא. משנה השוחט מתוך הטבעת ושירי**
 35 **בה מלא החוט על פני כולה – שחטתו כשרה. רבי יוסי**
 36 **ברבי יהודה אומר: מלא חוט על פני רובה. גמרא רב**
 37 **ולשמאל אדאמי תרוייהו: הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה, ואף**
 38 **רבי יוסי ברבי יהודה לא אמר אלא במנעת הגזולה,**
 39 **הואיל ומקפת את כל הקנה, אבל בשאר טבעות – לא.**
 40 **ובשאר טבעות לא? והתניא, רבי יוסי ברבי יהודה אומר:**
 41 **השוחט**

1 **לכמה** פנימת המזבח כשי שחטורו דף צפון – ואם תאמר: והיאך נהי המזבח? דאנה
 2 יעמא אבנים בלא פנימה? ואם תליקוי בברול – אינא איסורא ד"ל אנתף
 3 עליון ברזלי? ולכא לממר נמי על ידי שמה, דעל כרחך על ידי שמר נמי לא ידו
 4 חלקות שלא תתגור בן הצפון, מדאמר במסכת עבודה זרה פרק ח"ו "שטימלא" (ב.ב.)
 5 בני אבני מזבח שחטתו אבני עץ גזונות תי
 6 **וכמה פנימת המזבח? פרי שחטורו בה צפון, מיתובי:**
 7 **קמה פנימת המזבח? רבי שמעון בן יוחאי אומר: מקפה,**
 8 **רבי אליעזר בן יעקב אומר: פניתי! – לא קשיא: הא**
 9 **בסדאי, הא באבנא. אמר רב הונא: האי מקפחא דלא מר**
 10 **סבינאי קמי רבם – משקטנין ליה, ורבא אפרו: מעברין**
 11 **ליה, ומכריזין אבשריה דטרופה היא. ולא פליגי: קאן**
 12 **בשמינצא סבינו יפה, קאן בשלא נמצאת סבינו יפה.**
 13 **רבינאי אמי: היכא דלא נמצאת סבינו יפה – ממשכמ**
 14 **ליה בפרתא, דאפילו לזוי נמי לא מוכרינן, והוא ממשכמ**
 15 **דלא מר סבינו קמיה דרבא בר חיינא, שפתיה ועבריה**
 16 **ואקרוי אבשריה דטרופה היא; אקלעו מר וזמרא ורב**
 17 **אשי לזביה, אמר להו: ליעניו רבה במלכותיה, דתלו ביה**
 18 **טפלי, ברהקא רב אשי לסימניה ונמצאת יפה, ואבשריה.**
 19 **אמר ליה מר וזמרא: ולא ליהוש מר לכבאי? אמר ליה:**
 20 **שליחותיה קא עברין. אמר רבה בר הונא: שן תלושה**
 21 **וצפון תלושה – מותר לשחוט בה לבתחלה. והא**
 22 **אנן תנן: חוין מופגל קציר ותקנהו, והשנינים והצפון,**
 23 **מפני שנתן חזקתו? שן אשן לא קשיא: הא בתלושה, הא**
 24 **במחברת. צפון אצפון לא קשיא: הא בתלושה, הא**
 25 **במחברת. משנה השוחט במגל קציר בדרך הליכה**
 26 **בית שמאי פוסלין, ובית הלל מבשרין, ואם תליקוי**
 27 **שינה – הרי היא כסבין. גמרא אמר רבי ישיא בר אבא**
 28 **אמר רבי יוחנן: אף כשהקשירו בית הלל, לא הקשירו**
 29 **אלא לטהרה מידי גבילה, אבל באבילה אסורא. אמר**
 30 **רב אשי: דיקא נמי, דקתני "בית שמאי פוסלין ובית**
 31 **הלל מבשרין", ולא קתני "בית שמאי אוקריין ובית הלל**
 32 **מתירין" – וליתמינן, ליתני: "בית שמאי ממשכמין ובית**
 33 **הלל מקטריין"! אלא, פוסלין ומכשירין, ואוקריין ומיתין**
 34 **היא מילתא היא. משנה השוחט מתוך הטבעת ושירי**
 35 **בה מלא החוט על פני כולה – שחטתו כשרה. רבי יוסי**
 36 **ברבי יהודה אומר: מלא חוט על פני רובה. גמרא רב**
 37 **ולשמאל אדאמי תרוייהו: הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה, ואף**
 38 **רבי יוסי ברבי יהודה לא אמר אלא במנעת הגזולה,**
 39 **הואיל ומקפת את כל הקנה, אבל בשאר טבעות – לא.**
 40 **ובשאר טבעות לא? והתניא, רבי יוסי ברבי יהודה אומר:**
 41 **השוחט**

1 **לכמה** פנימת המזבח כשי שחטורו דף צפון – ואם תאמר: והיאך נהי המזבח? דאנה
 2 יעמא אבנים בלא פנימה? ואם תליקוי בברול – אינא איסורא ד"ל אנתף
 3 עליון ברזלי? ולכא לממר נמי על ידי שמה, דעל כרחך על ידי שמר נמי לא ידו
 4 חלקות שלא תתגור בן הצפון, מדאמר במסכת עבודה זרה פרק ח"ו "שטימלא" (ב.ב.)
 5 בני אבני מזבח שחטתו אבני עץ גזונות תי
 6 **וכמה פנימת המזבח? פרי שחטורו בה צפון, מיתובי:**
 7 **קמה פנימת המזבח? רבי שמעון בן יוחאי אומר: מקפה,**
 8 **רבי אליעזר בן יעקב אומר: פניתי! – לא קשיא: הא**
 9 **בסדאי, הא באבנא. אמר רב הונא: האי מקפחא דלא מר**
 10 **סבינאי קמי רבם – משקטנין ליה, ורבא אפרו: מעברין**
 11 **ליה, ומכריזין אבשריה דטרופה היא. ולא פליגי: קאן**
 12 **בשמינצא סבינו יפה, קאן בשלא נמצאת סבינו יפה.**
 13 **רבינאי אמי: היכא דלא נמצאת סבינו יפה – ממשכמ**
 14 **ליה בפרתא, דאפילו לזוי נמי לא מוכרינן, והוא ממשכמ**
 15 **דלא מר סבינו קמיה דרבא בר חיינא, שפתיה ועבריה**
 16 **ואקרוי אבשריה דטרופה היא; אקלעו מר וזמרא ורב**
 17 **אשי לזביה, אמר להו: ליעניו רבה במלכותיה, דתלו ביה**
 18 **טפלי, ברהקא רב אשי לסימניה ונמצאת יפה, ואבשריה.**
 19 **אמר ליה מר וזמרא: ולא ליהוש מר לכבאי? אמר ליה:**
 20 **שליחותיה קא עברין. אמר רבה בר הונא: שן תלושה**
 21 **וצפון תלושה – מותר לשחוט בה לבתחלה. והא**
 22 **אנן תנן: חוין מופגל קציר ותקנהו, והשנינים והצפון,**
 23 **מפני שנתן חזקתו? שן אשן לא קשיא: הא בתלושה, הא**
 24 **במחברת. צפון אצפון לא קשיא: הא בתלושה, הא**
 25 **במחברת. משנה השוחט במגל קציר בדרך הליכה**
 26 **בית שמאי פוסלין, ובית הלל מבשרין, ואם תליקוי**
 27 **שינה – הרי היא כסבין. גמרא אמר רבי ישיא בר אבא**
 28 **אמר רבי יוחנן: אף כשהקשירו בית הלל, לא הקשירו**
 29 **אלא לטהרה מידי גבילה, אבל באבילה אסורא. אמר**
 30 **רב אשי: דיקא נמי, דקתני "בית שמאי פוסלין ובית**
 31 **הלל מבשרין", ולא קתני "בית שמאי אוקריין ובית הלל**
 32 **מתירין" – וליתמינן, ליתני: "בית שמאי ממשכמין ובית**
 33 **הלל מקטריין"! אלא, פוסלין ומכשירין, ואוקריין ומיתין**
 34 **היא מילתא היא. משנה השוחט מתוך הטבעת ושירי**
 35 **בה מלא החוט על פני כולה – שחטתו כשרה. רבי יוסי**
 36 **ברבי יהודה אומר: מלא חוט על פני רובה. גמרא רב**
 37 **ולשמאל אדאמי תרוייהו: הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה, ואף**
 38 **רבי יוסי ברבי יהודה לא אמר אלא במנעת הגזולה,**
 39 **הואיל ומקפת את כל הקנה, אבל בשאר טבעות – לא.**
 40 **ובשאר טבעות לא? והתניא, רבי יוסי ברבי יהודה אומר:**
 41 **השוחט**

1 יוסף רב רבי חיאי מבולי עלמא גמיר - כלומר, לא שמעה מרב ושמואל. ומה שאין
2 אוכלין אותו במקומה - וחסרא בעלמא דהא, ולא על פי רב ושמואל. ופריך ולית
3 ליה לרבי יוסף, ודמי דלא אמר רב ושמואל, מכל מקום היה אסור, כיון שנהגו
4 במקומה אסור.

5 **בין** דאנן כייפינן להו בו - בפרק קמא
6 וסנהדרין (הא). משמע איפסי לענין
7 לישול רשות להן, לרשות פטור משלם.
8 דאמר: מהכא לחתם מהני, מהתם לרבא מאין
9 דאמרו רבתי תם. ולענין אסור ודתינו בני ארץ
10 ישראל ערפי, דחכימי טפי. אבל לענין הפקעת
11 ממונן - ראש הגולה ערפי, כדאמרין התם
12 דרבא שטת איהוהתם מן-חוקק. ואמרין נמי: **אלא**
13 סיוח שבט שיהיה חתם. **אלא** ראשי גליות שבבבל
14 שרדו את הדם בבבל, ו'חוקק' מבין רגליו'
15 ש"ל בניו של הלל ששמעיהו' חתמה תורה
16 בריבם. ואמרין בפרק שי דהירוש' (א.א.) גמירי
17 שבארץ ישראל אין מביא שיער, משום דאיבא
18 בבבל ראשי גולה ונשיח ממנו. **ה"ל** מילי היבא
19 דרעתו לחזור. לפי האי שניא משמע
20 דהותרין משום שהלך לשם ונתנין עליו אף על
21 גב דרעתו לחזור. ואי אפשר לומר כן, דרב אשי
22 גופיה דרביא חבאי, אמר ליה בפרק 'מקום'
23 שנתנו' (פסחים א.א.) כן דעת לחזור, בו
24 רבה בר רב תנה דאבל דאיתורא. ואין לחוש
25 בנאי קהני לצידק, ולדעול ונתנין עליו
26 דחזרי מקום שרעתו לרשות שה. אי נמי, מה
27 משתלח בין דעתו לחזור לאן דעתו - הני מילי
28 מנבל ארץ ישראל ומארץ ישראל לבבל
29 שהולכים אתו מקום שרעתו לארץ ישראל. אבל
30 מנבל לבבל ומארץ ישראל שרעתו לארץ ישראל -
31 נתנין עליו משום שהלך מקום שיבא משם וחזר
32 מקום שהלך לשם. כן דעת לחזור בין אף
33 דעתו לחזור.

34 **א** דלמא פגע אלוהי ננע - מ'רש בקנטרס: שחט
35 למטה מן החיטי. וקשה דאם כן הוה ליה
36 למימר 'חוקק'. והא רב אפא דאמי שריר ברטיס
37 כשרה, ממה נפשך פלג אורב פפי, דהא אפילו
38 פגע ננע במשחית - וכל שכן פגע ולא ענד ועוד, כיון
39 דאתא לפגולי לא הוה ליה למימר 'איתמר', אלא
40 'רב'

41 **ב** קדתיב: 'ויקבעו בו מלאכי אלהים'
42 **אמר** רב אמירא פר מר יגוקא: הנה קאמינא קמיה דרבי חייא בריה דרב אינאי, ואמר ליה: שיר
43 בחיטי - פשרה. **אמר** ליה רבנא לרב אשי: **אמר** לי רב שמן מסוכר, אוקלע מר וזמרא לאיתור:
44 **דרוש**: שיר בחיטי - פשרה. מר בר רב אשי **אמר**: פגע בחיטי - פשרה, שיר בחיטי - מרפה.

1 **השוחט בשאר טבעות, אף על פי שאין מקיפות את**
2 **כל הקנה, הואיל ומקיפות את רוב הקנה - שחיטתו**
3 **כשרה, ומוקרת פסולה; העיר רבי הניאן בן אבנא**
4 **על מוקרת שהיא פשרה! אמר רב יוסף: רבי יוסי בר**
5 **יהודה תרמי קאמר, רב ושמואל קברי קוותיה כפרא,**
6 **ולפיני עליה כפרא. - והא 'לא אמר' קאמרו - הכי**
7 **קאמר: חלקה פמותר הדולת, ואין חלקה פמותר**
8 **בשאר טבעות. לפי סלוק רבי יודא אבל מוקרת דרב**
9 **ושמואל, אמרי ליה: שם חמוריה דרב ושמואל איהו**
10 **אמר להו: מאן אקרה - יוסף בר חייא, יוסף בר חייא**
11 **מבולי עלמא גמיר! שמע רב יוסף, איקפר, אמר: אגא**
12 **מבולי עלמא גמירא? אגא מרב יהודה גמירא, דאפילו**
13 **ספיקו דגברי גרים; דאמר רב יהודה אמר רבי ירמיה**
14 **בר אבא, ספק משמיה דרב ספק משמיה דשמואל:**
15 **שלישית מתירין את הכבור בקמוס שאין מוקתה. ורבי**
16 **יודא, לית ליה ונתנין עליו חמוריה המקום שיצא משם**
17 **וחמוריה המקום שהלך לשם? אמר אבוי: הני מילי מנבל**
18 **לרב ומארץ ישראל לארץ ישראל, אי נמי מארץ**
19 **ישראל לבבל, אבל מנבל לארץ ישראל, כיון דאנן**
20 **כייפינן להו עברין קוותיה, רב אשי אמר: אפילו היבא**
21 **מנבל לאיתור, הני מילי היבא דרעתו לחזור, ורבי**
22 **יודא אין דרעתו לחזור. תנה, אמר ליה אבוי לרב יוסף:**

23 **והא רבנן דאתו מקחוזא אמרי, אמר רבי יודא משמיה**
24 **דרב הקמוס: מוקרת כשרה! אמר ליה: הנהא הנהא**
25 **ופשטיה. רבי שמעון בן לקיש אכשר כפרא דכוכבא,**
26 **קרי עליה רבי יוחנן: גיסא גיסא! אמר רב פפי משמיה**
27 **דרבא: פגע בחיטי - מרפה. אימינאי להו: פגע וננע בהן,**
28 **דתיב: 'ונקנע בו ונחם', או דלמא פגע ולא ננע,**
29 **בדתיב: 'ויקבעו בו מלאכי אלהים'?**
30 **אמר רב אמירא פר מר יגוקא: הנה קאמינא קמיה דרבי חייא בריה דרב אינאי, ואמר ליה: שיר**
31 **בחיטי - פשרה. אמר ליה רבנא לרב אשי: אמר לי רב שמן מסוכר, אוקלע מר וזמרא לאיתור:**
32 **דרוש: שיר בחיטי - פשרה. מר בר רב אשי אמר: פגע בחיטי - פשרה, שיר בחיטי - מרפה.**
33 **והלכתא:**

1 להא מילתא נמי אמרין רובא ככולה, ושלישית קנה ומקום כשר לשחיטה. **ומוקרת**
2 - אפילו רובא בתוך הטבעת ומיעוטא למעלה מטבעת הגדולה. ומילתא באנפי נפשה
3 דהא, וחסמא דהא, ורבנן קאמרי לה. **על מוקרת שהיא כשרה** - ואפילו כולה למעלה
4 מן הטבעת הגדולה. וכי אמריה רחמנא הרמנא
5 הלכה למשה מסיני - שישפיע טובע ולמעלה
6 אמריה, כולקמן תרילי ט.א. וכדי הלכתא
7 דכל עדות הלכתא איהא. **תרמי אמר** - לענין
8 תחיבת הקנה אית ליה רובא ככולה. דיוקן
9 דהתוך חרוב בהבשר - כשרה. ולענין לשווי
10 לשאר הטבעות מקום שחטה משום הקפת
11 הרוב, אמרין קרוב רובא ככולה. **רב ושמואל**
12 **כברי לה בוותיה כפרא** - והתירוב רבא
13 במקום שחטה כתיבת כולה. **ולפיני עליה**
14 **כפרא** - לשלישית שאר הטבעת מקום
15 שחטה משום טעמא דרבא ככולה לא שמוין.
16 **והא לא אמר קאמרי** - והא הכי קאמרי רב
17 ושמואל: 'זאק רבי יוסי לא אמר', אלמא טעמא
18 דיהיא קאמרי, ולא טעמא דיהודא: **חכי קאמרי**
19 **לחברו בו** - והיא קאמרי 'לא אמר הכי'
20 משמע: לא אמר ולא כלום, שאין הלכה כמותו
21 אלא בטבעת גדולה. **ולא לישנא איתניא**
22 דפרשנא, לעיל, דהוציא מלמעלה שהחליט
23 לשחוט בה חשיב הגרמה, עד שיתחוק כולה
24 לבנן או רובא לרבי יוסי, פופש ררב בשמואל
25 הכי: אבל בשאר טבעות לא אמר רבי יוסי -
26 שאם חרוב בתוך רוב הטבעת הגרים יצא
27 מודה דפסול, דרוב הטבעת לא היה רוב הקנה,
28 והא דאן קיפקת את כולה. **ולא למימר**, כדי
29 דאם כן מאי קמתיב מיה? **והא דתיא שפיר**
30 קאמרי, וברייתא דקמתיב הנהא לא קתיב הגרים!
31 דאם ליה הגרים לא איתערך ליה למינח, ו
32 וכן הגרים מאי קא שמענן ליה והגרים
33 הדין ציפו לאכשורי? **והא דתיא לא שחט רבא**
34 וכי תמא: משום דקא שמענן לן דריצאה דשאר
35 טבעת לא חשיב הגרמה, אם כן מאי קאמר
36 'הואיל ומקיפת את רוב הקנה' או איא טעמא
37 לא משום רובא ומיעוטא דהא. **אליא משום דאן**
38 כאן תורת הגרמה: לשון שלישי: אבל בשאר
39 טבעת לא קאמר - שאם שחט שאר טבעת
40 רוב כל חלל הקנה והגרים מודה שחטא פסולה
41 גמיר רוב הקנה אטו רוב הטבעת שאינו רוב
42 הגנה. **וליה, והא** - דאם כן בהדיא הו
43 מפרשי לה. **ועד**, מדרך קמיא קמתיב ליה. **והא**
44 לא קתיב בה הגרמה לללל לאי כשהגרים מוקתת
45 לה, אמאי תלי טעמא כהואיל ומקיפת את רוב
46 הקנה? **הקפה** דידתו מאי איתניא? **הא** תר
47 חתיבת רוב הקנה אולקין ולשון ראשון נראה לי. ואן כאן מנשול להחליף החלכת, והא לית הלכתא ככולהו אלא כרבי תינאן בו. אינשנטיב **מורבתא דרב ושמואל** - חטושתה חרוב
48 שאר הטבעת, ודחשיב ליה איתור הגרמה, דאמריה: שאר הטבעת לאו מקום שחטה ניהו. וכל שלא במקום שחטה קרי הגרמה. כדאמרין לקמן (חולצין יט.א.) הגרים שליש ושחט
49 שליש, אלמא החלת שחטה שדאם שלא במקומה קרי הגרמה. ועדין אין כאן התייה. **מאן אמרה** - להא מילתא משמיה דרב ושמואל אמרו לה: יוסף בר חייא אמרה, דהרץ לעיל
50 דרב ושמואל כברי להו בוותיה כפרא בו, דהיינו רב יוסף דרובא התלמוד. **מבולי עלמא גמיר** - ושמוע דבר מפי אחר שלא דברו בדברים כמו שאמרו. **אפילו ספיקו**
51 **דגברי גרים** - כשרה ומוקרת לא שמועה דהאמונה לו שחט ממי שמעה, היה שונה רב יהודה בשמועה: **קבלתה מפי פלוני** וספק ויהו בידא אי פמלוי קבלה או פמלוי קבלה. דאמר
52 רב יהודה אמר לי רבי ירמיה ספק משמיה דרב ספק בו. **שלישה** - הירושת. **מתירין את הכבור** - לישחט במדינה, במום מבורא וגלוי לכל שהוא מום. דקיימא לן בכבורות (כ.א.)
53 דאפילו מום הגלוי כשר. **האיתור** תלכס, כדתיב: השוחט את הכבור ואחר כך ראה את מומו, רבי מאיר אומר: הואיל ושחט שלש אונות של מומוחא אסור. דאוקלע מבין מבוק. ואף
54 על פי שאם משתתק בכתבת ביתא ב'אין צריך (כ.א.) **לית ליה בו** - בתמינה. **אין** דאן מתנין דהא בפסחים במקום שנתנה (א.א.) **מנבל לבבל** - שם חמוריה בבל. ובה מקומות
55 דרבה. **דכיון דאנן כייפינן להו** - כלבני ארץ ישראל לקדשו ולעשר ולעבור שנה. כדאמרין בשמעתא: **כפרא דהירוש' (א.א.)** ולדיני קנסות. שאם סמיכה בבבל. **עברין בוותיהו**
56 - בו אלתיב גביהו, ואן דאן עיריבן חלוקס כבוד לנקומיהו, ובארץ ישראל הו אבלי ליה. **הא רבנן דאתו מקחוזא אמרי** **אמר רבי יודא משמיה דרב ושמואל** **מורבתא דרב ושמואל**
57 שמואל כשרה, והא מבני גדוהין ביה איתוריה. **נראה נורא ופשיטה** - כל נור מתפשט במקום שהוא רגיל שם, כלומר, כל מקום חוקק אחר מנהו, אית דחכמי לבבל דהניגו רב רב
58 ושמואל, ויהא דותבא אל להו חטושתא. **כפרא כותבא** - כפרא כותבא כמבוע על פני רבא. והא אף על פי חקתה נכבד את חוקי, אלא
59 במין כובע ממש דהו עשוי, ומאמצעיתו ולמעלה הולך ובלה ונעשה חרוד במין קולמוס שקורי 'הלים', ואותו שפיו נקרא שפיו כובע. כפרא - בעליונו של כובע, בגנו. **גיסא גיסא**
60 - חגה הגס. כלומר, רוח מרוא הבשר, דאן כשר אפילו לרבי תינאן אלא במקום שחידדו מתחיל לעלות. **חיי** - **גלאיגין. דומין לחטיק ומתורן על הקנה אצל הכובע. **פגע**
61 **ולא ננע** - אבל סמוך להם מאד חקר. **שיר בחיטי** - גיח מקעת לצד הרבא ומקעת לצד הקנה, כגון שחחבה, דהיינו פגע ונגע. הכי רסוקין: **מר בר רב אשי אמר** - פגע בחיטי
62 כשרה. שיר בחיטי טרופה.

הלכה ג'

מתני' הלוקח מן הנחתום - מעשר מן החמיה על הצוננת, ומן הצוננת על החמיה. אפילו מדפוסים הרבה; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אוסר, שאני אומר: הפוס של אמש - היו משל אחר, ושל היום - היו משל אחר. רבי שמעון אוסר בתרומת מעשר, ומתיר בחלה.

גמרא עד היכן? תלמודי של רבי היא בשם רבי יהושע בן לוי: עד שלשים יום. הו' עבדא? לקח ממונו בתחלת שלשים, ובאמצע שלשים, ובסוף שלשים, ראשון על גבי (שלישי) שני - מין אחד הוא. ראשון על גבי שלישי - שני מוגין הן.

רבי שמעון אוסר בתרומת מעשר ומתיר בחלה. ורבי יהודה אוסר בחלה? ולא אצלו? היא נטבלת? אלא בשואל שאור טמא לעשות עיסתו.

אפילו כן, לא אצלו? היא נטבלת? אלא בשואל כפר טמא למלאות תנורו. ואם בשואל כפר טמא למלאות תנורו - מעשר מפל כפר וכפר! אלא ודלא? כרבי יוחנן, דרבי יוחנן אמר: כאן - בעושה בטהרה, כאן - בעושה בטומאה.

[דף כ"ב ע"א]

אלא כרבי אלעזר, דרבי אלעזר אמר: כאן וכאן - בעושה בטהרה.

ואמר רבי מתניא: בלוקח מן הפלטר היא מתניתא. אמר רבי יודן אבוי דרבי מתניא: בעושה בטומאה קיימינן, ואצלו נטבלת, אוף רבי יודה מודה בהו ותני כן: רבי יהודה ורבי שמעון אוסרין בתרומת מעשר, ומתירין בחלה.

הא רבי יודה אוסר בתרומת מעשר ומתיר בחלה, רבי שמעון אוסר בתרומת מעשר ומתיר בחלה, מה בינייהו? על דעתיה דרבי יהודה - אינו מפריש לא משל היום על של אמש, ולא משל אמש על של היום, ומפריש מן התנור על התנור. על דעתיה דרבי שמעון, אפילו מן התנור על התנור - אינו מפריש.

הלכה ד'

מתני' הלוקח מן הפלטר - מעשר מפל טפוס וטפוס; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אוסר: מאחד על הכל. ומודה רבי יהודה בלוקח מן הפנפול - שהוא מעשר מפל אחד ואחד.

גמרא רבי מאיר אוסר: נחתום - עושה טפוס אחד, ופלטר - משתמש בכמה נחתומין. רבי יהודה אוסר: נחתום - עושה כמה טפוסין, ופלטר - משתמש בנחתום אחד.

איזהו מנפול? דבי רבי ינאי אמרי: תשעה פלטרין ועשרה נחתומין, תימניא מן דתימניא, וחד מן דתריי.

רבי יונה בעי: הו' לפניו שני טפסין - הוכיח על עצמו שהן שניים. הושוו בלן לעשות טפוס אחד - מעשר מפל כפר וכפר!

רבי יונה בעי: כמה דתימא תשעה פלטרין ועשרה נחתומין – תימניא מן דתימניא, וחד מן דתריי. ודכוותה, תשעה נחתומין ועשרה פלטרין – תימניא מן דתימניא וחד מן דתריי, או תשעה מן דתשעה וחד מן כולהון מעישר מכל כפר וכפר.

הלכה ה'

מתני' הלוקח מן העני, וכן העני שגיתנו לו פרוסות או פילחי דבילה – מעשר מכל אחד ואחד.

[דף כ"ב ע"ב]

בתמרים ובגרוגרות – בולל ונטל. אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שהמתנה מרובה. אבל בזמן שהמתנה מועטת – מעשר מכל אחד ואחד.

גמרא רבי יוסי בשם רבי יונה בשם חזקיה: אין בילה אלא לזין ולשמן בלבד. רבי יוחנן אמר: עד פזיתים הניבכלין.

מתניתין פליגא על רבי יוחנן! בגרוגרות ובתמרים – בולל ונטל. פתר לה, עד פזיתין.

רבי יוסי בשם רבי זעירא: בדמאי התיירו. ברבי יהודה. דתנינן: רבי יהודה אומר: אימתי? בזמן שהמתנה מרובה, אבל בזמן שהמתנה ממועטת – מעשר מכל אחד ואחד.

דבי רבי יצאי אמרי: בשעת הגורן שנו. שהכל היו נותנין ממאה סאה. היו הכל נותנין ממאה, ואחד מהמשים – מעשר מהמשים.

היו הכל נותנים מהמשים, ואחד מארבעים – מעשר מארבעים. היו הכל נותנין מארבעים, ואחד משלשים – מעשר משלשים. היו הכל נותנין מעשרים, ואחד מעשרה – מעשר מעשרה. היו הכל נותנין מעשרה, ואחד מאחד – מעשר מכל אחד ואחד.

הלכה ה' (ב')

מתני' הלוקח מן הפיטון, וזוזר ולקח ממנו שניה – לא יעשר מזה על זה, אפילו מאותו הפסוג, אפילו מאותו הפיון.

נאמן הפיטון לומר: "משל אחד הן"!

גמרא רבי ירמיה בעי: אפילו השבית לו מקוה? אינין הימניא ודוכנית מינה אתמול – טבין הוין מאינין אינון.

תני: הלוקח מן התנוני, וזוזר ולקח ממנו שניה, אם מכיר הוא את החבית שהיא היא – מעשר ממנו עליו. הא אם אינו מכיר אותה חבית – לא בדא. תדא דתימור: באילין אידיתקדימא. ברם באילין שפייא – אורקא מפנתון אילין לגוא אילין.

הלכה ו'

מתני' הלוקח מבעל חבית וזוזר ולקח ממנו שניה – מעשר מזה על זה, אפילו משתי קופות, אפילו משתי עיירות.

בעל הבית שהיה מוכר ירק בשוק, בזמן שהן מביאים לו מנגזותיו – מעשר מאחת על הכל. ומגזות אחרות – מעשר מכל אחת ואחת.

גמרא רבי יונה בעי: וכרבי מאיר מעשר מכל קלח וקלח? דתנינן תמן: אמר רבי מאיר: וכי מפני מה טימא? אלא מפני משקה הפה. כמה דתימר תמן: דרף אגודה ליתור, והיא

[דף כ"ג ע"א]

קשורה בפיו. ברם הכא, דרף אגודה ליתור, והוא נותן מה שבפנים לחוץ, ומה שבחוץ בפנים. אמר רבי יונה: לא סוף דבר מנגזותיו, אלא אפילו מגזות אחרות, אם מעשרין הן לדעתו – מעשר מזה על זה. ואם לאו – אין מעשר מזה על זה.

הלכה ז'

מתני' הלוקח טבל משני מקומות – מעשר מזה על זה, אף על פי שאמרו: "אין אדם רשאי למכור טבל אלא לצורך".

גמרא אמר רבי יונה: ביני מתניתאי: אין אדם רשאי למכור טבל אלא לצורך. ובלבד לחבר. מעתה, עם הארץ שנתערב טבלו בחולין – אין לו תקנה! כיצד הוא עושה? הולך אצל חבר, והוא לוקח לו טבל ומעשרו לו.

הלכה ח'

מתני' מעשרין משל ישראל על של עכו"ם. ומשל עכו"ם על של ישראל. ומשל ישראל על של כותים. ומשל כותים על של כותים. רבי אליעזר אוסר משל כותים על של כותים.

עציץ נקוב – הרי הוא בארץ. תרם מן הארץ על עציץ נקוב ומעציץ נקוב על הארץ – תרומתו תרומה. ומשאינו נקוב על שאינו נקוב – תרומה, ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומות ומעשרות.

תרם מן הדמאי על הדמאי, ומדמאי על הדמאי – תרומה ויחזור ויתרום. מן הדמאי על הדמאי – תרומה, ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומות ומעשרות.

גמרא מתניתא דרבי מאיר. דרבי מאיר אמר: אין קניין לעכו"ם בארץ ישראל להפקיעו מיד מעשר. רבי יודה ורבי שמעון אומרים: יש קניין לעכו"ם בארץ ישראל לפטרו מן המעשר.

רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש: טעמא דרבי מאיר, והתנחלתם אותם לבניכם אחרים לרשת אחוזה. הקיש אחוזה לעבדים. מה עבדים – אתם קונין מהם והן אינם קונין מכם, אף אחוזה – אתם קונין מהם והם אינם קונין מכם.

אמר רבי אלעזר בי רבי יוסי קומי רבי יסא: ודא מסויגא לרבי מאיר, והארץ לא תמכר לצמיתות בי לי הארץ. לחולקנית.

אמר ליה: כל גרמא אמר דהוא מסייעא לרבי שמעון! לא תמכר, הא אם נמכרה – הלויטה היא.
רבי הונא רובא דציפורין אמר: הנהיג רבי הנינא בציפורין בהדא דרבי שמעון. רבי זעירא אמר:
הנהיג רבי הנינא בציפורין בהדא כרבי שמעון.

רבי זעירא אמר קומי רבי אבהו בשם רבי אלעזר, אף על גב דרבי מאיר אמר: אינן קנין לעבדו?
בארין ישראל לפוטרו מן הפעשרות, מודה הוא הכא דיש לו קנין נכסים.
אמר רבי בא, אוכלת פירות.

[דף כ"ג ע"ב] והתנינן: הלוקח – מביא ביפורין מפני תיקון העולם. ויביא ביפורים דבר תורה!

רבי יונה, רבי סימן בשם רבי יהושע בן לוי: הלוקח פירות תלושין מן עבדו – מפריש תרומה
ותרומת מעשר מהלכה, ונותן לשבט, ונוטל דמים מן השבט. והלוקח פירות מחוברין מן העבדו –
מפריש תרומה ותרומת מעשר מהלכה, ונותן לשבט, ואינו נוטל דמים מן השבט. מה טעם?
(במדבר י"ח, כו) **כי תקחו מאת בני ישראל**. מאת בני ישראל – את מוציא, ואין את מוציא מיד מכרי
בהונה ולווייה.

ואתיא כדמר רבי אלעזר: **כי תקחו מאת בני ישראל**. מאת בני ישראל את מוציא, ואין את
מוציא מיד העבדו.

אמר רבי אחא: בימי רבי הושעיה ביקשו להימנות על הר המלך לפוטרו מן הפעשרות. אמרו:
יבא רבי הושעיה! לא הספיק לבא עד שנטרפה השעה.

רבי יהודה בר פוי בשם רבי הושעיה: הלכה כרבי שמעון. דלא כן, מה זן אמרין? רבי מאיר ורבי
שמעון אינן הלכה כרבי שמעון? אלא בגין דתני, אמר רבי שמעון שזורי: מעשה שנתערבו פירות
טבולין בפירותי, ושאלתי את רבי טרפון, ואמר לי: צא ולקחם מן העבדו ועשר עליה! ותני עליה:
רבי יהודה ורבי שמעון אמרו: יש קנין לעבדו בראיין ישראל לפוטרו מן הפעשר. דלא תסבור
מימר תריי כל קבל תריי אינו, לפום בן צריך לומר: הלכה כרבי שמעון.

ועוד מן הדא דאמר רבי זעירא: אבא אנטולי זבין פירי מן דארמאי, אתא לגבי דרבי יודה בן לוי,
שלה למנחם בריה דיתמן ליה ויהב ליה מעשריה. מי אתי, קם עימיה רבי יהושע בן לוי, אמר ליה:
מאן יעביד דא? אלא אבדו.

מהלפיה שישתיה דרבי יהושע בן לוי! תמן הוא אמר: הלוקח פירות תלושין מן העבדו – מפריש
תרומה ותרומת מעשר מהלכה, ונותנה לשבט, ונוטל דמיו מן השבט. והכא הוא אמר הכין? אמר
רבי אבא בר זמינא קומי רבי זעירא: רבי סימן לא אמר כן! אלא, מי אתי, קם עימיה רבי יהושע
בן לוי, אמר: לית אילין דאבדו, ואיקפד.

[דף כ"ד ע"א]

רבי זעירא, רבי אחא, רבי תנחום בר חייא בשם רבי יהושע בן לוי: שלשה הן שהן מעשרין שלא
ברשות: זה שנתערב טבלו בהולין. וזה שהוא לוקח מפסקיה של כותני. ותרומת הויץ לארץ.

אמר רבי זעירא: זאת אומרת, שאינו נוטל דמין מן השבט, אם אמר את שהוא נוטל דמין מן השבט, הרי (שלא) ברשות תרם!

אמר רבי יוחנן: טעמא דרבי אלעזר, כשם שעשו פירות ארץ ישראל דמאי אחר רובן – אין תורמין ומעשרין מזה על זה. כך עשה פירות פותי ודאי אחר רובן – אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה. [דף כ"ד ע"ב]

רבי בון בר חייא בשם רבי זעירא: עציין – עשו אותו ספק. והתנינן: עציין נקוב – מקדש בפרם, ושאינו נקוב – אינו מקדש בפרם. (ויקדשו) מספק! כמה דתימר: מן הודאי על הדמאי – תרומה, ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומה ומעשרות. ואמר מן הדמאי על הדמאי בן.

רבי בון בר חייא בשם רבי שמואל בר רב יצחק: זאת אומרת, ספק דימוע כספק תרומות מעשר של דמאי – פטור מן הודאי.

הדרן עלה הלוקח מן הנחתום

[דף כ"ה ע"א]

פירק ששי

הלכה א' מתני' המקבל שדה מישראל, מן העכו"ם, מן הפותי – חולק לפניו. החוכר שדה מישראל – תורם ונותן לו. אמר רבי יהודה: אימתי? בזמן שנתן לו מאותה השדה, ומאותו המין. אבל אם נתן לו משדה אחרת, או מפין אחר – מעשר ונותן לו.

החוכר שדה מן העכו"ם – מעשר ונותן לו. רבי יהודה אומר: אף המקבל שדה אבותיו מן העכו"ם – מעשר ונותן לו.

גמרא אמר רבי יוחנן: זו דברי רבן שמעון בן גמליאל. אבל דברי חכמים, מישראל – חולק. מן העכו"ם – תורם.

ותני בן: החוכר (המקבל) שדה מן העכו"ם – תורם (מעשר) ונותן לו. אמר רבן שמעון בן גמליאל: מה אם ירצה העכו"ם הזה שלא לעשר פירותיו – אינו רשאי? אלא חולק ומניח לפניו.

רבי זעירא, רבי יוחנן בשם רבי ינאי: אתם, גם אתם (במדבר יח), לרבות שלוחכם. מה אתם – בני ברית, אף שלוחכם – בני ברית. אתם – עושין שליח, ואין העכו"ם עושה שליח.

רבי יסא סבר מימר: אין העכו"ם עושה שליח ביד אחר חבירו. הוא בישראל – עושה. אמר רבי זעירא: ומינה, אותן (אתם) עושין שליח. ולא בישראל? ודכותה, אין העכו"ם עושה שליח אפילו בישראל.

התיב רב הושעיה: והא מתניתא מסייע לרבי יוחנן, אמר רבן שמעון בן גמליאל: מה אם ירצה העכו"ם הזה שלא לתרום אינו תורם! אמר רבי בא: במאמין על ידיו.

החוכר – בפירות. השוכר – בקמעות. המקבל – למחצה לשליש ולרביעי.

עד בְּדוֹן עכו"ם, פותי? נישמעניה מן הדא: הנותן שדהו בקבלה לעכו"ם ולכותי, עד [אף על פי] שלא באו לעונת המעשרות – אינו צריך לעשר על ידיו. משבאו לעונת המעשרות – צריך לעשר על ידיו.

עד בְּדוֹן במקום שישראל מצויים. במקום שאין ישראל מצויין? נישמעניה מן הדא: רבי סימון היו לו שדות בהר המקדש. שאל לרבי יוחנן, אמר ליה: הבירן ואל תשפירם לעכו"ם. שאל לרבי יהושע בן לוי, ושרא ליה. סבר רבי יהושע בן לוי: מקום שאין ישראל מצויין – בהדא סוריא.

דהדא סוריא נישמעניה מן הדא: רבי חגי נחית לחמין, אתון שאלון ליה, אילין דכר עשתור, בגין דלית ישראל שכיחי ואנן מוגרין לעמוס, צריכין לעשר אנן על ידיהון? שלח שאל לרבי זעירא. שאל רבי זעירא לרבי אימי. אמר ליה: אינו צריך לעשר על ידיהן. מינה את שמע: להשפיר פרבי יוסי.

ועוד מן הדא דאמר רבי חנינא בריה דרבי אבהו: אבא הוה ליה עובדא, שלח שאל לרבי חייא ולרבי יסא ולרבי אימי, והורין ליה להשפיר, ברבי יוסי. הא לעשר על ידיהן – אינן מעשרין על ידיהן.

קיבל ממנו שדה לקצור בחיטים. ענבים לכצור ביין. זיתים למסוק בשמן – מעשר ונותן לו. איתא חמי, עד שלא זרע – תורם (הולקן). משזרע – מעשר!

[דף כ"ה ע"ב]

אמר רבי חנינא: תיקנו במקבל שלא תבור ארץ ישראל. ברם הכא – זורעה [זורעה] הוא.

קבל ממנו שדה לקצור בשחרי ושבולים. ענבים לכצור בסלי ענבים. זתים למסוק בסלי זתים – מניח כמות שתן. הא מאותה המין שלא מאותה השדה, מאותה השדה שלא מאותה המין – מעשר ונותן לו! תני רבי חייא: מאותה השדה, בין מאותה המין בין ממין אחר – תורם ונותן לו. משדה אחרת, בין מאותה המין בין ממין אחר – מעשר ונותן לו.

מתניתא – ברבן שמעון בן גמליאל, מה דתני רבי חייא – בהכמים! ופליגא? איתנין, מתניתין במקום פלוני נהגו לעשות שעורין בפללים בהמים. מה דתני רבי חייא – במקום שננהגו לעשות שעורין בהמים.

הכא את אמר: תורם ונותן לו, וכא את אמר: מעשר ונותן לו!

הכריא בשם רבי יוחנן: קנסו חכמים בחוכר מן העכו"ם, ולא קנסו בחוכר מישראל.

רבי לא בשם רבי יוחנן: תפשה מדת הדיון בחוכר מן העכו"ם, ולא תפשה בחוכר מישראל.

מתניתא מסייעא לדין, ומתניתא מסייעא לדין. מתניתא מסייעא לחבריא ולרבי אילא, החוכר שדה מישראל – תורם ונותן לו. רבי מאיר אומר: מעשר ונותן לו. הא רבנן אמרין: קנסו חכמים בחוכר מן העכו"ם, ולא קנסו חכמים בחוכר מישראל. ויש קנס בישראל?

אלא הא חכמי, רבנן אמרי, תפשה מדת הדין בחוכר מישראל. ורבי מאיר אומר: אין, תפסה מדת הדין בחוכר מישראל.

מתניתא מסייע לרבי לא וחבריא, החוכר שדה מן העכו"ם – מעשר ונותן לו. רבי שמעון אומר: תורם ונותן לו. הא רבנן אמרי: תפשה מדת הדין בחוכר מן העכו"ם, ולא תפשה מדת הדין בחוכר מישראל, רבי שמעון אומר:

[דף כ"ז ע"א]

לא תפשה מדת הדין בחוכר מן העכו"ם. אית בר נש דיימר הדיא מילתא? אלא, חכמי, קנסו חכמים בחוכר מן העכו"ם, ולא קנסו חכמים בחוכר מישראל. רבי שמעון אומר: לא קנסו חכמים בחוכר מן העכו"ם.

לפיקה, אם תור העכו"ם ונתגיר, או שמכרן לישראל אחר – מותר לתורם. מאן דאמר תפשה – ניקא. מאן דאמר קנסו, בידו.

אמר רבי יוחנן: מן המסיקין שנו. מתוך שאת אומר לו בן, אף הוא דוחק עצמו ופודה אותה.

הלכה ב'

מתני' כהן ולוי שקיבלו שדה מישראל, בשם שחולקין בחולין – בך חולקין בתרומה.

רבי אליעזר אומר: המעשר שלהן, שעל מנת בן באו.

גמרא מתיבין רבנן לרבי אליעזר: במה קנו? אמר להם: אין אתם מודין לי שאם התנה לו ביניהן, שהן חולקין במעשרות. אפילו התנה, במה קנו? סתמא נעשה באומר: "תלוז מן הפרקע הזה שתיקנו לך מעשרותיו".

אמר (אמרין) ליה: אופנא לית לון, אופנא לית לסתמא, נעשה באומר: "תלוז מן הפרקע הזה שתיקנו לך אחר מעשרה שבו".

תני: כהן מכהן, לוי מלוי. ישראל מישראל – חולקין למעשרות. למי נצרכה? לרבי אליעזר! אף על גב דרבי אליעזר אומר: מעשר שלהן שעל מנת בן באו, מודי הוא הכא שהן חולקין במעשרות.

ישראל שקיבל שדה מכהן, אומר לו: "על מנת שיהיו המעשרות שלי", או "שלה", או "שלי ושלה" – מותר.

כהן שקיבל שדה מישראל, אומר לו: "על מנת שיהיו המעשרות שלי" – מותר. "שלה" – אסור. "שלי ושלה" – אסור. קיבלה מפניו בדרך המקבלין – מותר, ואם לאו – אסור.

בלא כד אין המעשרות שלקח? אלא הכני: "שלי - שלי - שליך - שלי ושלך", אם קיבלה מפנו כדרך המקבלין - מותר. ואם לא - אסור.

ישראל שקיבל שדה מישראל "על מנת שיהו המעשרות של זה" - אסור. "שאמלם אני ואתנם לזה" - מותר.

ולא דא היא קדמיתא? אמר רבי אחא: אם תירצה ביניהן.

[דף כ"ו ע"ב]

אמר רבי יוסי: הא דתימר מותר - כשקיבלה כדרך המקבלין. והן דאת אמר אסור - בשלא קיבלה מפנו כדרך המקבלין.

אתיא דרבי יוסי - כרבי יוחנן, ודרבי אחא - כרבי יוסי בי רבי חנינא. דרבי יוסי בי רבי חנינא אמר: אדם נותן מעשרותיו בטובת הנזיה. רבי יוחנן אמר: אין אדם מביא מעשרותיו בטובת הנזיה.

מאי טעם דרבי יוסי בן חנינא? (במדבר ה, י) ואיש את קדשיו לו יהיו. מה עכיד ליה רבי יוחנן? יתנם לכל מי שירצה.

מתניתין פליגא על רבי יוסי בי רבי חנינא! קונים כהנים ולוים נהנין לי - יטלו בעל כרחו! פתר לה: באומר: "אי איפשי ליתן מתנה כל עיקר!" תדע לך שהוא בן דתנינן: כהנים אלו, לוים אלו נהנין לי - יטלו אחרים.

מתניתין פליגא על רבי יוחנן! אמר הוא ישראל לישראל: "הילך סלע זה, ותן בכור זה לבן בתי כהן". פתר לה: ברוצה ליתנו לשנים כהנים, ובן בתו אחד מהן, והוא אמר: "הילך סלע זו ותן בולן לבן בתי כהן".

בעון קומי רבי ועירא: בהדא כהן לישראל מה דרבי יוסי בן חנינא אמר? לא אגיבון.

רבי חזקיה בשם רבי אחא אמר: הכין אמר לון, על דעתיה דרבי יוסי בן חנינא, כהן לישראל למה הוא אסור? מפני מראית העין אוף רבי יוחנן אית ליה: ישראל לישראל אסור - מפני מראית עין.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: חילול קדשים יש כאן ותמר מפני מראית עין?

ועוד מן הדא דתני: הכהנים וחלויים המסוייעין בבית הגרנות - אין להן לא תרומה ולא מעשר, ואם נתן - הרי זה חלול, שנאמר: ולא יחללו את קדשי בני ישראל, והן מחללין אותן.

יותר מיפן אמרו: תרומתן - אינה תרומה, ומעשרותן - אינן מעשר, והקדישן - אינן הקדש! ועליהן הכתוב אומר (מכילת ג, יא): ראשיה בשחד ושפטו, וכהניה במחיר יורו - המקום מביא עליהן שלש פורענות. הדא הוא דכתיב (שם פסוק יב): לבן בגללכם ציון שדה תחרש וגו'.

מתניתין פליגא על רבי יוחנן! המקדש בתרומות ובמעשרות, ובמתנות, ובמי הטאת, ובאפר הטאת - הרי זו מקודשת, אף על פי ישראל!

פֶּתֶר לָהּ: בְּתֵרוּמָה שֶׁנִּפְלְגָה לוֹ מֵאֲבִי אִמּוֹ בְּחֵן.

כֵּהֵן שֶׁמּוֹכֵר שְׂדֵה לְיִשְׂרָאֵל, וְאָמַר לוֹ: "עַל מִנְתַּ שְׂיֵהִיו הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלִי" – הַמַּעֲשֵׂר שְׁלוֹ. כִּהְיוּ שְׂיִמְכְרָהּ לְכֵהֵן?

נִישְׁמַעֲיֵנָה מִן הָדָא דְרַבִּי אֶבְהוּ בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִקְיִשׁ: הַמּוֹכֵר מַעֲשָׂרוֹת שְׂדֵהוּ לְחֵבִירוֹ – לֹא עָשָׂה בְּלוּם. וְלֹדֵי שִׁפְחָתוֹ לְחֵבִירוֹ – לֹא עָשָׂה בְּלוּם. עוֹבְרֵי בְּהֶמְתּוֹ לְחֵבִירוֹ – לֹא עָשָׂה בְּלוּם. אֲוִיר הוֹרְכָתוֹ לְחֵבִירוֹ – לֹא עָשָׂה בְּלוּם.

אֵלָּא מוֹכֵר לוֹ שְׂדֵה, וּמְשִׁיר לוֹ מַעֲשָׂרוֹתֶיהָ. מוֹכֵר לוֹ שִׁפְחָה, וּמְשִׁיר לוֹ וְלֹדָהּ. מוֹכֵר לוֹ בְּהֶמְתָּה, וּמְשִׁיר לוֹ עוֹבְרָהּ. מוֹכֵר לוֹ הוֹרְכָהּ, וּמְשִׁיר לוֹ אֲוִירָא.

דף כ"ז ע"א

וְהֵיכָד אֶפְשֵׁר לְאָדָם לְמַכּוֹר אֲוִיר הוֹרְכָתוֹ לְחֵבִירוֹ? תִּפְתָּר: בְּאִמְרַי: "תְּלוּשׁ מִן הַחֶרֶבָה הַזֶּה שְׂתַקְנָה לָךְ אֲוִירָה". וְכֹא – קָרַקַע לְפָנָיו, שֶׁהוּא אֹמֵר לוֹ: "תְּלוּשׁ מִן הַקָּרַקַע הַזֶּה שְׂתַקְנָה אֶחָד מַעֲשָׂרָה שָׁבוּ".

כֵּהֵן שֶׁמּוֹכֵר שְׂדֵה לְיִשְׂרָאֵל וְאָמַר לוֹ: "עַל מִנְתַּ שְׂיֵהִיו הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלִי" – הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלוֹ. מֵת – אֵין לְכַנְיֵו בְּמַעֲשָׂרוֹת. "לִי וּלְכַנְיֵו" לִי וּלְיוֹרְשִׁי" – יֵשׁ לוֹ בְּמַעֲשָׂרוֹת, וּלְכַנְיֵו בְּמַעֲשָׂרוֹת, וּלְיוֹרְשִׁי בְּמַעֲשָׂרוֹת.

רַבִּי יוֹדֵן בַּר שְׁלוֹם בְּעָא קוּמֵי דְרַבִּי יוֹסִי: עַד בְּדוֹן בְּיוֹרְשִׁין שֶׁהֵן מְדַבֵּר תּוֹרָה. אֶפְיֵלוּ בְּיוֹרְשִׁין שְׂאִינָן מְדַבֵּר תּוֹרָה?

"שְׂיֵהוּ כָּל הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלוֹ כָּל זְמַן שֶׁהוּא לְפָנָיו" – יְהוּ הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלוֹ כָּל זְמַן שֶׁהוּא לְפָנָיו. מְכָרָה לְאַחֵר – אֵין לוֹ בְּמַעֲשָׂרוֹת. חוֹר וְלִקַּח מִמֶּנּוּ – תַּנִּי רַבִּי הֵיכָא: אֵין לוֹ בְּמַעֲשָׂרוֹת. תַּנִּי רַבִּי הוֹשִׁיעָא: יֵשׁ לוֹ בְּמַעֲשָׂרוֹת.

אֶתְיִין אֵילִין פְּלוּגְתָא בְּאֵילִין פְּלִגְוָתָא. דְּתַנִּינָן תַּפּוּן: שֶׁהַמַּגְרֵשׁ אֶת הָאִשָּׁה וְהַחֲזוּרָה – עַל מִנְתַּ בְּתוֹבְתָהּ הֵרָאשׁוּנָה הַחֲזוּרָה. תַּנָּא רַבִּי חֲנַנְיָ קוּמֵי רַבִּי לֹא: תַּרְיִין אַמּוֹרָאִין, חַד אָמַר: לְבַתּוּבָה אֶכֶּל לֹא לְתַנְאִין. וְהַרְנָא אָמַר: בֵּין לְבַתּוּבָה בֵּין לְתַנְאִין. מֵאֵן דְּאָמַר לְבַתּוּבָה אֶכֶּל לֹא לְתַנְאִין – יֵשׁ לוֹ [אֵין לוֹ] בְּמַעֲשָׂרוֹת. וּמֵאֵן דְּאָמַר בֵּין לְבַתּוּבָה בֵּין לְתַנְאִין – אֵין לוֹ [יֵשׁ לוֹ] בְּמַעֲשָׂרוֹת.

וְהַתַּנִּי: קִיבֵל שְׂדֵה מִכְּהֵנַת – הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלָהּ. נִישְׂאֵת לְיִשְׂרָאֵל – חוֹלְקִין בְּמַעֲשָׂרוֹת. נְתַאֲרַמְלָה אוּ נְתַגְרָשָׁה – חוֹרָה לְתַהִילְתָּה! כָּאֵן – שֶׁמּוֹכֵר. כָּאֵן – שְׁקִיבֵל. וְהַתַּנִּי רַבִּי הֵיכָא: "מְכָרָה" אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבְדִּימָא: תַּפּוּן – יִצְאֵת מְרֻשּׁוֹת שְׁנִיחָם. בְּרַם חֵבָא – יִצְאֵת מְרֻשּׁוֹת מוֹכֵר וְלֹא יִצְאֵת מְרֻשּׁוֹת לֹקַח.

כֵּהֵן שֶׁמּוֹכֵר שְׂדֵה לְיִשְׂרָאֵל, וְאָמַר לוֹ: "עַל מִנְתַּ שְׂיֵהִיו הַמַּעֲשָׂרוֹת שְׁלוֹ אַרְבַּע אוּ חֲמִשׁ שָׁנִים" – יִכּוֹל הוּא לְמַחּוֹת בְּיָדוֹ שְׁלֹא לִימְעָה בְּרַם, שְׁלֹא לְזוֹרְעָה אִיסְמִים, שְׁלֹא לְעִשׂוֹתָהּ שְׂדֵה קָנִים. "שְׁלִי לְעוֹלָם" – אֵינוֹ יִכּוֹל לְמַחּוֹת בְּיָדוֹ שְׁלֹא לִימְעָה בְּרַם, שְׁלֹא לְזוֹרְעָה אִיסְמִים, שְׁלֹא לְעִשׂוֹתָהּ שְׂדֵה קָנִים.

אתא עובדא קומי רבי אחא בר לא: ותייבב מיתן ליה חד מן עשרתי דקניא.

ישראל שמכר שדה לכהן, ואמר לו: "על מנת שיהיו המעשרות שלי ארבע וחמש שנים" – מותר. לעולם – אסור, שאין בהן עושה בהן.

כהן שמכר שדה לישראל, ואמר לו: "על מנת שיהיו המעשרות שלך ארבע או חמש שנים" – אסור. הלא את אמר: מותר, והלא את אמר: אסור! כאן – זיכהו בדבר שהוא ברשותו. וכאן – זיכהו בדבר שאינו ברשותו!

הלכה ג'

מתני' ישראל שקבל מכהן ומלוי – המעשרות לבעלים. רבי ישמעאל אומר: הפרתני שקיבל שדה מירושלמי – מעשר שני של ירושלמי. והכמים אומרים: יכול הוא הפרתני

[דף כ"ז ע"ב]

לעלות ולקבלו בירושלים.

גמרא על דעתיה דרבי ישמעאל, אילו בהן טמא שהיה שותף עם בהן טהור, שפוא אין חולקין במעשרות? תמן – יכול הוא לומרן לכהן טהור אחר. ברם הלא – יכול [צריד] הפרתני לעלות ולקבל בירושלים.

הלכה ד'

מתני' המקבל זיתים לשמן, בשם שחולקין ובהולין – כד חולקין בתרומה. רבי יהודה אומר: ישראל שקבל מכהן ומלוי זיתים לשמן, או למחצית שכן – המעשרות לבעלים.

גמרא רבי יהודה עבד זיתים בקרקע, ורבניו לא עבדו זיתים בקרקע. מעתה, אין יסבור רבי יהודה כרבי אליעזר, ורבי אליעזר אומר: המעשרות שלהן, שעל מנת בן באו, והכי בהן ולוי שקבלו שדה מישראל – המעשרות שלהן, שעל מנת בן באו.

פרתו של כהן שהיתה שימא אצל ישראל, וילדה בכור – תכבור לכהן; דברי רבי יהודה. והכמים אומרים: אין תכבור אלא לשניהן.

אמר להן רבי יהודה: אי אתם מודים לי במעשרות שדהו שהוא שלוי? אמרו לו: מפני שהשדה – גופה לכהן, והפרה – גופה לשניהן. אף הפרה, אם היתה גופה לכהן – תכבור לכהן.

ותני בן: השם באחריות שניהן, והמוכר [והמקבל] באחריות הנותן.

כהן שנתן מעות לישראל ליקח לו בהן פירות למחצית שכן, אומר לו: "הותירו או פחתו – שלי, והמעשרות – שלך" – מותר.

ישראל שנתן מעות לכהן ליקח לו בהן פירות למחצית שכן, אומר לו: "הותירו או פחתו – שלי, והמעשרות – שלך" אם נתן לו שכן – מותר, ואם לאו – אסור.

ישראל שהיה מוזכר ותיים בששים לוג טבולים, אמר לו: תנם לי, ואני נותן לך ששים לוג מתוקנין – מותר. ששים לוג טבולין, ואני ואת חולקין את הפעשרות – אסור. כדו – יהב ליה פוליה מותר, כדו – יהב לה פלגא אסור!

אמר רבי יוסי: באן – במרויח לו, ותני בן: אם הניח מרויח לו – אסור משום רבית, ומשום ביוון קדשים.

הלכה ה'

מתני' בית שמאי אומרים: לא ימכר אדם את זיתיו אלא לחבר. בית הלל אומרים: אף למעשר. וצנועי בית הלל היו נוהגין כדברי בית שמאי.

גמרא אמר רבי יוחנן: טעמא דבית הלל, דרף בני אדם לזבל זיתיהן עמונין אלא על ידי עילה. בית הלל פדענתו, דתנינן: לא ימכור לו פרה חורשת בשביעית, ובית הלל מתירין מפני שיכולין לשחמו, ואורחיה דבר נש מיכוס תורא דידיה? על ידי עילה.

ושוין, שהוא מוכר לו שיכלין לעיסתו, אף על פי שיודע שאינו עושה אותו בטהרה.

[דף כ"ח ע"א]

תני: שוין, שאין מוכרין גדיש של חטין ועביט של ענבים ומעטן של זתים אלא לחבר, ולמי שהוא יודע שהוא עושה אותו בטהרה.

ועביט של ענבים לא תורה היא? לית הדיא פליגא על רבי יוחנן? דרבי יוחנן אמר: בשם שאמרו: קטן – חומריין. כד אמרו: מעטין של זיתים – חומריין.

רבי חזקיה אמר רבי יונה בשם רבי ירמיה: מה פליגינן? בחיבורין, לפי שבכל מקום נשוד – חיבור. מעוד – אינו חיבור. וכא, אפילו מעוד – חיבור. הא הכשירן – תורה.

קם רבי יונה עם רבי ירמיה, אמר לו, את אמרת הדיא מילתא? אמר ליה: אין מיני, אפילו הכשירן – הן חומריין.

והתני: שוין, שאין מוכרין גדיש של חטין ועביט של ענבים ומעטן של זתים אלא לחבר, ולמי שהוא יודע שהוא עושה אותו בטהרה. ועביט של ענבים לא תורה היא? ודכוותה, מעטן של זתים תורה היא!

מאי כדון? תיפתר ברבי מאיר, דרבי מאיר אמר: המזהל – במשקה. אמר רבי זעירא: טעמא דבית שמאי, אין דרף חבר לחיות מוכר זיתים אלא למעשר.

מהו צנועי? בשירי. אמר רב הסדא: כד שנינו, שהכשר – נקרא צנועי.

הלכה ה'

מתני' שנים שבצרו את פרמיהן לתוך גת אחת, אחד מעשר ואחד שאינו מעשר, המעשר – מעשר את שלו וחלקו בכל מקום שהוא.

גמרא אמר רבי אלעזר: דרבי מאיר היא! דרבי מאיר אמר: לא התירו למפור דמאי אלא לסיטון בלבד. הוא פתר לה: המעשר מעשר את שלו – ודאי, והלקו בכל מקום שהוא – דמאי. רבי יונה בעי: מוכר ודאי ומתקן דמאי?

[דף כ"ח ע"ב]

אין לך אלא פההיא דאמר רבי יוחנן: דברי הכל היא! המעשר מעשר את שלו – ודאי, והלקו בכל מקום שהוא – דמאי. וחצי חלקו שביד חבירו משליו [שבידו משל חבירו] – דמאי.

הלכה ו'

מתני' שנים שקבלו שדה באריות, או שירשו, או שנשתתפו – יכול הוא לומר לו: "טול אתה הפנים שבמקום פלוני, ואני הפנים שבמקום פלוני". "אתה יין שבמקום פלוני, ואני יין שבמקום פלוני". אכל לא יאמר לו: "טל אתה הפנים, ואני שעורים". "טול אתה יין, ואני אטול את השמן".

חבר ועם הארץ שירשו אביהם עם הארץ – יכול הוא לומר: "טול אתה הפנים שבמקום פלוני, ואני הפנים שבמקום פלוני". "אתה יין שבמקום פלוני, ואני יין שבמקום פלוני". אכל לא יאמר לו: "טול אתה הפנים, ואני שעורים". "טול אתה חלה, ואני אטול את הניבש".

גמרא תני: ישראל ועכו"ם שקנו שדה בסוריא – הרי הוא כמטב וקמעשר מעורבין זה בזה; דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: חלקו של ישראל – הניב, חלקו של עכו"ם – פטור.

רבי יסא בשם רבי הנינא: מה פליגינן? בשחלקו שדה בקמתה. אכל אם חלקו גדיש, אף רבן שמעון בן גמליאל מודה לרבי, שכל קלח וקלח – של שותפות היא.

אמר רבי יונה, רבי יוסי בשם רבי יוחנן: מה פליגינן? בשחלקו שדה בקמתה. אכל אם חלקו עמרים, אף רבן שמעון בן גמליאל מודה לרבי, שכל קלח וקלח – של שותפות היא.

על דעתיה דרבי יונה, מה בין גדיש מה בין עמרים? בקוצר כל שהוא ומניח לפניו.

אמר רבי הושעיא: תדא דתימא – שקנו על מנת שלא לחלוק. אכל אם קנו על מנת לחלוק, אף רבי מודה לרבן שמעון בן גמליאל – שזה חלק מגיע לו משעה ראשונה.

אמר רבי יוסי: מליהון דרבנן פליגינן! דאמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן: והאחיזן השותפין – מהלוקת רבי ורבן שמעון בן גמליאל. האחיזן השותפין לא לחלוק הו?

הלכה ז'

מתני' גר ועכו"ם שירשו את אביהן עכו"ם – יכול הוא לומר לו: "טול אתה עבודה זרה, ואני אטול את המעות". "אתה יין נסך, ואני פירות". אם משבאו לרשות הגר – אסור.

המוכר פרות בסוריא, ואמר: "משל ארץ ישראל הן" – חייב לעשר. "מעושרין הן" – נאמן, שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. "משלי הן" – חייב לעשר. "מעושרין הן" – נאמן, שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. אם ידוע הוא שיש לו שדה בסוריא – חייב לעשר.

גמרא ישראל ועבדו"ם שקנו ביתו של עבדו"ם והיה שם בין נסד ועבודה זרה ומעות – לא יאמר לו: "טול אתה בין נסד ועבודה זרה, ואני מעות".

אמר רבי יוחנן: לא סוף דבר בין נסד ועבודה זרה ומעות, אלא אפילו היו שם שני צלמין, אחד עשוי כמין דלופקי, ואחד שאינו עשוי כמין דלופקי – לא יאמר לו: "טול אתה את שאינו עשוי כמין דלופקי, ואני נטיל את העשוי כמין דלופקי".

אמר רבי זעירא: ויאותו! אילו חבר ועם הארץ שירשו את אביהן עם הארץ, והיו שם פירות מוכשרין ופירות שאינו מוכשרין, שפא אומר לו: "טול אתה את המוכשרין ואני נטיל את שאינו מוכשרין?"

והא מתניתא פליגא: "טול אתה עבודה זרה, ואני מעות". "אתה בין נסד, ואני פירות!" אמר סיפא וליה היא פליגא. אם משבאו לרשות הגר – אסור. והכא מפיון שקנה – כמי שנכנס לרשותו!

עקימם הגר הילק עם אחיו, והחמיר על עצמו והוליד הננייה לים המלח.

תלתא אמורין, חד אמר: דמי עבודה זרה הוליד לים המלח, והרנא אמר: דמי חלקו של עבודה זרה הוליד לים המלח. והרנא אמר: עבודה זרה עצמה הוליד לים המלח. אלא בשביל לעקור עבודה זרה מבית אבא.

[דף כ"ט ע"א]

מתני' עם הארץ שאמר לחבר: "קח לי אגודת ירק". "קח לי גלוסקין אחד" לוקח סתם – פטור. אם אמר: "זו שלי, וזו של חברי" ונתערבו – הויב לעשר אפילו הן מאה.

גמרא תמן תנינן: נאמנין על הלקט ועל השכחה ועל הפאה בשעתן. והכא את אמר הכין? תמן – שתיקונו [שתיקותו] – פטור. ברם הכא שתיקונו [שתיקותו] – חייב. ותני בן: את שתיקונו [שתיקותו] – פטור. נאמן להקל [להחמיר]. ברם הכא, פירושו להקל – (אינו) נאמן.

תני: עבדו"ם שהיה צונח ואומר: "בואו וטלו לכם ממני פירות" "ערלה הן" "נמט רבעי הן!" – אינו נאמן. אם אמר: "מעבדו"ם פלוגי הבאתים" – נאמן להחמיר; דברי רבי. והכמים אומרים: דברי העבדו"ם לא מעלין ולא מורידין.

רבי יודן בעי: יהיה צונח לפי תוכו. רבי יודן בעי: ממה דתימא כותי – כעבדו"ם. דאיתפלגון: כותי – אינו כעבדו"ם; דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כותי – כעבדו"ם לכל דבר.

אמר רבי בון בר חייא: והוא שיהא רוב מכנסו משלו.

ישראל שהיה לו ארים בסוריא ושילח לו פירות, ואמר: "הרי אלו מעושירין" – אני אומר: מן השוק לקח. והוא – שיהא אותו המין מצוי בשוק. לא סוף דבר בשאין לו מאותו המין בתוך שדהו, אלא אפילו יש לו מאותו המין בתוך שדהו, מפיון שאותו המין מצוי בשוק – מותר.

מִסְכַּת אֵהְלוֹת פְּרָק תְּשִׁיעִי

א. רבי אליעזר אומר: זויר, והמת תחת כרסו של גמל - אין הזויר מגלח עליו, ואין חזבים עליו על טמאת מקדש וקדשיו:

ב. טמאה שהיא נתונה בכתל, מחצה על מחצה. וכן עדר בהמה חיה ועוף. וכן בעלי חיים שהיו מהלכין זה אחר זה, אפלו ראשו של זה בין רגליו של זה, וראשו של זה בין רגליו של זה - אין הזויר מגלח עליהן, ואין חזבין עליהן על טמאת מקדש וקדשיו:

ג. נדחק ברחים שהעובד כוכבים בתוכה ושהנדה בתוכה, בגדיו - טמאין מדרס. איזו היא הרחם? כל שעוקרין אותה ודוחפים אותה ממקומה, ולענין טמא מת - בגדיו נכנסים בפותח טפח:

ד. ואלו הן סככות: אילן המסך על הארץ. רבי יהודה אומר: רואין את התחתונות כאלו הן עולות למעלה, ואת העליונות כאלו הן יורדות למטה, ואם היו נוגעות זו בזו בפותח טפח - מביאות וחוצצות. ואלו הן פרעות: פרע היוצא מן הגדר. היו נתונות על גבי הגדר, רבי יהודה אומר: רואין אותן כאלו אבנים כבושות עליהן. התריפו, רואין אותן כאלו הן שפודין של מתכת. ואם היו מבדלות זו מזו, אם יכולות לקבל את המעזיבה רפה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: מעזיבה בינונית. רבי יהודה אומר: אם מכניס את החוט לצד זה ויצא לצד אחר ונוגע, אף על פי שאין מכון - הרי זה מביא:

ה. רבי יוסי אומר: חבילי המטה וסריגי חלונות, חוצצים את הבית ואת העליה, שלא תעבור הטמאה לצד השני. היו נתונין על גבי המת באויר, המאהיל כנגד הנקב - טמא, ושלא כנגד הנקב - טהור, מפני שהטמאה יוצאה באיזו דרך שנכנסה. רבי יהודה אומר: אם יכולין לקבל מעזיבה הבינונית - חוצצין. היו נתונין בתוך הבית - הרי אלו חוצצין, שאני רואה את הקורות

כאלו הן יורדות וסותמות. רבי יוסי אומר: תבה שהיא מלאה פלים, וזרקה על גבי בזית מן המת - טמאין, שאלו היתה נתונה על גבי המת באויר - טהורין:

ו. נסר שצף על פני המים, וטמאה בצד זה, כלים שבצד זה - טהורין. רבי יעקב אומר: רואין את הנסר שאם ירד וישב, ויש תחתיו רבוע טפח על טפח על רום טפח, טמאה בצד זה, כלים שבצד זה - טמאים: שלשה בתים זה לפנים מזה, כחצי זית בפנימי או באמצעי, וכחצי זית בחיצון, החיצון - טמא, הפנימי והאמצעי - טהורין. כחצי זית בפנימי או כחצי זית באמצעי, הפנימי - טהור, והחיצון והאמצעי - טמאין. אומר רבי יהודה: אני אומר דבר אחד, והם אמרו דבר אחד. אני אומר להן: מודה רבי אליעזר לרבי יהושע בשתי חביות שהן פתוחות לבית - שהבית טמא, על מה נחלקו? על שני חדרים של בית, שרבי אליעזר מטהר, ורבי יהושע מטמא. והם אמרו לי: מודה רבי יהושע לרבי אליעזר בשני חדרים הפתוחין לתוך הבית, שהבית - טהור. על מה נחלקו? על שתי חביות, שרבי אליעזר מטהר, ורבי יהושע מטמא:

מִסְכַּת אֵהְלוֹת פְּרָק עֶשְׂרִי

א. פורת פחותה שבתוך הבית וכפישה נתונה על פיה, רבי יהודה אומר: מצלת. וחכמים אומרים: אינה מצלת. שרבי יהודה אומר: כשם שהנסר לארץ, כך כפישה מצלת. היתה מטה על צדה בפותח טפח, הכל מודים שאינה מצלת:

ב. עמוד של קדרות שהוא עומד בתוך הבית מן הארץ ועד הקורות, שוליה של זו על פיה של זו, ושוליה של זו על פיה של זו, אם אין בין קדרות העליונות לקורות פותח טפח, ובין שולי הקדרות לארץ פותח טפח, טמאה בתוכו - הבית טמא, טמאה בבית מה שבתוכו - טהור, שדרך הטמאה לצאת ואין דרך הטמאה לכנס. אם יש בין פי העליונה לקורות פותח טפח, ובין שולי

הַקְדָּרוֹת לְאַרְץ פּוֹתֵי טַפַּח, טַמְאָה בְּתוֹכוֹ - הַבֵּית טַמָּא, טַמְאָה בְּבֵית - מֵה שְׁבִתוֹכָן טַמָּא. הִיְתָה אַחַת טַמְאָה וְנִתְּנָה בְּאַמְצַע, וַיֵּשׁ בְּמִקְוֶמָה טַפַּח עַל טַפַּח בְּרוּם טַפַּח, טַמְאָה בְּתוֹכָהּ - הַבֵּית טַמָּא. טַמְאָה בְּבֵית, מֵה שְׁבִתוֹכָן - טַמָּא:

ג. פִּיטוּס שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַבֵּית מִן הָאָרֶץ וְעַד הַקְּדוּרוֹת, אִם אֵין בֵּין פִּיּו לְקוּרוֹת פּוֹתֵי טַפַּח, וּבֵין שׁוּלְיּו לְאַרְץ פּוֹתֵי טַפַּח, טַמְאָה בְּתוֹכוֹ - הַבֵּית טַמָּא. טַמְאָה בְּבֵית, מֵה שְׁבִתוֹכֹו טְהוֹר, שְׁדָרָךְ הַטַּמְאָה לְצֵאת וְאֵין דְּרָכָה לְכַנֵּס. אִם יֵשׁ בֵּין פִּיּו לְקוּרוֹת פּוֹתֵי טַפַּח, וּבֵין שׁוּלְיּו לְאַרְץ פּוֹתֵי טַפַּח, טַמְאָה בְּתוֹכוֹ - הַבֵּית טַמָּא, טַמְאָה בְּבֵית - מֵה שְׁבִתוֹכֹו טַמָּא. הִיְה פִּיּו צֵר, וְאֵין בֵּין הוֹגְנו לְקוּרוֹת פּוֹתֵי טַפַּח - אֵינו מְצִיל, עַד שִׁיְהִיָּה בְּאוּגְנו פּוֹתֵי טַפַּח. הִיְה שׁוּלְיּו חֲדִין, וְאֵין בֵּין שׁוּלְיּו לְאַרְץ פּוֹתֵי טַפַּח - אֵינו מְצִיל, עַד שִׁיְהִיָּה בְּשׁוּלְיּו פּוֹתֵי טַפַּח. הִיְתָה כְּנֶרֶת פְּחוּתָהּ פְּקוּקָה בְּקֶשׁ, אֶפְלו גְבוּהָה מִן הָאָרֶץ אִמָּה - הִרִי זֹו מְצֵלֵת:

ד. כְּנֶרֶת פְּחוּתָהּ שֶׁהִיא עוֹמֵדֵת בְּתוֹךְ הַפֶּתַח - סוֹתְמֵת אֶת כָּל הַפֶּתַח. אִם אֵין בֵּין פִּיָּה לְשִׁקּוֹף פּוֹתֵי טַפַּח, וּבֵין שׁוּלְיָה לְאַרְץ פּוֹתֵי טַפַּח, טַמְאָה בְּתוֹכָהּ - הַבֵּית טְהוֹר, טַמְאָה בְּבֵית - מֵה שְׁבִתוֹכָה טַמָּא, שְׁדָרָךְ הַטַּמְאָה לְצֵאת וְאֵין דְּרָכָה לְכַנֵּס. אִם יֵשׁ בֵּין פִּיָּה לְשִׁקּוֹף פּוֹתֵי טַפַּח וְטַמְאָה בְּתוֹכָהּ - הַבֵּית טַמָּא. טַמְאָה בְּבֵית - מֵה שְׁבִתוֹכֹו טַמָּא. אִם יֵשׁ בֵּין דּוּפְנוּתִיהָ לְפְצִימֵין פּוֹתֵי טַפַּח, וּבֵין שׁוּלְיָה לְאַרְץ פּוֹתֵי טַפַּח, טַמְאָה בְּתוֹכָהּ - הַבֵּית טְהוֹר, טַמְאָה בְּבֵית - מֵה שְׁבִתוֹכָה טְהוֹר:

ה. שְׁתֵּי כְּנֶרֶת שֶׁהֵן עוֹמֵדוֹת בְּתוֹךְ הַפֶּתַח, וְסוֹתְמוֹת אֶת כָּל הַפֶּתַח, שׁוּלְיָה שֶׁל זֹו עַל פִּיָּה שֶׁל זֹו, אִם אֵין בֵּין הַעֲלִיּוֹנָה לְשִׁקּוֹף פּוֹתֵי טַפַּח, וּבֵין הַתַּחְתּוֹנָה לְאַרְץ פּוֹתֵי טַפַּח, טַמְאָה בְּתוֹכֶם - הַבֵּית טְהוֹר, טַמְאָה בְּבֵית - מֵה שְׁבִתוֹכֶם טַמָּא, וְכֻלִּים שְׁבִינִיָּהֵן - טַמְאִין. אִם יֵשׁ בֵּין דּוּפְנוּתִיהֵן לְפְצִימֵין פּוֹתֵי טַפַּח, וּבִינֵיהֵן לְאַרְץ פּוֹתֵי טַפַּח, טַמְאָה

בְּתוֹכֶם - הַבֵּית טְהוֹר, טַמְאָה בְּבֵית - מֵה שְׁבִתוֹכֶם טְהוֹר. טַמְאָה בְּתוֹךְ אֶחָד מֵהֶם, הִיא - טַמְאָה, וְהַבֵּית וְחִבְרָתָהּ - טְהוֹרִין. וְכֵן פִּיָּה שֶׁל זֹו עַל גֵּב שׁוּלְיָה שֶׁל זֹו, וְכֵן שׁוּלְיָה שֶׁל זֹו עַל גֵּבֵי פִיָּה שֶׁל זֹו. וְאֵיזְהוּ מַחְלָחֵלֵת? כָּל שֵׁישׁ לָהּ טַפַּח מֵאַרְבַּע רִוּחוֹתֶיהָ וּמִשְׁנֵי רִוּחוֹת זֹו כְּנֶגֶד זֹו. אֵיזוֹ הִיא אֶפְצוּהָ? כָּל שְׁאֵין לָהּ טַפַּח מִרוּחַ אַחַת. מִדָּדָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּטַמְאָה תַּחַת הַפְּקוּק - טַמְאָה בּוֹקַעַת וְעוֹלָה בּוֹקַעַת וַיּוֹרְדָת:

ו. הִיְתָה יּוֹשְׁבֵת עַל שׁוּלְיָה בְּאֹויר, טַמְאָה בְּתוֹכָהּ, הַנוֹגַע בָּהּ מִכָּל מְקוֹם - טַמָּא; דְּבַרִּי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵינו מְטַמָּא אֶלָּא כְּנֶגֶד כְּסוּיּו בְּלֶבֶד, הִיְתָה כְּפּוּיָה עַל פִּיָּה, הַנוֹגַע בָּהּ מִכָּל מְקוֹם - טַמָּא:

ז. אֲרוֹן שֶׁהוּא חֻקּוֹק בְּסַלַע וּמְכַסָּה, הַנוֹגַע בָּהּ מִכָּל מְקוֹם - טְהוֹר, וְאֵינו מְטַמָּא אֶלָּא כְּנֶגֶד כְּסוּיּו בְּלֶבֶד. לְמָה זֶה דוּמָה? לְבוֹר גְּדוֹל מְלֵא מַתִּים וְאֶבֶן גְּדוֹלָה נִתְּנָה עַל פִּיָּה, שְׁאֵינו טַמָּא אֶלָּא כְּנֶגֶד חֲלָלָה בְּלֶבֶד. הִיְתָה כְּנֹוּיָה כְּכּוֹתֵלָה שֶׁל נֶפֶשׁ, אִם הִיְתָה נִרְאֵית כָּל שֶׁהִיא לְתוֹךְ הַנֶּפֶשׁ, הַנִּכְנָס לְתוֹכָהּ - טַמָּא, וְאִם לֹאו - אֵינו טַמָּא אֶלָּא כְּנֶגֶד כְּסוּיָה בְּלֶבֶד. בְּנֵה נֶפֶשׁ עַל גְּבַהּ, הִרִי הִיא כְּקַבֵּר סְתוּם וּמְטַמָּא מִכָּל סִבְיָיָה. הַעֲשׂוּיָה כְּמִין דְּלוֹסְקוֹת, הַנוֹגַע בָּהּ מִכָּל מְקוֹם - טְהוֹר, הַנוֹגַע בְּשׁוּהָ שְׁלָהּ, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמָּא. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: מְטַפַּח וְלִמְטָה - טְהוֹר. מְטַפַּח וְלִמְעָלָה - טַמָּא, מְטַפַּח וְלִמְטָה - טְהוֹר, שְׁאֵין מְעֻלִין עוֹלִין גְבוּהָ מִן הָאָרֶץ פְּחוּת מְטַפַּח:

ח. חֻבֵית שֶׁהִיא יּוֹשְׁבֵת עַל שׁוּלְיָה בְּאֹויר, וְכֻזֵּית מִן הַמֵּת נִתּוֹן תַּחְתֶּיהָ כְּנֶגֶד קוֹרְקוּרִיתָהּ - טַמְאָה בּוֹקַעַת וְעוֹלָה בּוֹקַעַת וַיּוֹרְדָת, וְהַחֻבֵית - טַמְאָה. כְּזֵית מִן הַמֵּת, מְקַצְתוֹ נִתּוֹנָה תַּחַת דּוּפְנָהּ, וּמְקַצְתוֹ נִתּוֹן תַּחַת קוֹרְקוּרִיתָהּ, כְּנֶגֶד קוֹרְקוּרִיתָהּ - הַכֹּל טַמָּא, כְּנֶגֶד דּוּפְנָהּ כָּל שֶׁכְּנֶגֶד הַטַּמְאָה בֵּין מְלַמְעָלָה בֵּין מְלַמְטָה - טַמְאָה, וְכָל שְׁאֵינו כְּנֶגֶד הַטַּמְאָה, בֵּין מְלַמְעָלָה בֵּין מְלַמְטָה - טְהוֹר. וְאִם יֵשׁ בְּדוּפְנָהּ פּוֹתֵי טַפַּח, הַכֹּל

תּוֹכָה וְגִבָּה - טְהוֹר, בְּתוֹכָה אוֹ עַל גִּבָּה - הַכֵּל טָמֵא, שְׁאֵם תַּעֲלָה וּשְׁפָתֶיהָ אוֹכְלוֹת בְּשִׁקּוּף כֹּל שֶׁהוּא. טָמְאָה תַּחְתִּיָּה וְהִיא רוֹצֵצֶת - טָמְאָה בּוֹקֵעַת וְעוֹלָה בּוֹקֵעַת וַיּוֹרְדָת. הִיתָה גְבוּהָה מִן הָאָרֶץ טָפַח, אִם יֵשׁ בְּדוֹפְנָה פּוֹתֵי טָפַח, וְטָמְאָה תַּחְתִּיָּה אוֹ בְּבִית אוֹ בְּתוֹכָה אוֹ עַל גִּבָּה - הַכֵּל טָמֵא. אֵין בְּדוֹפְנָה פּוֹתֵי טָפַח, טָמְאָה תַּחְתִּיָּה, תַּחְתִּיָּה - טָמֵא, וְגִבָּה וְהַבֵּית - טְהוֹר, מִפְּנֵי שְׁנִצְלָת עִם דּוֹפְנֵי שֵׁל אֱהֵל. בְּתוֹכָה אוֹ עַל גִּבָּה - הַכֵּל טָמֵא, תּוֹכָה וְגִבָּה וְהַבֵּית טְהוֹרִין, מִפְּנֵי שְׁנִצְלָת עִם דּוֹפְנֵי שֵׁל אֱהֵל. בְּתוֹכָה אוֹ עַל גִּבָּה - הַכֵּל טָמֵא וְהַבֵּית טְהוֹר. בְּבִית - הַכֵּל טָמֵא:

ה. הִיתָה נְתוּנָה תַּחַת אֲרָבָה, שְׁאֵם תַּעֲלָה וּשְׁפָתֶיהָ נוֹגְעוֹת בַּתְּקָרָה כֹּל שֶׁהוּא, טָמְאָה תַּחְתִּיָּה וְהִיא רוֹצֵצֶת - טָמְאָה בּוֹקֵעַת וְעוֹלָה בּוֹקֵעַת וַיּוֹרְדָת. הִיתָה גְבוּהָה מִן הָאָרֶץ טָפַח וְטָמְאָה תַּחְתִּיָּה אוֹ בְּתוֹכָה אוֹ עַל גִּבָּה - הַכֵּל טָמֵא, שְׁאֵם תַּעֲלָה עוֹלָה וַיּוֹשְׁבַת בְּאֲרָבָה, וְאוֹפֵצֶת עַל כֹּל הָאֲרָבָה וְטָמְאָה תַּחְתִּיָּה, וְהִיא רוֹצֵצֶת - טָמְאָה בּוֹקֵעַת וְעוֹלָה בּוֹקֵעַת וַיּוֹרְדָת. הִיתָה גְבוּהָה מִן הָאָרֶץ טָפַח, טָמְאָה תַּחְתִּיָּה אוֹ בְּבִית, תַּחְתִּיָּה וְהַבֵּית - טָמֵא, תּוֹכָה וְגִבָּה - טְהוֹר, בְּתוֹכָה אוֹ עַל גִּבָּה - כְּנִגְדוֹ עַד לְרִקְיעַ - הַכֵּל טָמֵא, שְׁאֵם תַּעֲלָה עוֹלָה וְהוֹלֶכֶת, וְנוֹגַע בְּאֲרָבָה בְּפּוֹתֵי טָפַח וְטָמְאָה תַּחְתִּיָּה וְהִיא רוֹצֵצֶת - טָמְאָה בּוֹקֵעַת וְעוֹלָה בּוֹקֵעַת וַיּוֹרְדָת:

ו. הִיתָה גְבוּהָה טָפַח, וְטָמְאָה תַּחְתִּיָּה אוֹ בְּבִית, תַּחְתִּיָּה וְהַבֵּית - טָמֵאִין, תּוֹכָה וְגִבָּה - טְהוֹרִין, מִפְּנֵי שְׁנִצְלָת עִם דּוֹפְנֵי שֵׁל אֱהֵל. בְּתוֹכָה אוֹ עַל גִּבָּה - הַכֵּל טָמֵא, שְׁאֵם תַּעֲלָה עוֹלָה וְהוֹלֶכֶת. בְּאֲרָבָה, וְנוֹגַע בְּאֲרָבָה בְּפָחוֹת מִפּוֹתֵי טָפַח וְטָמְאָה תַּחְתִּיָּה וְהִיא רוֹצֵצֶת - טָמְאָה בּוֹקֵעַת וְעוֹלָה בּוֹקֵעַת וַיּוֹרְדָת:

ז. הִיתָה גְבוּהָה מִן הָאָרֶץ טָפַח, טָמְאָה תַּחְתִּיָּה, תַּחְתִּיָּה - טָמֵא, תּוֹכָה וְגִבָּה וְהַבֵּית - טְהוֹרִין, מִפְּנֵי שְׁנִדּוּגִית כְּשִׁפּוּעֵי אֱהֵלִים.

טָמֵא. שְׁנֵי חֲצָאֵי זִיתִים, אֶחָד נִתּוּן תַּחַת דּוֹפְנָה, וְאֶחָד נִתּוּן תַּחַת קוֹרְקוּרִיתָה, אֶפְלוּ כְּנִגְדַּת הַטָּמְאָה בֵּין מְלַמְעָלָה בֵּין מְלַמְטָה - טְהוֹר. הִיָּה זֶה שְׁנִתּוּן תַּחַת דּוֹפְנָה מִשּׁוּף תַּחַת קוֹרְקוּרִיתָה - כְּאֵלוּ כְּלוּ תַּחַת קוֹרְקוּרִיתָה. הִיָּה זֶה שְׁנִתּוּן תַּחַת קוֹרְקוּרִיתָה מִשּׁוּף תַּחַת דּוֹפְנָה - כְּאֵלוּ כְּלוּ תַּחַת דּוֹפְנָה. בְּתוֹכָה תַּחַת דּוֹפְנָה, וְאֵין בְּדוֹפְנָה וְאוֹגְנָה פּוֹתֵי טָפַח, כֹּל שְׁכַנְגַּד הַטָּמְאָה, בֵּין מְלַמְעָלָה וּבֵין מְלַמְטָה - טָמֵא, וְכֹל שְׁאִינוּ כְּנִגְדַּת הַטָּמְאָה, בֵּין מְלַמְעָלָה וּבֵין מְלַמְטָה - טְהוֹר. וְאִם יֵשׁ בְּדוֹפְנָה וְאוֹגְנָה פּוֹתֵי טָפַח - הַכֵּל טָמֵא. הִיתָה מְלֵאָה אוֹכְלִין וּמְשַׁקִּין וּמְקַפֵּת צְמִיד פְּתִיל, וְנִתּוּנָה עַל גְּבֵי הַמַּת בְּאֵוִיר, כְּלִים שְׁלַמְעָלָה וְשְׁלַמְטָה הִימְנָה - טָמֵאִין, וְהַאוֹכְלִין וְהַמְשַׁקִּין שְׁבִתּוֹכָה - טְהוֹרִין, הִיתָה מְטָה עַל צִדָּה בְּאֵוִיר - הָרִי כְּכוֹרֵת לְכֹל דְּבָר:

מִסְכַּת אֱהֵלוֹת פָּרָק אֶחָד עָשָׂר

א. קִדְרָה שֶׁהִיא נְתוּנָה בְּצַד הָאֶסְקָפָה, שְׁאֵם תַּעֲלָה וּשְׁפָתֶיהָ מְשׁוֹכוֹת מִן הַשִּׁקּוּף כֹּל שֶׁהוּא - טָמְאָה בּוֹקֵעַת וְעוֹלָה בּוֹקֵעַת וַיּוֹרְדָת:

ב. הִיתָה גְבוּהָה מִן הָאָרֶץ טָפַח וְטָמְאָה תַּחְתִּיָּה, בְּתוֹכָה אוֹ עַל גִּבָּה - הַכֵּל טָמֵא וְהַבֵּית טְהוֹר. בְּבִית, אִינוּ טָמֵא אֱלָא הַבֵּית בְּלִבָּד, שְׁאֵם תַּעֲלָה וְדוֹפְנָה נוֹגַעַת בְּשִׁקּוּף בְּפָחוֹת מִפּוֹתֵי טָפַח כֹּל שֶׁהוּא. טָמְאָה תַּחְתִּיָּה וְהִיא רוֹצֵצֶת - טָמְאָה בּוֹקֵעַת וְעוֹלָה בּוֹקֵעַת וַיּוֹרְדָת:

יא, ג. הִיתָה גְבוּהָה מִן הָאָרֶץ טָפַח וְטָמְאָה תַּחְתִּיָּה, תַּחְתִּיָּה טָמֵא, תּוֹכָה וְגִבָּה - הַבֵּית טְהוֹר, מִפְּנֵי שְׁנִצְלָת עִם דּוֹפְנֵי שֵׁל אֱהֵל. בְּתוֹכָה אוֹ עַל גִּבָּה - הַכֵּל טָמֵא וְהַבֵּית טְהוֹר. טָמְאָה בְּבִית - אִינוּ טָמֵא אֱלָא הַבֵּית, שְׁאֵם תַּעֲלָה וְדוֹפְנָה נוֹגַעַת בְּשִׁקּוּף בְּפּוֹתֵי טָפַח, טָמְאָה תַּחְתִּיָּה וְהִיא רוֹצֵצֶת - טָמְאָה בּוֹקֵעַת וְעוֹלָה בּוֹקֵעַת וַיּוֹרְדָת:

ד. הִיתָה גְבוּהָה מִן הָאָרֶץ טָפַח, טָמְאָה תַּחְתִּיָּה אוֹ בְּבִית - תַּחְתִּיָּה וְהַבֵּית טָמֵא,

בתּוֹכָה אוּ עַל גִּבָּה - הַכֵּל טָמֵא, וְהַבֵּית טָהוֹר. בַּבַּיִת, אֵין טָמֵא אֶלָּא הַבַּיִת:

ח. אַרְבֵּה שֶׁהִיא לְאוֹר וּבָה פּוֹתַח טַפַּח, וְכוּזִית מִן הַמֵּת נִתּוֹן תַּחְתֵּיהָ, וְנִתְּן דְּבַר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טָמְאָה, אִם יֵשׁ שֵׁם פּוֹתֵי טַפַּח - הַכֵּל טָמֵא, וְאִם לֹא - אֵינוֹ טָמֵא אֶלָּא כִּנְגַד הַזֵּוּיָה מִן הַמֵּת בַּלְבָּד:

ט. אַרְבֵּה שֶׁהִיא לְאוֹר וְאֵין בָּה פּוֹתֵי טַפַּח, וְכוּזִית מִן הַמֵּת נִתּוֹן תַּחְתֵּיהָ, וְנִתְּן דְּבַר שֶׁמְקַבֵּל טָמְאָה מְלַמְעֵלָה, הַבַּיִת - טָמֵא, וְהַמְּאָהִיל - טָמֵא; דְּבַרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַמְּאָהִיל טָהוֹר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִם טָמְאָה קָדְמָה אֶת רִגְלוֹ, הַבַּיִת - טָמֵא, וְהַמְּאָהִיל - טָמֵא, וְאִם לֹא, הַבַּיִת - טָמֵא, וְהַמְּאָהִיל - טָהוֹר. מְקַצֵּת הַטָּמְאָה בַּבַּיִת וּמְקַצֵּת כִּנְגַד אַרְבֵּה, הַבַּיִת - טָמֵא, וְהַמְּאָהִיל - טָמֵא; דְּבַרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים: הַמְּאָהִיל טָהוֹר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אִם אֵין בְּטָמְאָה לְחֵלֶק, כְּגוֹן כּוּזִית מִן הַמֵּת, הַשְּׂדֵרָה וְהַגְּלִילָת - הַבַּיִת טָמֵא. וְאִם לֹא - הַבַּיִת טָמֵא וְהַמְּאָהִיל טָהוֹר:

י. שְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים, אֶחָד נִתּוֹן בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְאֶחָד נִתּוֹן כִּנְגַד אַרְבֵּה, הַמְּאָהִיל - טָהוֹר. הִיָּה זֶה שֶׁכִּנְגַד אַרְבֵּה מְשׁוּךְ כִּנְגַד הַבַּיִת, וְרֹאֵין כְּאֵלוֹ כְּלוֹ נִגַּד הַבַּיִת. הִיָּה זֶה שֶׁהוּא נִתּוֹן בְּתוֹךְ הַבַּיִת מְשׁוּךְ כִּנְגַד הָאַרְבֵּה - וְרֹאֵין כְּאֵלוֹ כְּלוֹ כִּנְגַד אַרְבֵּה:

יא. כּוּזִית מִן הַמֵּת כְּפִי הָעוֹרֵב, וְהָאֵהִיל עַל גְּבֵי אַרְבֵּה שֵׁישׁ בָּה פּוֹתֵי טַפַּח, הַבַּיִת טָמֵא. רַבִּי יוֹסִי מְטַהֵר, עַד שֶׁיְהִי בְּטָמְאָה מְשׁוּךְ פּוֹתֵי טַפַּח:

יב. יָב קָלָל שֶׁל חֲטָאֵת שֶׁהוּא נִתּוֹן בְּאַרְבֵּה, אִם מְשַׁלְּשֵׁל - טָמֵא, וְאִם אֵינוֹ מְשַׁלְּשֵׁל - טָהוֹר. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּאַרְבֵּה שֶׁאֵין בָּה פּוֹתַח טַפַּח, אֶבֶל בְּאַרְבֵּה שֵׁישׁ בָּה פּוֹתַח טַפַּח, בֵּין מְשַׁלְּשֵׁל וּבֵין שֶׁאֵינוֹ מְשַׁלְּשֵׁל - טָמֵא. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? שֶׁל חֵרֶס, אֶבֶל בְּשֵׁל עֵץ, בֵּין שֵׁישׁ בְּאַרְבֵּה פּוֹתֵי טַפַּח, בֵּין

שֶׁאֵין בְּאַרְבֵּה פּוֹתַח טַפַּח בֵּין מְשַׁלְּשֵׁל וּבֵין שֶׁאֵינוֹ מְשַׁלְּשֵׁל - טָמֵא:

יג. אַרְבֵּה שְׁבִין הַבַּיִת לְעֵלְיָה וְאֵין בָּה פּוֹתַח טַפַּח, טָמְאָה בַּבַּיִת, כְּלִים שְׁבַעְעֵלְיָה - טְהוּרִין. טָמְאָה בְּעֵלְיָה, כְּלִים שְׁבַבֵּית - טְהוּרִין. כְּלִים שֶׁכִּנְגַד הַזֵּוּיָה, רַבִּי מְטַמֵּא, וְחַכְמִים מְטַהֲרִין, שֶׁאֵין רוֹאֵה אֶת הַקּוּרוֹת כְּאֵלוֹ הֵן יוֹרְדוֹת וְסוֹתְמוֹת. דְּבַר אַחֵר: אֵין טָמְאָה נִכְנַסֵּת לְאֵהֶל וְאֵין יוֹצֵאָה הֵימְנוֹ אֶלָּא בְּפּוֹתַח טַפַּח. אָמַר רַבִּי: רוֹאֵה אֲנִי אֶת דְּבָרֵיהֶם מִדְּבָרֵי:

יד. אַרְבּוֹת זוֹ עַל גִּבּ זוֹ וְיֵשׁ בֵּהֶן פּוֹתַח טַפַּח - הַכֵּל טָמֵא, וְאִם לֹא, אֵין טָמֵא אֶלָּא כִּנְגַד הַתַּחְתּוֹנָה בַּלְבָּד. מְרַחֲיֵבֵת מְלַמְעֵלָה וּמְצִיּוֹת מְלַמְטָה, מִן הַצֵּר וּמְלַמְטָה - טָמֵא, מִן הַצֵּר וּלְמַעֲלָה - טָהוֹר. מְרַחֲיֵבֵת מְלַמְטָה וּמְצִיּוֹת מְלַמְעֵלָה - אֵינוֹ טָמֵא אֶלָּא כִּנְגַד הַצֵּר בַּלְבָּד:

מִסְכַּת אֵהֳלוֹת פָּרֶק שְׁנַיִם עָשָׂר

א. וְכִמָּה יִהְיֶה הַסֵּדֶק הַזֶּה? בֵּית הַלֵּל אוֹמֵר: כֹּל שֶׁהוּא מְלֵא חוּט הַמְּשַׁקְלֵת. וְרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר מִשֵּׁם בֵּית הַלֵּל: פּוֹתַח טַפַּח. אָמַר רַבִּי: תִּמָּה אֲנִי אִם אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּפּוֹתַח טַפַּח, לֹא אָמַר אֶלָּא כְּכוּזִית מִן הַמֵּת בַּלְבָּד. טָמְאָה מִבְּפָנִים וְכִלִּים מִבְּחוּץ, אֵף עַל פִּי שֶׁאֵין בְּסֵדֶק אֶלָּא כֹּל שֶׁהוּא מְלֵא חוּט הַמְּשַׁקְלֵת - הֲרִי זֶה מִסְפִּיק:

ב. סָאָה כְּפוּיָה עַל פִּיָּה, חֲבִית כְּפוּיָה עַל פִּיָּה שְׁנֵי כְּפִיתִין זֶה עַל גְּבִי זֶה, וְאָבָן עַל גְּבִי הַכְּפִיתִין - מִבִּיא אֶת הַטָּמְאָה. סָאָה יוֹשְׁבֵת כְּדָרְכָה, וְחֲבִית יוֹשְׁבֵת כְּדָרְכָה, נוֹד תְּפוּחַ וְכַר מְלֵא תְּבָן, כֶּסֶת מְלֵאָה מְטַפַּחַת, שְׁתֵּי אָבָנִים זוֹ עַל גְּבִי זוֹ, וְכִפְתַּת עַל גְּבִי הָאָבָן - אֵין מְבִיאֹת אֶת הַטָּמְאָה:

ג. כְּלָב שֶׁאֶכֶל בְּשׂוֹר הַמֵּת וְנִכְנַס לְבַיִת, הַבַּיִת - טָהוֹר, שְׁכָל הַבְּלוּעִין בְּאֶדָם וּבְכַהֲמָה בַּחֲזֵיהָ וּבְעוֹפּוֹת - טְהוּרִין. הֵקִיאֵן - הַבַּיִת - טָמֵא. מַת, אִם לֹא שֶׁהָהָ בְּמַעְיָו, עַד שֶׁהוּא חַי - שְׁלֹשָׁה יָמִים מַעַת לַעַת. וּבְעוֹפּוֹת וּבְדָגִים -

– מִיד. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָא: בְּדָגִים – מִיד. וּבַעֲוֹפוֹת – מַעַת לַעַת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר מִשֵּׁם רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָא: זֶה וְזֶה – מַעַת לַעַת:

ד. הַדּוֹת שֶׁבְּבֵית וְהַמְנוּרָה בְּתוֹכָהּ, וְהַפְּרָח שֶׁלָּהּ יוֹצֵא, וְכַפִּישָׁה נְתוּנָה עָלָיו. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּשֵׁל מִתְּכַת, אָבָל בְּשֵׁל עֵץ – חוֹצֵץ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי יוֹסִי אָמַר: בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּשֵׁל עֵץ, אָבָל בְּשֵׁל מִתְּכַת – נִטְמָא, וְאִין כָּלִי טְמֵא חוֹצֵץ:

ה. נָסַר שֶׁהוּא נְתוּן עַל פִּי הַדּוֹת, וְטְמֵאָה תַּחְתּוֹ אוֹ עַל גְּבֵי כָּלִים, שֶׁכִּנְגַד הַעוֹדֵף, מִכָּאן וּמִכָּאן – טְהוּרִין, הִיתָה כַּפִּישָׁה וַיֵּשׁ לָהּ לְזָבוּ טַפַּח וְטְמֵאָה תַּחְתֶּיהָ, הַכָּלִים שֶׁכִּנְגַד הַעוֹדֵף, מִכָּאן וּמִכָּאן – טְמֵאִים. אִם הִיתָה חִלּוּקָה – הָרִי הִיא כְּנֶסֶר. כָּלִים שֶׁכִּנְגַד הַעוֹדֵף, מִכָּאן וּמִכָּאן – טְהוּרִין:

ו. כְּתָלֵי הַבַּיִת וְכְתָלֵי הַדּוֹת שֶׁהָיוּ שׁוּיִן זֶה לְזֶה, וְטְמֵאָה בֵּין בַּבַּיִת וּבֵין בְּדוֹת, כָּלִים שֶׁבְּכּוֹתְלֵי הַבַּיִת וְשֶׁבְּכּוֹתְלֵי הַדּוֹת – נְדוּנִים מִחֲצָה עַל מִחֲצָה. וְאִם כְּתָלֵי בַיִת רַחְבִּין מִכְתְּלֵי הַדּוֹת, וְטְמֵאָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, כָּלִים שֶׁבְּכּוֹתְלֵי הַדּוֹת – טְמֵאִים, וְשֶׁבְּכּוֹתְלֵי הַבַּיִת – נְדוּנִין מִחֲצָה עַל מִחֲצָה. אִם הָיוּ כּוֹתְלֵי הַדּוֹת רַחְבִּין מִשְׁלַב בַּיִת, וְטְמֵאָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, כָּלִים שֶׁבְּכּוֹתְלֵי הַדּוֹת – טְהוּרִין, שֶׁבְּכּוֹתְלֵי הַבַּיִת – נְדוּנִין מִחֲצָה עַל מִחֲצָה:

מִסְכַּת אֶהְלוֹת פָּרָק שְׁלִשָּׁה עָשָׂר

א. נָסַר שֶׁהוּא נְתוּן עַל פִּי תַנּוּר יֶשֶׁן, וְטְמֵאָה תַּחְתּוֹ אוֹ עַל גְּבִיו – הַכֹּל טְמֵא, וְהַתַּנּוּר טְמֵא. וְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַהֵר. הִיָּה רֵאשׁוֹ אֶחָד נְתוּן עַל פִּי תַנּוּר יֶשֶׁן, אוֹ שֶׁהָיוּ שְׁנַיִם יֶשֶׁנִּים, אֶחָד מִכָּאן וְאֶחָד מִכָּאן וְחָדָשׁ בְּאֲמָצַע – טְמֵאִין, וְהַתַּנּוּרִין – טְמֵאִין, וְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַהֵר. נָסַר שֶׁהוּא נְתוּן עַל פִּי תַנּוּר יֶשֶׁן וּמִקָּף צְמִיד פְּתִיל, וְטְמֵאָה תַּחְתּוֹ אוֹ עַל גְּבִיו – הַכֹּל טְמֵא, וְכִנְגַד אֲוִירוֹ שֶׁל תַּנּוּר – טְהוּר. טְמֵאָה כִּנְגַד אֲוִירוֹ שֶׁל תַּנּוּר, כִּנְגַדוֹ עַד לְרִקְיעַ – טְמֵא, וּבְחֻדָּשׁ – הַכֹּל טְהוּר:

ב. סְרִידָה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל פִּי תַנּוּר חָדָשׁ, וַיִּצְאָה כָּל שְׁהוּא, וַיֵּשׁ לָהּ לְזָבוּ טַפַּח, טְמֵאָה תַּחְתֶּיהָ – כָּלִים שֶׁעַל גְּבֵה טְמֵאִין. טְמֵאָה עַל גְּבֵה – כָּלִים שֶׁתַּחְתֶּיהָ טְמֵאִין. וְאִם הִיתָה חִלּוּקָה, הָרִי הִיא כְּנֶסֶר, וַיִּצְרִיכָה פּוֹתַח טַפַּח. וּמוֹדָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּאֲמָבְטִי שֶׁשְּׂעִשְׂאוֹ מִתְּחִלָּה לְכָךְ – שֶׁהוּא מְבִיא אֶת הַטְּמֵאָה:

ג. סַנְדַּל שֶׁל עֲרִיסָה שֶׁפָּתַח מִמְעוֹזֵיכָה – שְׁעוּרוֹ בְּפוֹתַח טַפַּח. נִפְתַּח הַבַּיִת מֵאִלּוֹ – שְׁעוּרוֹ מֵלֵא הָאֲגָרוֹף. הִיָּה הַטֵּיט צָף תַּחְתּוֹ כָּל שְׁהוּא, וּמְחֲצֵי מְעוֹזֵיכָה וְלַמְעָלָה, בֵּין שֵׁשׁ בּוֹ כְּשַׁעוֹר בֵּין שְׂאִין בּוֹ כְּשַׁעוֹר – הַעֲלִיָּה טְמֵא. מְחֲצֵי מְעוֹזֵיכָה וְלַמְטָה, אִם יֵשׁ בּוֹ כְּשַׁעוֹר – הַעֲלִיָּה טְמֵא, וְאִם לֹא – מוֹנִין בּוֹ כְּדָרָף שְׁמוּנִין בַּמַּת:

ד. מִלְבָּן שֶׁהוּא מְלַבֵּן בְּפִיקוֹת – תֵּינוּק טְמֵא טְמֵאָת שְׂבָעָה. מְסַרְגַּ בְּחֻבְלִים – תֵּינוּק טְמֵא טְמֵאָת עָרַב. הַדָּף שֶׁל קְנִיָּים שֶׁהוּא מְסַרְגַּ בְּחֻבְלִים וְעָשׂוֹי בְּטֵיט, כְּכֹר לּוֹשָׁה בְּמֵי פְרוֹת נְתוּנָה עַל גְּבִיו – הָרִי זֶה מְבִיאָה וְחוֹצֵצָתָה. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אָמַר: כָּל הַעֲגוּלִין טְהוּרִין, אִין מְבִיאִין טְמֵאָה חוּץ מִעֲגוּלֵי דְבִלְהָ, מִפְּנֵי שֶׁהֵן יוֹשְׁבֵי תַּחְתֶּיהֶן בְּפִקּוּעוֹת:

ה. גְּמַל שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּאֲוִיר; טְמֵאָה תַּחְתּוֹ, כָּלִים שֶׁעַל גְּבִיו – טְהוּרִין. טְמֵאָה עַל גְּבִיו, כָּלִים שֶׁתַּחְתּוֹ – טְהוּרִין. הִיָּה רַבּוּץ, טְמֵאָה תַּחְתּוֹ – כִּנְגַדוֹ עַד הַתְּהוּם טְמֵא, וְעַל גְּבִיו – כִּנְגַדוֹ עַד לְרִקְיעַ טְמֵא. טְמֵאָה תַּחַת רִגְלָיו אוֹ עַל גְּבִי רִגְלוֹ, וְהִיא רוֹצֵצָת – טְמֵאָה בּוֹקַעַת וְעוֹלָה בּוֹקַעַת וַיּוֹרְדָת. נְתוּן נָסַר עַל גְּבֵה, טְמֵאָה בְּצַד זֶה, כָּלִים שֶׁבְּצַד הַשֵּׁנִי – טְמֵאִין:

ו. קוֹרוֹת הַבַּיִת וְהַעֲלִיָּה, שֶׁהָיוּ עֲלִינוֹת מְכַנְנוֹת כִּנְגַד הַתַּחְתּוֹנוֹת; טְמֵאָה תַּחְתֶּיהֶן – תַּחְתֶּיהֶן טְמֵא. בִּינֵיהֶן – בִּינֵיהֶן טְמֵא, וְעַל גְּבִיהֶן טְהוּר. עַל גְּבִיהֶן – כִּנְגַדוֹ עַד לְרִקְיעַ טְמֵא, וְתַּחְתֶּיהֶן טְהוּר. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן שֵׁשׁ בֵּהֶן פּוֹתַח טַפַּח, אִין בֵּהֶן פּוֹתַח טַפַּח – טְמֵאָה בּוֹקַעַת וְעוֹלָה בּוֹקַעַת וַיּוֹרְדָת. הָיוּ עֲלִינוֹת נְרֵאוֹת סוֹתְמוֹת כְּבֵין הַתַּחְתּוֹנוֹת, טְמֵאָה תַּחְתֶּיהֶן, תַּחְתֶּיהֶן

מטהר. מדבק במשקוף - הבית טמא, ורבי יוסי מטהר, עד שיהיה בטמאה משך פותח טפח:

ט. שני חזיון זה על גב זה, וטמאה בכתל שביניהן, אם היתה נראית כל שהוא לתוך אחד מהן - הוא טמא וחברו טהור, ואם לאו - נדון מחצה על מחצה:

י. קוברי המת שהיו עוברין ברשות הרבים, מצטרף אהליו עם אהל החלון לטמא את הבית; דברי רבי אליעזר. ורבי יהושע אומר: אין מעלין את הנמוך לצרף אהל עם אהל:

מסכת אהלות פרק ארבעה עשר

א. פתח שעשאו למאור - שעורו מלא המקדח. הגיפו למאור - שעורו בפותח טפח. שתי חלונות זו לפנים מזו, החיצונה העשויה למאור - שעורה מלא מקדח, הפנימית - פותח טפח:

ב. נטל פקק אספקלריא - שעורה מלא האגרוף. ואלו הן שירי המאור: חלון שהיה סותמו ולא היה טיט לגומרה, או שקראו חברו או שחשכה לילי שבת. ואלו הן שירי המאור: רום אצבעים על רחב אגודל. אלו הן סריגות אלו של אוצרות, רפפות אלו של אלקטאות:

ג. חלון שבין שני בתים - שעורה בפותח טפח. סתר את החיצון אף על פי שלא חשב עליה - שעורה מלא המקדח. נתן את התקרה באמצע חלון התחתון - בפותח טפח. והעליון - מלא מקדח. השפיל את הקורה מלמטה באמצע החלון, העליון בפותח טפח, והתחתון מלא מקדח. רבן שמעון בן גמליאל אומר: חלונות שבכפרים - שעורן בפותח טפח, שלא נעשה אלא לחזוק בלבד, להיות מכניסין בהן את הלוח:

ד. רבי יהודה אומר בהן שלש מדות משם רבי עקיבא: העושה לצות, ולשמירה, ולזון את עיניו - כל שהן. להכנסת כלים,

ביניהם - טמא. ביניהן, ביניהן ותחתיהן - טמא, על גביהן - טהור. על גביהן - כנגדו עד הרקיע טמא, ותחתיהן וביניהן טהור. במה דברים אמורים? בזמן שיש ביניהן פותח טפח, אין ביניהן פותח טפח, וטמאה תחתיהן - תחתיהן טמא, ביניהן ועל גביהן - טהור. ביניהן ביניהן טמא או על גביהן כנגד תחתיהן - טהור. במה דברים אמורים? בזמן שיש בהן פותח טפח, אין בהם פותח טפח - טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת. היו עשויות שתי וערב, טמאה תחת אחת מהן - תחת כלן טמא ועל גביהן טהור. על גביהן - כנגדו עד הרקיע טמא, ותחתיהן טהור. במה דברים אמורים? בזמן שיש בהן פותח טפח, אין בהן פותח טפח - טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת:

ז. סאה שהיא מטה על צדה באויר - אינה מביאה טמאה תחת כלה, עד שיהא בהקף ארבעה טפחים. אם היתה גבוהה חצי טפח - עד שיהא בהקף שלשה טפחים. עמוד שהיה מטל באויר - אינו מביא טמאה תחת דופןו, עד שיהא בהקפו עשרים וארבעה טפחים. רבי יוסי אומר: עשרים וחמשה, שהיה רבי יוסי אומר: אין לה עשרים וחמשה שאין הארץ אוכלת בהן טפח. וכן הוא אומר: (ירמיה נב, כג): "ויהיו הרמנים תשעים וששה רוחה". ואומר: (שם): "כל הרמונים מאה על השבכה סביב", אי אפשר לומר "מאה שבכה", שהרי נאמר "תשעים וששה", ואי אפשר לומר "תשעים וששה", שכבר נאמר "מאה", אמור מעתה: ארבעה - בלועזין בכתל, ותשעים וששה - נראין מבחוץ, וקצר שבו נדון כשפועי אהליו:

ח. כזית מן המת מדבק באסקפה, רבי אליעזר מטמא את הבית, ורבי יהושע מטהר. היה נתון תחת אסקפה - נדון מחצה על מחצה לטמא את הבית; דברי רבי יעקב. אמר רבי שמעון: לא נחלק רבי אליעזר ורבי יהושע על הנתון תחת האסקפה, שהבית טהור, על מה נחלקו? על המדבק באסקפה, שרבי אליעזר מטמא את הבית, ורבי יהושע

וְלַהוֹצֵאת כָּלִים, לְתַשְׁמִישׁ, וְלָנָר - שְׁעוּרוֹ בְּפִתּוּחַ טַפַּח. לְקַנְהָ וְלֹאֲסַפְתִּי, בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים: בְּמִלּוּאוֹ, וּבֵית הֵלֵל אֹמְרִים: בְּפִתּוּחַ טַפַּח:

ה. פְּחוֹת מְכֻזֵּית בְּשׂוֹר מִמַּעַט עַל יַד רַבֵּעַ עֲצָמוֹת. פְּחוֹת מַעֲצָם כְּשַׁעֲוֵרָה מִמַּעַט עַל יַדֵּי כְּזִית בְּשׂוֹר, וְכֻזֵּית מִן הַנְּבִלָה וְכַעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ אֵין מִמַּעֲטִין, וְרַבֵּי יְהוּדָה אֹמְרִים: אִפְלוּ קוֹלִית שֶׁל עוֹג מִמַּעַט אֶת הַטַּפַּח. זֶה הַכֵּלל אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה: כָּל טַמְאָה שְׁאִינָה מִן הַמֵּת, אוֹ שֶׁהִיא מִן הַמֵּת וְאִינָה מִצְּטָרְפֵת עִם אוֹתָהּ הַטַּמְאָה - הֵרִי זֶה מִמַּעֲטֵת:

ו. עֹשִׁים שֶׁתְּלָשׁוּן וְהִנִּיחוּן בַּחֲלוֹן, אוֹ שְׁעָלוּ מֵאֲלִיהֶן, וְהִעוּף שֶׁשָּׁכַן בַּחֲלוֹן, וְהַמְטִילִית שֶׁהִיא פְּחוֹתָהּ מִשְׁלֵשׁ עַל שְׁלֹשׁ, וְהָאֵבֶר וְהַבְּשָׂר הַמְדַלְדְּלִין בְּבַהֲמָה וּבַחֲבִיָּה וּבַעוֹפוֹת, וְהַעוֹבֵד כּוֹכָבִים, וְהַבְּהֵמָה, וּבֶן שְׁמוֹנָה, וְכָלִי חָרִס וְהָאוֹכְלִין טְהוּרִים, וְסֵפֶר תּוֹרָה וְהַמְלַח - הֵרִי אֵלוֹ מִמַּעֲטִין. אֲבָל הַשֵּׁלֵג וְהַבְּרָד וְהַכִּפּוּר וְהַגְּלִיד וְהַמַּיִם - אֵין מִמַּעֲטִין:

ז. זִיז שֶׁעַל גְּבִי הַמְּאוּר - שְׁעוּרוֹ בְּרוּם אֲצַבְעִים עַל רֹחַב גּוֹדֵל. וְשֶׁעַל גְּבִי מְלֵא מְקַדָּח - שְׁנִינָהוּן כָּכֵל שֶׁהוּא. רַבֵּי יוֹסִי אֹמְרִים: בְּמִלּוּאוֹ. זִיזֵי שֶׁעַל גְּבִי הַפֶּתַח - שְׁעוּרוֹ כָּכֵל שֶׁהוּא. סֵתְמוֹ - שְׁעוּרוֹ בְּפִתּוּחַ טַפַּח, חֲזָרוּ וּפְתָחוּ - שְׁעוּרוֹ כָּכֵל שֶׁהוּא:

ח. שְׁנֵי זִיזִין זֶה עַל גְּבִי זֶה, וְהַפֶּתַח תַּחְתִּיהֶן, הַתַּחְתּוֹן - כָּל שֶׁהוּא וְהַעֲלִיּוֹן - אִפְלוּ לְתוֹךְ שְׁלֹשָׁה. נִדְּבָכוֹת שֶׁהֵם שְׁנַיִם עֲשָׂר טַפָּחִים - שְׁעוּרוֹ בְּפִתּוּחַ טַפַּח, סֵתֵר הַתַּחְתּוֹן, אוֹ שֶׁהִיא הַעֲלִיּוֹן עוֹדֵף עַל הַתַּחְתּוֹן - שְׁעוּרוֹ כָּכֵל שֶׁהוּא:

ט. שְׁנֵי פְתָחִים זֶה עַל גְּבִי זֶה, וְהִזִּיז לְמַעְלָה מִהֶן, לְעֲלִיּוֹן - כָּל שֶׁהוּא, וְלַתַּחְתּוֹן - אִפְלוּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה. נִדְּבָכוֹת שֶׁהֵן שְׁנַיִם עֲשָׂר טַפָּחִים - שְׁעוּרוֹ בְּפִתּוּחַ טַפַּח, סֵתֵר אֶת הַעֲלִיּוֹן אוֹ שֶׁהִיא עֲדָף הַפֶּתַח הַתַּחְתּוֹן, טַפַּח מְכָאן וְטַפַּח מְכָאן - שְׁעוּרוֹ כָּכֵל שֶׁהוּא. אִימְתִי אָמְרוּ כָּל שֶׁהוּא? בְּזִיז הַיּוֹצֵא, אֲבָל לְגַבְלִית - עַד שֶׁהִיא בּו פִּתּוּחַ טַפַּח. וְאִיזוּ

הִיא גַבְלִית? כָּל שֶׁמַּעֲקָם מְכָאן וּמְכָאן, וּמְשִׁיר מִן הָאֲמֻצָּע. רַבֵּי יוֹסִי רַבֵּי יְהוּדָה אֹמְרִים: הָעֲטָרוֹת וְהַפִּיתוּכִין וְהַצִּיּוּרִים - מְבִיאִין אֶת הַטַּמְאָה בְּפִתּוּחַ טַפַּח. רַבֵּי אֹמְרִים: הַחֲמִירוּ בְּקַנְהָ יוֹתֵר מִן הַזִּיז, שֶׁהַקְּנָה מִטְּלִטֵל וְהַזִּיז אֵינוֹ מִטְּלִטֵל:

י. זִיז שֶׁהוּא יוֹצֵא מִן הַכֶּתֵל יוֹשֵׁב בּו פִּתּוּחַ טַפַּח, טַמְאָה תַּחְתִּיהֶן וְכָלִים בַּכֶּתֵל, וְעֲלִיהֶן כַּקְּלַפַּת הַשּׁוּם - טְהוּרִין. טַמְאָה בַּכֶּתֵל וְכָלִים תַּחְתִּיהֶן, וְעֲלִיהֶן כַּקְּלַפַּת הַשּׁוּם - טְהוּרִין:

מִסְכַּת אֶהֱלוֹת פָּרָק חֲמִשָּׁה עֲשָׂר

א. טְבֵאלוֹת שֶׁל שֵׁשׁ חֲלָקוֹת, זוֹ עַל גְּבִי זוֹ, טַמְאָה תַּחַת אַחַת מֵהֶן, וְאִפְלוּ גְבוּהוֹת מִן הָאֲרֶץ אִמָּה - טַמְאָה בּוֹקֵעַת וְעוֹלָה בּוֹקֵעַת וְיוֹדֶדֶת. טְבֵאלוֹת נּוֹגְעוֹת זוֹ בְּזוֹ, וְשִׁלְחָנוֹת נּוֹגְעוֹת זֶה בְּזֶה - מוֹנִין לָהֶן כְּדָרֵךְ שְׁמוֹנִין בַּמֵּת:

ב. טְבֵאלָא שְׁנִתְנָה בְּצַד רִגְלוֹ שֶׁל שְׁלֶחָן, וְטַמְאָה תַּחַת טְבֵאלָא, הַנּוֹגֵעַ בֵּין בְּטְבֵאלָא וּבֵין בְּשִׁלְחָן - טַמָּא טַמְאָת שְׁבַעָה. טַמְאָה תַּחַת הַשְּׁלֶחָן, הַנּוֹגֵעַ בְּשִׁלְחָן - טַמָּא טַמְאָת שְׁבַעָה, וּבְטְבֵאלָא - טַמָּא טַמְאָת עָרֵב. הַנּוֹגֵעַ כְּנֶגֶד הָאֵהֶל, כְּנֶגֶד הָרְבוּעַ - טַמָּא, שֶׁלֵּא כְּנֶגֶד הָרְבוּעַ - טְהוּר. רַבֵּי מִנְחֵם בְּרַבֵּי יוֹסִי אֹמְרִים: בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ טַמְאִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן נְדוּנִין כְּקֶרֶן טְבֵאלָא. כָּלִים שֶׁכְּנֶגֶד הָרְבוּעַ - טַמְאִין, שֶׁלֵּא כְּנֶגֶד הָרְבוּעַ - טְהוּרִין. רַבֵּי מִנְחֵם בְּרַבֵּי יוֹסִי אֹמְרִים: בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ טַמְאִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן נְדוּנִין כְּקֶרֶן הַטְּבֵאלָא:

ג. חֲבִיּוֹת שֶׁהֵן מְטוֹת עַל צִדֵּיהֶן בְּאוֹר, הוֹגְנָה שֶׁל זוֹ בְּצַד הוֹגְנָה שֶׁל זוֹ, וְהוֹגְנָה שֶׁל זוֹ בְּצַד דּוֹפְנָה שֶׁל זוֹ, גְבוּהוֹת מִן הָאֲרֶץ טַפַּח וְהוֹגְנִיהֶן פּוֹתַח טַפַּח, טַמְאָה תַּחְתִּיהֶן - תַּחְתִּיהֶן וְעַל גְּבִיהֶן טַמָּא. עַל גְּבִיהֶן - עַל גְּבִיהֶן וְתַחְתִּיהֶן טַמָּא, וְתוֹכִיהֶן טְהוּר. גְבוּהוֹת מִן הָאֲרֶץ טַפַּח, וְאֵין בְּהוֹגְנִיהֶן פּוֹתַח טַפַּח, וְטַמְאָה תַּחַת אַחַת מֵהֶן - תַּחְתִּיהֶן וְעַל גְּבִיהֶן טַמָּא. עַל גְּבִיהֶן - עַל גְּבִיהֶן וְתַחְתִּיהֶן טַמָּא, וְתוֹכָהּ טְהוּר. בְּמָה דְבָרִים אֹמְרִים? בְּטְהוּרוֹת, אֲבָל אִם הִיוּ טַמְאוֹת,

אף על פי שאין גבוהות מן הארץ טפח, טמאה תחת אחת מהן - כלן טמאות:

ד. בית שתצצו בנסרין, או ביריעות, מן הצדדין או מן הקורות, טמאה בכתל החצץ - כלים שבחצץ טמאין, ושבתל מאחוריו, ושבמעזיבה מעל גביו - נדונין מחצה על מחצה. אם יש שם ארבעה טפחים - בטל הכתל. רבי אומר: האומר טפח - אינו אומר ארבעה טפחים, האומר ארבעה טפחים - אינו אומר טפח. חצצו מארצו וטמאה בחצץ - כלים שבבית טמאין. טמאה בבית, כלים שבחצץ, אם יש בחצץ במקומן טפח על טפח - טהורין, ואם לאו - טמאין. ושברקע - טמאין. טמאה ברקע - כלים שבחצץ ושכבית טמא:

ה. בית שהוא מלא תבן, ואין בינו לבין הקורות פותח טפח, וטמאה מבפנים, כל שכנגד יציאת הטמאה במלואו של פתח - טמא, ובאכסדרה - אינו טמא אלא כנגד הקורות ולחוף:

ו. גל של צורות וכן כרי של תבואה וטמאה בתוכו - טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת. ואם יש במקום הטמאה טפח על טפח על רום טפח - הרי הוא כקבר סתום ומטמא מכל סביביו. ואיזה הוא חצר הקבר? זו הגת שהמערות פתוחות לתוכו, אם יש בה כשעור - הנכנס לתוכה טהור, ואם לאו - הנכנס לתוכה טמא. במה דברים אמורים? בזמן שאינה פתוחה לאויר, אבל בזמן שפתוחה לאויר, אפלו אין מרחק מן השקוף אפלו כל שהוא - טהור, ובלבד שלא יגע בשקוף:

ז. גל של צורות שעשאו גולל לקבר, הנוגע עד ארבעה טפחים - טמא; דברי רבי יהודה. וחקמים אומרים: אין טמא אלא הסדר הפנימי, צורכו של קבר. אומר רבי: נראין דברי רבי יהודה בזמן שאינו עתיד לגוד, ודברי חקמים בזמן שהוא עתיד לגוד:

ח. חבית שהיא מלאה משקין טהורין ומקפת צמיד פתיל ועשאה גולל לקבר,

אמר רבי אלעזר ברבי שמעון: בזו בית שמאי מטמאין ובית הלל מטהרין. אמרו בית שמאי לבית הלל: וכי מה עלול לקבל טמאה אדם או משקין? אמרו להן: משקין, אמרו להן: וכי מה אדם שאינו עלול לקבל טמאה, כיון שנגע בו נטמא, משקין שבתוכה אינו דין שיהיה טמאין?! אמרו להן בית הלל: אי אתם מודים בטהור שבלע טבעת טהורה ונכנס לאהל המת, שאף על פי שטמא טמאת מת שהטבעת טהורה? אמרו להן בית שמאי: לא! אם אמתם בטבעת שאינה מטמאה במשא הזב, תאמרו במשקין שטמאין במשא הזב?! אמרו להן בית הלל: אנו דנין טמאת שבעה מטמאת שבעה, ואתם דנין טמאת שבעה מטמאת ערב, מוטב לדון טמאת שבעה מטמאת שבעה, מלדון טמאת שבעה מטמאת ערב. דבר אחר: אדם הנוגע במת - מטמא כלים, וכלים הנוגעים במת - מטמאין אדם. אדם הנוגע במת - מטמא כלי חרס, וכלי חרס הנוגע במת - מטמאין אדם, והלא דברים קל וחמר, ומה אדם שהוא מטמא מן המת, ומן הנוגע במת, לטמא את הנוגע בו, מציל על מה שבתוכו, כלי חרס שאינו מטמא מן המת ומן הנוגע במת לטמא את הנוגע בו, אינו דין שיציל על מה שבתוכו?! אמר רבי שמעון: לא היינו יוקיין לדחק לכו, ממקום שאדם מטמא, משם משקין מטמאין. ממקום שהמשקין מצילין, משם אדם מציל. היכן אדם נטמא? בגלוי, אף משקין בגלוי נטמאים. היכן משקין מצילין? בפנים, אף אדם שנתנו בפיטס, והקיפו צמיד פתיל, ועשאו גולל לקבר - טהור:

ט. כל המטלטלין מביאין את הטמאה בעבי המרדע. אמר רבי טרפון: אקפח את בני שהלכה זו מקפחות, איני יודע תזיזינו של דבר מה הוא, אלא ששמע השומע וטעה. ומעשה באחד שהיה עובר ומרדע על כתפו, והאהיל צדו אחד על הקבר, וטמאוהו משום שהאהיל על המת, והשומע שמע וטעה. אמר רבי יהודה: מעשה באחד שהיה

חֹרֶשׁ וְנֹעַר אֶת הַמְּחַרְשָׁה, וְנִמְצְאָת גְּלַגְלֵת
אֶחָת דְּבוּקָה לַמְּחַרְשָׁה מִשּׁוּם שֶׁהִסִּיט אֶת
הַמֶּת, וְשָׁמַע הַשּׁוֹמֵעַ וְטָעָה. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה: מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שְׁחָרֵשׁ וְנֹעַר אֶת
הַמְּחַרְשָׁה וְנִמְצְאָת גְּלַגְלֵת שְׁלֵמָה דְּבוּקָה
בַּמְּחַרְשָׁה, וְטִמְאוּהוּ מִשּׁוּם שֶׁהִסִּיט אֶת
הַמֶּת, וְהַשּׁוֹמֵעַ שָׁמַע וְטָעָה:

י. הַמְּרַדֵּעַ שֶׁנִּתְּנוּ עַל גְּבֵי בְּהֵמָה, וְרֹאשׁוֹ אֶחָד
נִתּוֹן עַל גְּבֵי הַמֶּת, וְרֹאשׁוֹ אֶחָד נִתּוֹן עַל גְּבֵי
אָדָם, רֹאשׁוֹ אֶחָד נִתּוֹן עַל גְּבֵי הַמֶּת וְרֹאשׁוֹ
אֶחָד נִתּוֹן עַל גְּבֵי כָּלִים – טְהוֹרִין, וְלֹא אָמְרוּ
אֶלָּא אָדָם הַנּוֹשֵׂא בַלְבָּד:

<p>9</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>א</p> <p>1</p>	<p>7th Day of Chanukah</p> <p>נץ החמה _____ 7:08 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:28 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:14 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:41 נ"ך: יחזקאל לב-לג תוספתא: אהלות ט</p>	<p>ב' דראש חודש, ז' דחנוכה</p> <p>עלות השחר _____ 5:56 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:52 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:50 שקיעה _____ 4:28 בבלי: חולין י ירושלמי: דמאי כב</p>
<p>10</p> <p>שני Monday</p>	<p>ב</p> <p>2</p>	<p>8th Day of Chanukah</p> <p>נץ החמה _____ 7:09 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:28 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:15 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:41 נ"ך: יחזקאל לד-לה תוספתא: אהלות י</p>	<p>זאת חנוכה</p> <p>עלות השחר _____ 5:57 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:52 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:51 שקיעה _____ 4:28 בבלי: חולין יג ירושלמי: דמאי כב</p>
<p>11</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>ג</p> <p>3</p>	<p>נץ החמה _____ 7:10 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:29 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:15 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:41 נ"ך: יחזקאל לו-לז תוספתא: אהלות יא</p>	<p>עלות השחר _____ 5:58 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:53 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:51 שקיעה _____ 4:28 בבלי: חולין יד ירושלמי: דמאי כד</p>
<p>12</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>ד</p> <p>4</p>	<p>נץ החמה _____ 7:10 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:30 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:16 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:41 נ"ך: יחזקאל לה-לט תוספתא: אהלות יב</p>	<p>עלות השחר _____ 5:58 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:54 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:52 שקיעה _____ 4:29 בבלי: חולין טו ירושלמי: דמאי כה</p>
<p>13</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>ה</p> <p>5</p>	<p>נץ החמה _____ 7:11 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:30 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:17 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:41 נ"ך: יחזקאל מ-מא תוספתא: אהלות יג</p>	<p>עלות השחר _____ 5:59 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:54 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:53 שקיעה _____ 4:29 בבלי: חולין טז ירושלמי: דמאי כו</p>
<p>14</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 4:11 הדלקת הנרות</p>	<p>ו</p> <p>6</p>	<p>נץ החמה _____ 7:12 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:31 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:17 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:41 נ"ך: יחזקאל מב-מג תוספתא: אהלות יד</p>	<p>עלות השחר _____ 6:00 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:55 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:53 שקיעה _____ 4:29 בבלי: חולין יז ירושלמי: דמאי כז</p>
<p>15</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 5:42 זמן מוצש"ק</p>	<p>ז</p> <p>7</p>	<p>נץ החמה _____ 7:13 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:31 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:18 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 5:42 נ"ך: יחזקאל מד-מה תוספתא: אהלות טו</p>	<p>ויגש</p> <p>עלות השחר _____ 6:01 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:55 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:54 שקיעה _____ 4:29 בבלי: חולין יח ירושלמי: דמאי כח</p>

ווען א מענטש ווערט פארשעמט, זאל ער זיך רעכטן אויף א ישועה.
 (ספר המדות אות ב' ושה סיון י"א)